

Klassivõitlus

PE $\frac{6}{385}$
3

№ 143-144

19
ai
Juuni

Fr. B. Kreutzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

PE 4751

1 9 3 2

«Külvaja» kirjastus

KLASSIWÕITLUS

№ 143-144

Mai-Juuni

1932

Sõda ja kommunistlike parteide lähemad ülesanded

Walitsewad klassid ja nende agendid ja abimehed II ja Amsterdami Internatsionaalidest püüawad kõigest jõust warjata praeguste Kauge Ida sündmuste tõelist mõtet. Kahjuks kommunistlike parteid ei wäljenda weel wajalikku järjekindlust, energiat ja oskust Genfi „rahuloojate“ ja sotsiaal-faschistlike juhtide patsifistlike manööwrite paljastamises. Ometi, iga kaotatud päew ses suhtes suurendab määratult hädaohte, mis tekiwad Kauge Ida sündmuste edaspidisest arengust.

Sõjaline wastuhakkamine jaapanlaste Hiinale sõjariistus kallaletungile, Guomindangi walitsuse äraandliku, allawanduwa ülalpidamise tõttu, on ajutiselt katkestatud läbirääkimiste läbi Schanghai wäeliinil.

Jaapanlased ei wabasta Schanghai ümbruses haaratud maaala; wastuoksa, kasutawad seda oma kindlustamiseks Hiinas, pidades seal 60 tuh. in. sõjawäge. Sõjariistus wõitlus wõib puhkeda seal iga silmapilk. Ühtlasi areneb palawlik ettewalmistus tulewasteks, weel suuremateks sõjalisteks kokkupõrgeteks Mandshuuria wäeliinil — Jaapani ettewalmistus kallaletungiks Nõuk. Liidule. Rasketööstuse häälekandjad, mis wäljendawad mõjuwamate imperialistlike ringide waatepunkte, kirjutawad awalikult, et waja kõrwale heita igasugused sentimentaalsed mõlgutused ja teha kõik praktilised järeldused faktist, et Kauge Ida sündmused juba aitawadki kaasa turgude seisukorra paranemiseks. Imperialistlike kiskjad otsiwad awalikult wäljapääsu kriisist sõja teel. Kõik andmed Kauge Ida sündmuste iseloomust räägiwad sellest, et osaline, mäda ja ebakindel kapitalistlike stabiliseerimine, mis walitsewatel klassidel, sotsiaal-faschistlike parteide kaasabil, õnnestus peale lääne proletariaadi rea lüüasaamisi ja rewolutsioonilaine langust 1917—1923. a., on jõudnud lõpule.

Kapitalistlike stabiliseerimise lõpp tähendab seda, et kapitalistlike ilm on jõudnud uuesti wapustuste piiri, uute imperialistlike sõdade ja rewolutsioonide ajajärku. Praegu pole wõimalust ennustada, kuidas just täpselt arenewad Kauge Ida sündmused. Kuid praegu juba wõib ja peab ütleva järgmist:

1. Jaapani wägede aineliseks aluseks ei ole üksi Jaapan, waid ka Euroopa kapitalistlike maad, esimeses järjekorras Prantsusmaa, Tsheho-Slowakkia ja rida prantsuse imperialismiga seotud saksa tehaseid.

2. Kõik andmed räägiwad sellest, et peale kaubalepingute Jaapani sõjalise warustamise suhtes, on olemas Jaapani ja rea tähtsamate Lääne-Euroopa kapitalistlike maade (Prantsuse ja Poola) wahel ka sõjaliidud ja lepingud. Teisest küljest, on sama hästi teada, et Prantsusmaa juhib Tsheho-Slowakkia, Poola, Rumeenia ja Jugo-Slaawia wälispoliitikat.

Opportuniline on tõendus, nagu eemaldaks Jaapani rõõwsõjakäik Schanghaile, Jangtse orgu Jaapani Nõuk. Liidule kallaletungi *otsekohese* hädaohu: maailma majanduslike kriis ja suuremate kapitalistlike riikide kokkulepe Jaapaniga toetuspunkti loomise suhtes Mandshuurias kallaletungiks Nõuk. Liidule, wabastas Jaapani käed ja aitas tal alata imperialistlike rõõwsõda Kesk-Hiinas.

Teisest küljest, uute seisukohtade haaramisega Kesk-Hiinas ja jaapaniwastase boikoti wägiwaldse mahasurumisega loodab Jaapan kindlustada majandusliselt oma seljatagust ka wõitluseks Nõuk. Liidu vastu.

Jaapani imperialismi rõõwkäik Jangtse orgu wõib tõeliselt raskendada ta kallale-

tungi Nõuk. Liidule ainult niivõrd, kui võrd kaswab ja tugewneb hiina töötawate hulkade rahvus-rewolutsiooniline wõitlus Jaapani wägiwalla wastu.

Oportunistiline on ka kinnitamine, nagu wõiks Jaapani ja P.-A.Ü. wahelised wastuolud, mis tuntawalt terawnesid ühenduses Jaapani sõjakäiguga Schanghai, kuigi tõsiselt nõrgendada Jaapani kallaletungi hädaohtu Nõuk. Liidule. Kahtlemata on wastuolud Jaapani ja P.-A.Ü. wahel wäga sügawad ja nad warem ehk hiljem peawad wiima nende wahelise sõjani (kui enne ei saabu rewolutsioon).

Kuid need wastuolud ei sega P.-A.Ü. püüdes tõugata Jaapanit sõtta Nõuk. Liidu wastu arwestusega, et see sõda nõrgendab nii nende hädaohtlikku imperialistlist wõistlejat — Jaapanit, kui ka nende põhimõttelist klassiwastast — NSW Liitu.

Ainult kiiremate eeltöödega kallaletungiks Nõuk. Liidule wõib seletada katkestamatut ja arwuliselt järjest kaswawat sõjawarustuse woolu, mis liigub Lääne-Euroopast niinimetatud Tokio aadressil. Päewaselge, et ainult Jaapani operatsiooniks Hiinas ei mobiliseerita kõik suuremad Lääne-Euroopa sõja- ja keemiatehased. Päewaselge, et ainult Mandshuuria operatsiooniks ei korraldata kolme miljoni jaapani tagawarawälase ümberpaigutust Mandshuuriasse, nagu sellest teatati sõjatsensuurist läbikäinud jaapani ajakirjanduses. See on — paljuütlewate dokumentide tõendus, mis awaldati „Iswestijas“, jaapani militaristide kawatsustest... ära wõtta Siber kuni Baikali järweni. Lõpuks peab mainima walgekaardlaste rutulist koondamist Kaugesse Idasse ja awalikke jutte „iseseiswa“ walgekaardlise riigi loomisest Kauges Idas.

Nii siis, kokkuwõttes: *põhimiselt on ette walmistatud ja wõib teostada iga silmapilk imperialistide hiigla kawa uueks sõjaliseks kallaletungiks Nõuk. Liidule. Selle kawa teostamise otsekohesest ettewalmistusest wõtawad juba tegelikult osa peale Jaapani, ka Prantsusmaa ja Tsheho-Slowakkia.* On olemas kõik andmed oletuseks, et ka Poola sõlmis sõjalepingu Jaapaniga ja et interwentsioon Jaapani poolt oleks signaal kallaletungiks fashistilise Poola poolt ja ümberpöördukt. Rumeeniale, kõrwuti Poolaga, on usaldatud eelposti „auosa“ pealetungi puhul Nõuk. Liidule. Sel ehk teisel määral peawad sellest kallaletungist osa wõtma ka teised Nõuk. Liidu naaberriigid. Sarnane on Kauge Ida sündmuste põhimõte, mida püüawad kinni mätsida sotsiaalfashistlised ja lihtsalt fashistlised „patsifistid“.

Rahwuswaheline proletariaat peab reageerima nendele sündmustele suurema otsustawuse, kiiruse ja energiaga. Lenin kirjutas 1915. a.:

„Rahu propageerimine käesolewal ajal, millega kaasas ei käi üleskutse hulkadele rewolutsiooniliseks tegutsemiseks, on suuteline ainult külwama illusioone, eksiteele wiima proletariaati usalduse äratusega kodanluse humaansuse wastu ja muutma teda saladiplomaatia mängukanniks.“

Need Lenini sõnad, mis kirjutatud 1915. a., on ka praegu tähtsamaks juhtnõõriks kõigile komparteidele.

Sotsiaalfashistlised juhid kinnitawad igal kombel, et kommunistid tahtwat prowõteerida sõda selleks, et kiirendada rewolutsiooni. See on jultunum wale, mille sihiks rewolutsioonilise tööliikumise ridade desorganiseerimine.

Kõik komparteid on kohustatud püüdma ja püüawad (olguigi, kahjuks, seni weel puuduliku energiaga) niikaugele, et anda wastulõök juba alanud Jaapani imperialistilisele sõjale Hiinas, et kõigiti raskendada Jaapanil arendada oma rööwsõjakäiku Hiinasse, et ühtlasi sellega kõigiti segada, raskendada ja eemaldada selle sõja üleminekut kallaletungiks Nõuk. Liidule ja ilmasõjaks. Ses mõttes komparteid — ja ainult nemad — wõitlewad rahu eest. Kuid see wõitlus rahu eest on edukas waid siis, kui ta ei külwa proletarsetes hulkades illusioone, nagu laseks kodanlus end mõjutada humaansete lausetega rahu üle, waid siis, kui seda wõitlust „saadab üleskutse hulkade rewolutsiooniliseks tegutsemiseks“, waid siis, kui teda saadab igal maal rewolutsioonilise wõitluse suurenemine oma kodanluse wastu, oma kodanluse ja oma sotsiaalfashistide patsifistilise pettuse paljastamise suurenemine.

Sotsiaaldemokraatia „wõitlus rahu eest“ on patsifistiline uduloor, mille sihiks nõrgendada tööliikumise tähelpanu, neid demobiliseerida ja ühes sellega hõlbustada sõja algamist.

Meie wõitlus sõja wastu on sõja ettewalmistuse vähemagi fakti paljastamine, on hulkade mobiliseerimine sõja wastu, on rewolutsioonilise wõitluse suurendamine *terwel wäeliinil* oma imperialistilise kodanluse wastu.

Ainult sel kombel — *seljataguse desorganiseerimisega*, rewolutsioonilise selja-

taguse loomisega, — meie tõeliselt takistame kodanlust heita rahwaid sõtta ehk kaswada sõtta. Kui aga kodanlus, waatamata sellele, ikkagi riskeerib alata sõda, meie kõigi selle sõjaeelse ja sõjawastase rewolutsioonilise tööga loome teatawad eeldused meie loosungi teostamiseks: „muuta imperialistline sõda kodusõjaks.“

ÜK(e)P XVII konverentsil ütles sm. Molotow, et käesolewat silmapilku ise-loomustab asjaolu, et mida kaugemale, seda raskem on öelda, kus lõpeb rahu seisukord ja algab sõda. Walitsewad klassid tarwitawad sotsiaal-faschistliste juhtide aktiivsemal kaasabil omapärast „rahulikult sõtta kaswamise“ taktikat. Sel kombel teostub praegu Prantsusmaa, Tsheho-Slowakkia ja teiste Lääne-Euroopa maade „sõtta kaswamine“ (märkamatu üleminek sõjale — t. m.). See kaswamine algab jõustuse ümberkorraldusest sõja tarwidusteks ja järjekindla sõjawarustuse saatmisega Jaapani. Ta väljendub edasi ikka suurenewas wägede koondamises Kaugesse Idasse. Tsheho-Slowakkia ei saada oma wägesid, kuid korraldab koos Prantsusmaaga walgekaardlaste ja nende jaoks juhtiwa koosseisu kohaletoimetamist ja organiseerib diwersioonilisi wäljaastumisi Nõuk. Liidus. Saksamaa samuti ei saada sõjawäge Kaugesse Idasse, kuid saksa faschistlised lõöksalgad, oma juhtide juhatusel, kes kauplewad prantsuse imperialismiga oma teenimistingimuste üle, korraldawad Saksamaal awalikult rewolutsiooniwastast kodusõda, mille sihiks SKP ja teiste saksa proletariaadi organisatsioonide rüüstamine ja sel kombel Saksamaa muutmine Poolat ja Rumeeniat täiendawaks toetuspunktiks sõjaliseks kallaletungiks Nõuk. Liidule läänest, samal ajal kui Jaapan tegutseb ida poolt.

Selle kodanluse „sõtta kaswamise“ meetodile peab tööliklass wastu seadma rewolutsioonilise wõitluse, eeltööd rewolutsiooniks. Muidugi rewolutsioonilise wõitluse arendamise wormid peawad olema igal maal erilised. Ühed meetodid — imperialistlikel pealetungil maal (Jaapan), teised — poolasumaal, kellele peale tungitakse (Hiina). Ühed meetodid — maadel, kes juba sõdiwad, teised — maadel, keda alles kaasa tõmmatakse sõtta, ehk kes ühel ehk teisel kujul wiibiwad selle sõtta kaasatõmbamise hädaohus. Rewolutsiooni eeltööd erinewad muidugi ka arwestades iga maa objektiivse olukorra ja subjektiivse tegurite küpsusastmega rewolutsiooniks. Kuid kindel suun rewolutsiooni eeltöödeks, wastuseks kodanluse „sõtta kaswamise“ suunale, tuleb tarwitusele wõtta igal maal.

Jaapan on maa, kus rewolutsiooni eeltööde suun tuleb teostada lüüasaamise loosungitega, imperialistlike sõja muutmisega kodusõjaks. Meie jaapani kompartei on kohustatud selgitama tööliste ja talurahwale, et nende huwides pole minna rüüstama ja tapma oma hiina wendi, waid selles, et wabaneda oma maa rõhujatest; et Jaapani lüüasaamine imperialistlikes sõjas ei ole jaapani rahwa lüüasaamine, kes sõda ei tahtnud, waid mis, wastuoksa, kergendab jaapani tööliste ja talurahwa wõitu jaapani feodaal-kodanlise isewalitsuse üle.

Meie jaapani kompartei on weel noor ja arwuliselt mitte suur. Sellele waatamata ta teostab õieti ja suurema waprusega nimetud liini, näidates järeloomamiswäärilist eeskujut teistele komparteidetele. Kuiwõrd wõib otsustada olemasolewate puudulikkude andmete waral, jaapani kompartei asub täitsa õigel seisukohal, nõudes jaapani wägede ärakutumist Hiinast ja üles kutsudes töölisti ja talurahwast kõigiti kaasa aitama oma walitsuse lüüasaamisele. Waatamata rasketele sõjalis-politseiilise terrori tingimustele, JKP, asudes õigel sõjawastasel lüüasaamise seisukohal, kirjastab hulgalist sõjawastast kirjandust, korraldab miitinguid, wiib läbi streike, demonstratsioone, hulgalisi talurahwa rewolutsioonilisi ülesastumisi ja arendab wäsimatu tööd sõjawäe keskel Mandshuuria ja Schanghai wäeliinidel. Waatamata waljule sõjatsensuurile, läbistasid juba ajalehti teated rahutuste üle jaapani wäeosades. Jaapani sõjawäe juhatus oli sunnitud omakorda tunnistama, et kakssada jaapani sõdurit saadeti koju tagasi „kodumaa igatsuse“ põhjusel.

See jaapani wäejuhatus sunnitud tunnistas räägib sellest, et jaapani kompartei töö sõjawäe seas ei ole tagajärjetu. Kõigi maade töölistid peawad üles näitama igakülgset toetust ja abi jaapani kommunistidele. Jaapani isewalitsuse langus ja tema waremetel rewolutsioonilis-demokraatlike walitsuse loomine, mis toetub tööliste, soldatite, madruste ja talurahwa saadikutele, purustaks kõik imperialistlike kiskjate sõjalised kawatsused ja arwestused ja kahtlemata oleks rahwuswahelise proletaarise rewolutsiooni uue wägewa laine alguseks. Sarnane wäljawaade on täitsa reaalne. Selles suunas tuleb tegutseda.

Hiina kompartei ees seisawad teistsugused ülesanded. Hiina ei pea imperialistlik sõda. See on — poolasumaa, mis on jaapani imperialistlike pealetungi objektiks. Wastawalt sellele hiina kompartei ei wõi asuda lüüasaamise seisukohale Hiina kaitsesõja suhtes, ei wõi sarnastada oma suhtumist sõjale oma suhtumisega rewolutsiooniwastasele Guomindangi walitsusele. Juhtides käesolewal silmapilgul pealööki jaapani wägiwalla vastu peab HKP õhutama seda sõda hiina töötawate hulkade rewolutsioonilis-rahwuliseks wabadusõjaks, relwastud rahwa sõjaks imperialistlike kiskjate vastu ja esimeses järjekorras — jaapani imperalismu vastu. Samal ajal ta peab kõige terawamalt arwustama laiemate hulkade ees Guomindangi walitsuse äraandlikku seisukohta, kes saboteeris kaitset ja on walmis täielikult alla wanduma jaapani imperialismile, et endal käed wabastada uueks sõjakäiguks Nõukogude Hiina vastu. Hiina kompartei just seda liini pragu läbi wiib ja rahwuswaheline proletariaat peab kõigiti abiks olema hiina kompartei ja rahwale nende wõitluses Hiina iseseiswuse eest. Hiina kaitsmine imperialistlike tükeldamise eest, ja kõigepealt jaapani imperialistlike kiskjate eest, abi hiina nõukogudele ja kogu hiina rewolutsioonile on rahwuswahelise proletariaadi tähtsamaks kohustuseks, ühtlasi ka tähtsamaks Nõuk. Liidu kaitsmise põhiosaks.

Jaapani ja Hiina kompartei loosungid ei saa praegu olla ühtlased, waid siin ja seal nad peawad terawnema ühes rewolutsioonilise kriisi walmimise ja tõusuga.

JKP loosungid hiina wäerinnal olewatele sõduritele on praegu — rõõwsõja desorganiseerimine, üleskutse koju tagasipööramiseks, et aidata töölistel ja talurahwa hulkadel wõidelda mõisnikkude, kapitalistide ja feodaal-kodanlike isewalitsuse vastu. Rewolutsioonilise kriisi kaswamisega tuleb esitada käreamad loosungid — sõdurite nõukogude wälimised, tagurilise wäejuhatuse häwitamine ja kodusõja arendamine. Hiina kompartei loosungid jaapani wäerinnal — maa kõigi jõudude mobiliseerimine jaapani ja teiste imperialistlike kiskjate minemakihutamiseks, igakülgne partisanliikumise arendamine jaapani wägede seljataga, sõdurite komiteede walimine, nende abil rewolutsioonilise juhatuse koosseisu ja poliitiliste komissaride walimine. Selle järgi, kuidas hulkade ees selgub ja paljastatakse rahwulise walitsuse äraandlik, allawanduw poliitika — rewolutsioonilise wõitluse arendamine nende vastu, tagurilise Guomindangi juhatuse koosseisu häwitamine, Guomindangi Nankini walitsuse kukutamine ja rewolutsioonilise walitsuse loomine, mis toetub sõdurite ja tööliste saadikutele ja wõtab endale algatuse nõukogude raionide walitsusega ühinemiseks ja terve Hiina ühendamiseks imperialismiwastase rahwulise wabastusõja ja agraarse rewolutsiooni loosungite all.

Teistsugune on Euroopa kapitalistlike maade ja P.-A.Ü. kompartei sõja vastu wõitlemise ülesanne. Sarnastel maadel kui Hollandi, Schweitsi ja t., kes kõigi andmete järgi, ka käesolewal imperialistlike sõdade ajajärgus, mängiwad „erapooletute“ spekulantide osa, muretsedes kohale sõdiwatele maadele sõjalisi ja muud warustusi, neil maadel seisab tööliklassi tähtsam, lähedam ülesanne selles, et hulgaliste protestiwäljaastumistega — miitingute, demonstratsioonide, streikide jne ja teiste hulgalise wõitluse wahenditega takistada nimetatud maa territooriumi, tööstuse, riigi ja kaubanduslise aparaadi kasutamist jaapani militaristide ja nende homsete Nõuk. Liidule kallaletungimise kaaslaste huwides.

Määratult suurem ja wastutusrikkam rahwuswahelise tööliikumise ees on Prantsuse, Inglise, P.-A.Ü., Saksamaa, Tsheho-Slowakkia, Poola ja Rumeenia kompartei ülesanne. Nende maade kompartei peawad samuti tööliste ja talurahwa hulgaliste wäljaastumiste kõigi wõimalikkude wäljenduste abil takistama sõjawarustuse läbiwedu, mis määratud Hiina ja Nõuk. Liidu vastu. Selle juures tuleb arwestada, et imperialistlike kiskjate osa Kauge Ida awantüüris kaugeltki ei piirdu sõjawarustuse funktsioonidega Jaapani suhtes.

Imperialistlikud kiskjad seawad omale Hiina suhtes ülesandeks teda kõwasti pihku suruda, saak ära jagada, ühtlasi ära kasutada käesolewaid sõjalisi sündmusi Hiina territooriumil selleks, et paremini ette walmistada kallaletungi Nõuk. Liidule Kauge Ida poolt, koos sõjalise pealetungiga läänest. Jaapani suhtes imperialistlikud riigid — nende seas, waatamata kõigile wastuoludele jaapani imperialismiga, ka P.-A.Ü. — tahawad kasutada selle maa walitsewate klasside saagiahnsust ja tema sõjawarustusi selleks, et ässitada Jaapanit Nõuk. Liidu vastu ja anda selleks ots-

tarbeks tema kasutada kõik vajalikud tehnilised vahendid, niisama ka elawat inimmaterjali (lähemaks ajaks — wene walgekaardlasi).

Tugewamate Euroopa riikide toetuseta jaapani imperialistid poleks kindlasti riskeerinud seda, mis nad suurema järjekindlusega praegu teostawad.

Teisest küljest, meie parteide aktiivsusest, nende oskusest end siduda laiemate hulkadega, nende oskusest mobiliseerida sõja wastu neid laiemaid hulki, nende oskusest arendada hulkade rewolutsioonilist wõitlust, on ärarippuw, kas õnnestub imperialistlike riikide walitsustel, kes praegu aitawad Jaapanit, kõige lähemas tulewikus muuta Jaapani-Hiina sõda kallaletungiks Nõuk. Liidule ja ilmasõjaks. Meie parteide ees seisab wastutawam ajalooline ülesanne, kuid peame tunnistama, kuni silaajani meie parteid ei ole weel lahendanud seda ülesannet kuigi küllaldasel määral.

Sm. Torres teatas PKP k.k. aruandes XVII parteikonwerentsil, mis awati 11. märtsil k. a., et PKP kuni wiimase ajani alla hindas uute imperialistlike sõdade hädaohtu ja mille tagajärjel on partei sõjawastases tegewuses suured puudused. Ometi just PKP kannab hiigla wastust wõitluses uue kallaletungi wastu Nõukogude Liidule, kuna prantsuse imperialism on selle peaõhutama ja organiseerija. Sm. Torresi poolt XVII parteikonwerentsil antud PKP sõjawastase tegewuse hinnangut peawad kordama — wõib olla, ainult wäheste parandustega paremuse poole — ka teiste Nõuk. Liidule kallaletungi eeltöödest osawõtawate suuremate imperialistlike riikide komparteid.

Just selle uue interwentsiooni hädaohu allahindamisega ja sõjawastase töö nõrkusega wõib seletada, miks praegu Euroopa komparteide sõjawastane wõitlus peaaugjalikult piirdub resolutsioonide wastuwõtmisega ja paremal juhusel mittingute ja wõrdlemisi puuduliku osawõtjate arwuga demonstratsioonide korraldusega. *Ometi on küsimus äärmiselt teraw. Terwe rahwuswaheline olukord nõuab kõigi maade komparteidelt, kus kodanlus osa wõtab Nõuk. Liidule kallaletungi ettewalmistusest, kõige ägedamat aktiivsust ja asjalikku aktiivsust, mitte waid sõnalist.*

Muidugi on wajalik edaspidine selgitaw hoogtöö. See peab isegi laienema, eriti s.-d. juhtide patsiilistlike manöwreite paljastamise suhtes. Kuid peale selle selgitus- ja paljastustöö on tarwis teod, mida rahwuswaheline proletariaat on õigustatud nõudma nende maade komparteidelt, kel tuhandeid, kümneid tuhandeid, isegi sajad tuhandeid liikmeid (Saksamaa) ja sajad tuhandeid ja miljoneid toetajaid, kes hääletawad partei kasuks walimiste ajal massiliste poliitiliste hoogtööde läbiwiimisel.

Millised on need teod?

Jutt on muidugi kõigepealt massilistest ülesastumistest: 1) Streigid sõjawarustus- tehastes ja transport-ettewõtetes: üldstreigid, osalised — osakondade kaupa, kaukestwad, lühiajalised, itaalia streigid jne; 2) protesti meeleawaldus; 3) jaapani emissaride tehastest wäljakihutamine, kel jatkub häbematust awalikult tööliste ees kontrollida tellimiste täitmist rõwsõja otstarbeks; 4) massilised wäljaastumised, mille sihiks takistada sõjawarustuse transporteerimist; 5) sõdurite, madruste ja nekrutite rewolutsiooniliste wäljaastumiste korraldamine jne, jne.

Kõike seda ei wõi teostada korraga ega ühetaoliselt igalpool. *Kuid peab hakkama tegutsema:* alul — enam tähtsamates löökpunktides, koondades sinna paremaid jõude ja wõttes lähtepunktiks enam lihtsamad hulgalise wäljaastumise wormid. Ainult sel teel õpiwad hulgad wõitlema ja karastuwad wõitlustes, omawad kogemusi üleminekuks enam keerulisematele ja kõrgematele klassiwõitluse wormidele.

Wõitlust sõtta kaswamise wastu tuleb siduda üldise oma kodanluse wastu sihitud majanduslike ja poliitiliste wõitluste süwendamisega. Mida enam arenewad need wõitlused, awades rewolutsioonilise wäljapääsu võimaluse kriisist, seda kergem on wastu panna kodanluse katsetele leida kapitalistiline wäljapääs kriisist sõja abil. Sõda toidab töötuid — teatab kodanlus tsüüniliselt, koormates sõjawarustustehaseid. Kommunistide ülesandeks on: paljastada pettus, mis peitub selles loosungis, mis annab leiba üksikutele, aga tina — miljonitele, ja wastu seada sellele meie loosung: „töötuid toita saab ainult rewolutsiooniwõitluse tee!, Oktoobri tee!“.

Kõik meie parteid peawad arwestama Poola wiimase üldstreigi õppetundidega. Olgugi mitte sihitud otsekohe sõja wastu wäljendas ta siiski tööliste niwõrd ägedat sõjawastast meeleolu, et oli tõsiseks ähwarduseks sõjalistele awan-

tüüridele. Tähepanuwäärne nimetatud majanduslises üldstreigis oli muuseas asjaolu, et temast osa võtsid ka sõjavarustusetehased.

Need on teed, mis aitavad meil segada walitsewate klasside rewolutsiooniwastaste sõjakawatsuste arendamist. Kui aga ilma imperialism siiski julgeb oma plaane teostada, siis sama hulka mobiliseerimisetöö sõja vastu kergendab tuntawalt imperialistilise sõja kodusõjaks muutmise võimalust. Sõjawastaste ülesastumiste ettewalmistus ja teostamine nõuab meie parteidelt paratamatult ohwreid. Kuid kuidas saab teisiti wõidelda rewolutsiooniline proletariaadi partei? Wõitlust ei saa olla ohwriteta, ja mida kaugemale, seda enam kaswab paratamatult wõitluse raskus ja ikka suuremate ohwre wajadus.

Kuid need ohwrid tasutakse saja wõrra. Meie parteid peawad wälja kiskuma juurtega oma ridadest weel tugewad sotsiaaldemokraatlise legalismi jäänused. Nad peawad tõsiselt omandama ja süwendama laiemate hulkade teadwusesse arusaamist, et kui suured ka ei ole ohwrid terawamatel rewolutsioonilistel silmapilkudel, nad on hulga vähemad neist lugemata ohwritest, mida toob proletariaat paljude aastate kestes, kandes poliitilise orjuse ahelaid.

Ses suhtes meie parteid peawad wõtma eeskujuga hiina ja jaapani komparteidelt. Kui meie suured Lääne-Euroopa parteid wäljendaksid praegu niipalju kangelaslikkust, kui seda wäljendab suurema terrori olukorras meie wäike wahwa jaapani kompartei, kes juba sõja algusest saadik peab awalikult lüüasaamise poliitikat, seisaksime terwel real lääne maadel lähedamal rewolutsioonile.

Meie seisame uute sõdade ja rewolutsioonide ajajärgu läwel. Meie keskkomiteed ja teised partei juhtimise organid peawad ümber korraldama uute wõitlustingimuste kohaselt. Nad peawad otsustawalt lõpetama seisaku, mis tekkis osalise stabiliseerumise ajal ja millest meie parteid ei wabanenud ka majanduslise kriisi aastatel.

Töö ümberkorraldus tuleb kõigepealt lühema ajaga teostada meie sõjawastase töö alal. Sõnadest tuleb üle minna tegudele.

Praeguses olukorras on eriti tähtis arendada laiaulatuslisemat *hulkade initsiatiivi*, et töölised ja talurahwas igalpool, kus awaneb võimalus, organiseeriks oma walitawaid tegewuskomiteesid ja ära kasutaksid iga otsekohest juhust kodanluse majanduslise ja fashistilise pealetungi ja sõtta kaswamise desorganiseerimiseks.

Praegused tingimused erinevad täielikult 1914. a. tingimustest, kui weel polnud Nõuk. Liitu, kui weel polnud asumaade rewolutsioonilist liikumist, kui Lääne-Euroopa proletariaat weel ei omanud rewolutsioonilisi kogemusi.

Kui meie parteid arendawad sama pöörast aktiivsust, kui seda teeb kodanlus ja sotsiaaldemokraatia, otsides kapitalistilist wäljapääsu kriisist sõja abil, nad wõiwad selle sõja saabumisaega pikendada, ja selle puhkedes teda ruitu muuta kodusõjaks.

„K. I.“

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Eestimaa Kommunistilise Partei üleskutse riigikogu walimisteks

Linna- ja maatöölisele, popsidele, saunikutele, kehwaale kaluritele ja asunikudele, linna ja küla kehwikutele, keskmikkudele, sõduritele ja madrustele

Kogu Eestimaa töörahwale!

Ennenägemata sügaw majandusline kriis, tööpuudus, palkade alandamine, tööpäewa pikendamine, igasuguse sotsiaalse kindlustuse kärpimine ehk ärakaotamine, elukalliduse tõus palkade alandamise juures, otsekoheste ja kaudsete maksude kõrgendamine, kehwikute ja keskmikkude wäljapildumine oma eluasemetelt oksjoniteel, fashismi pealetungimine, imperialistilise sõja algamine Hiina töörahwa vastu ja nõukogudewastase sõja reaalne ettewalmistamine *iseloostawad olukorda praegusel silmapilgul, mil eesti töörahwal tuleb osa wõtta riigikogu walimistest.*

Sotsialistlikus Nõukogude Liidus näeme teistsugust pilti. Seal — ühel kuuen-

dikul kogu maakerast — ei tunta neid koledusi, mida läbi elab kapitalistliku ilma töörahwas. N. Liidus on likwideeritud tööpuudus, tööpäew on lühendatud 7 tun-
nini, töölised ja teenijad on kinnitatud haiguse, wanaduse, tööpuuduse ja õnnetute
juhtumiste wastu. Talurahwast ei ähwarda seal waesenemine ja kokkuwarisemine
rööwmaksude all ning väljapildumine oma eluasemetelt, nagu kapitalistlikes maa-
des. 60 protsenti kõikidest kehwikutest ja keskmikkudest on seal wabatahtlikult kol-
lektiivmajapidamistesse astunud, likwideerides täieliku kollektiiviseerimise alusel ku-
laklust (külakurnajaid) kui klassi, wabanedes niiviisi aastasade pikkusest orjusest,
wõttes oma sotsialistlikes suurmajapidamistes tarwitusele tehnika uuemad saawu-
tused, tõstes põllumajanduse produktiivsust kõrgemale astmele. Järjekindlalt para-
neb N. Liidu tööliste ja talupoegade aineline ja kultuuriline seisukord, tõusewad
palgad, paraneb warustus, suureneb haigemajade, sanatooriumide, kurortide, puhke-
majade, ühiskondlustatud söögimajade arw. NSW Liit on juba astunud sotsialismi
ajajärku ning lõpule wiinud sotsialistlike majanduse wundamenti ehitamise.

Missuguste ülesannetega peab töörahwas selles seisukorras walimistele minema?
Mille eest peab ta walimiswõitluses wõitlema?

Selles olukorras, kus kapital peale tungib, peab töörahwas oma kommunistlike
partei juhtimisel walimiswõitlust kasutama *wõitluseks kapitali pealetungimise wastu*.
Peab kasutama walimiswõitlust selleks, et mobiliseerida hulkasid wõitlusele hulga-
liste lahtilaskmiste, palkade alandamise, elukalliduse tõusu, kaudsete ja otsekoheste
maksude kõrgendamise, kehwikutele ja keskmikkudele tehtawate sunduslikkude
oksjonite ning nõukogudewastase sõja ettevalmistamise wastu. Peab kasutama
walimiswõitlust selleks, et mobiliseerida hulkasid wõitlusele näljapalkade kõrgenda-
mise eest linnas ja maal, kõikide linna- ja maatöölise kinnitamise eest tööpuuduse,
haiguse, wanaduse ja õnnetute juhtumiste wastu riigi ja ettewõtjate kulul, oma klas-
siorganisatsioonide laiendamise, kindlustamise ja wõitluswõimeliseks tegemise eest.
Osawõtmine walimiswõitlusest on osa klassiwõitlusest. Selles wõitluses peab töö-
listeklass seadma oma klassijõud kodanluse klassijõudude wastu, *klass klassi wastu*.

Kodanlus läheb käesolewatele walimistele ühendatud klassijõududega. Juba wa-
rakult enne walimisi ühinesid põllumeestekogude ja asunikkude erakond üheks fa-
schistlikeks erakonnaks. Rahwaerakond, kristlik rahwaerakond, tööerakond ja maja-
omanikkude rühm ühinesid ühiseks rahwuslikeks keskerakonnaks, kes samuti enese
ette seab terwe rea faschistlisi ülesandeid. Kodanluse sotsiaalse peatoetuspunktina
töölisklassis esineb sotsiaalfaschistlik partei (eesti sotsialistlik tööliste partei). Ko-
danlus koondab oma jõudusid, et töölisklassile ja kogu töörahwale uusi hoopisid
anda.

Suurkodanlise faschistlike kogupõllumeeste ja härrasasunikkuude ühise erakonna
programm kriisist väljapääsemiseks, mida ta käesolewatel walimistel eriti terawalt
üles seab, seisab selles, *et wiia läbi otsekohest kodanluse ja külakurnaja (hallpa-
runi) majanduslist ja poliitilist toetamist töörahwa arwel* (riikliste toetuste ja kre-
diitide jagamine külakurnajatele, preemiate jagamine, juurelõigete andmine küla-
kurnajatele kehwikute ja keskmikkude maast, kes oksjonite teel oma eluasemetelt
välja tõstetud, maksude wähendamine külakurnajatele), *et läbi wiia otsekohest ma-
janduslist ja poliitilist pealetungimist töölisklassile ning kogu töörahwale* (töö-
palkade alandamine linnas ning maal, töötatöölise maalesaatmine külakurnajate
juurde ilma palgata tööle, maa ärawõtmine-sundoksjonitega wäikemaapidajatelt ja
selle andmine „juurelõigetena“ külakurnajatele, sotsiaalse kindlustuse likwideerimine
jne), *et läbi wiia Nõukogude Liidu wastast otsekohest interwentsiooni ettevalmis-
tamist ning osa wõtta sellest interwentsioonist*.

See kriisist väljapääsuprogramm, mida üles seab eesti kodanluse põhijõud, ko-
gupõllumeeste ja härrasasunikkuude faschistline partei, ning *mis terwelt ja täielikult
on sihitud töörahwa wastu*, on mõningate tähtsuseta muudatustega omaks wõetud
ka rahwusliku keskerakonna poolt. Rahwuslik keskerakond nõuab külakurnajate
otsekohese majanduslike ja poliitilise toetamise kõrwal ka teatawa osa tööstusko-
danluse otsekohest majanduslist ja poliitilist toetamist (riiklised toetused ja kredi-
did) töörahwa arwel.

Kodanluse pealetungimist toetab ja teostab oma kätega sotsiaalfaschim. Sotsiaal-
faschismi kriisist väljapääsuprogrammi tähtsamaks osaks on külakurnajate ja töös-
turite *otsekohene toetamine odawa tööjõu muretsemisega külakurnajatele ja töös-*

turitele. Sellel otstarbel sõlmisid sotsiaalfaschistid 1931. a. algul kokkuleppe Pätsi walitsusega maatöölise palkade alandamise üle. Samal otstarbel tegi Wiljandi sots Maramaa ettepaneku asutada külakurnajate maadele „moonasulaste“ kohakesi, s. o. kinnitada põllutöölisi ja nende perekondi odawa tööjõuna jäädawalt külakurnajate majapidamise külge, needida neid täielikult ahelatesse. Sotsiaalfaschistid toetawad ja teostawad oma kätega kogu kodanluse pealetungimist töörahwale. Wõttes osa Pätsi walitsusest, aitasid nad läbi wiia palkade alandamist kõikides ettevõtetes. Nad tõstsid tollisid ja elukallidust. Nad wiisid ellu tasumaksmise seaduse uussakslas-tele. Sotsiaalfaschistid toetawad ja teostawad oma kätega Nõuk. Liidu wastase sõja ettevalmistamist. Nad hääletawad kõikide sõjaliste krediitide poolt. Oma esitajate kaudu (nagu Rei), aitawad nad kindlustada sõjalist ühist nõukogudewastast wä- rinda teiste riikidega, näituseks Poolaga.

Kodanluse ühine wäerind ulatab faschistlisest kogupõllumeeste ja härrasasunik- kude erakonnast kuni sotsiaalfaschistideni. Selle ühise wäerinnaga tungib kodan- lus töölisklassile ja kogu töörahwale peale.

Ja sellepärast ei tohi ükski tööline linnas ja maal, ükski kehwa ametnik, pops, käsitöeline, saunik, kehwa kalur, kehwa asunik, keskmik, sõdur ja madrus hääletada kogupõllumeeste ja asunikkude partei, rahwusliku keskerakonna (end. rahwaerakond, tööerakond ja kristlik rahwaerakond) ega teiste kurnajate parteide (Wilmsi partei, „Põllumeeste ühing“) poolt. Samuti ei tohi nad ka hääletada Eesti sotsialistliku tööliste partei poolt. *Ükski töörahwa hääli ei tohi minna kodanluse ja sotsiaalfa- schistide ühisele wäerinnale.*

Kelle eest peab töörahwas hääletama? Milles seisab wäljapääs kriisist töörah- wale?

Peale ülewalmimistatud parteide esineb weel walimistel „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirja. Kodanlus ja sotsiaalfaschistid räägiwad sellest nimekirjast, kui kommunistide poolt ülesseatud nimekirjast.

Kommunistiline partei teatab siinkohal awalikult, et temal ei läinud walge ter- rori tingimuste tõttu korda walimisteks oma nimekirja esitada. „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirjal ei ole midagi ühist kommunistlike parteiga. Ees- timaa kommunistiline partei ei toeta, ega kutsu ka töörahwast „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirja toetamisele esitatud kujul.

Kommunistiline partei ei toeta „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirja sellepärast, et need pahempoolsed organisatsioonid, kes wõtsid osa selle nimekirja kokkuseadmistest, ei kõrwaldanud nimekirjadest prowokaatoreid ja kaitsepolitsei agente, keda kaitsepolitsei, eelmiste walimiste eeskujul, nimekirjadesse poetas. 1926. a. walimistel esinesid niisuguste kaitsepolitsei prowokaatoritena pahempool- setes nimekirjades Martinson, Pesur, Grimpel, Luik, Selge jne. 1929. a. walimistel etendasid sedasama kaitsepolitsei prowokaatorite osa Kirikal, Hist, Käär, Kaawer, Schmidt, Kanep j. t. Poetades oma agentisid ja prowokaatoreid pahempoolsetesse nimekirjadesse, katsub kodanlus ja sotsiaalfaschism kaitsepolitsei käte läbi nendele ni- mekirjadele antud töörahwa hääli oma poliitika toetuseks wõita. „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirjades käesolewatel walimistel etendawad kaitsepolitsei prowokaatorite osa järgmised: Tallinna nimekirjas Weiss, Grimpelite ja Kirikalite kambamees; Harjumaal Bristol, kes maatöölise ja kehwikute seas awalikult Nõuko- gude Liidu wastast kihutustööd teeb; Tartumaal Roman Laes, kes kaitsepolitsei poolt Tallinnast „wälja saadeti“ Tartusse prowokaatori osa etendama, kus ta wiimastel linnawalimistel „oma nimekirjaga“ esines; Wõru-Walga-Petseriimaal Muuli, Potini äraandja prowokaator Muuli wend, seisab kaitsepolitsei agentidega tihedas ühenduses; Narwas Terepson, kellele kaitsepolitsei hiljuti ettepaneku tegi prowo- kaatoriks hakata ja kes oma enese tõenduse järele selle ettepaneku wastu wõttis. Neile prowokaatoritele ei tohi anda ühtegi töörahwa hääli.

Kommunistiline partei ei toeta „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirja sellepärast, et nende nimekirjade taga seiswad pahempoolsed organisatsioonid aja- wad oportunistlik poliitikat, ignoreeriwad tööliste klassi rewolutsioonilist wõitlust, esitawad riigikogu walimiste küsimuses seisukohti, mis ei ole rewolutsioonilise klas- siwõitluse seisukohad.

Kuid kommunistiline partei ei kutsu selles keerulises olukorras ka walimisi boi- koteerima. *Kommunistiline partei kutsub töörahwast walimiswõitlusest osa wõtma*

selleks, et wõidelda oma rewolutsiooniliste nõudmistest eest, et wõidelda rewolutsioonilise wäljapääsu eest kriisist.

Eestimaa kommunistlik partei kutsub töörahvast walimistest osa wõtma järgmistest hüüdsõnade all:

Palkade alandamise wastu. Palkade kõrgendamise eest linnas ja maal.

Kõikide linna- ja maatöölise kinnitamise eest tööpuuduse, haiguse, wanaduse ja õnnetute juhtumiste wastu riigi ja ettewõtjate kulul. Hulgaliste lahtilaskmistest wastu.

Kõikide töötatöölise wiibimata kinnitamise eest riigi ja ettewõtjate kulul. Tööliste ja töötatöölise kõikide isiku- ja muude maksude ärakaotamise eest.

Popside, saunikute, kehwide asunikute, käsitöölise, kehwikute ja keskmikkude kohtade ja waranduse sundusliku makamüümise wastu. Neilt kihtidelt ja töolistelt maksude sundusliku sissenõudmise wastu. Kõikide kehwikute maksude ning wõlgade ärakaotamise eest. Keskmikkude maksude otsustawa vähendamise ja wõlgade mahakustutamise eest. Külakurnajatele antawate preemiade wastu, mis maksude näol töolistelt ja talupoegadelt sisse nõutakse. Mõisnikkudele (Eesti kui ka teiste riikide alamatele) tasumaksimise wiibimata lõpetamise eest. Sõja ja muude wõlgade maksimise wastu.

Piiriäärse wene töörahwa tagakiusamise ja sundusliku ümberasundamise wastu. Täieliku enesemääramise õiguse eest Petserimaa ja piiriäärse wöö wene töörahwale kuni Eestimaast lahkulöömiseni.

Nõuk. Liidu wastase sõja wastu. Hiina töötawa rahwa, Hiina töörahwa nõukogude ja Nõuk. Liidu kaitsemise eest.

Kommunistiline partei kutsub hääletama nende ausate töolistest kandidaatide eest „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirjas, kes lahti ütlewad Weissidest, Bristolitest, Muulidest, Laesidest ja teistest prowokaatoritest, kes lahti ütlewad sellest oportunistilisest poliitikast, mida aetakse pahempoolsetes ametiühisustes, kes on näidanud tegudega oma wõitlust töolisteklassi asja eest, kelle wõitlust töölised tunnewad pikemat aega ja kes on walmis toetama töolisteklassi rewolutsioonilisi nõudmisi *palkade, tööpuuduse wastu wõitlemise ja töötatöölise kinnitamise, otsekoheste ja kaudsete maksude, parunitele tasumaksimise, sunduslikkude oksjonite wastu wõitlemise küsimustes.*

Ekslik on arwata, et „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirjades ühtegi ausat töolist ei leidu. Seal leidub niisuguseid töölisi, kes pikemat aega töolisteliikumisest osa wõtnud, kes selle liikumise eest on kannatanud ja ometi oma asjale kindlaks jäänud, kes on wõidelnud sotsiaalfaschistide ja paenlaste ning prowokaatorite wastu. Töörahwas wõib hääletada ainult niisuguste läbiproowitud töolistest kandidaatide eest selle tingimusega, kui nad walimiskihutustöö jooksul on awalikult lahti öelnud prowokaatoritest, paenlastest ja ülejooksikutest „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirjades ja toetawad töolisteklassi rewolutsioonilisi nõudmisi.

Niisugustest töolistest rewolutsiooniliste kandidaatide eest tuleb hääletada nende nime allakriipsutamisega „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirjades, et töörahwa hääled läheksid tõesti nendele kandidaatidele, mitte aga äraandjatele.

Kus niisuguseid kandidaate ei leidu, seal on waja hääletada tühjade paberilehtedega, millele tuleb kirjutada mõni üldtuntud rewolutsiooniline kandidaat teistest maakondadest.

Ühtlasi kutsub kommunistiline partei töölisi ja kehwikuid *hulgaliselt kontrollerima*, kuidas täidawad nende saadikud riigikogus oma peale wõetud kohustusi, kuidas nad alluwad rewolutsiooniliste tööliste organisatsioonidele, kuidas nad kaitsewad tööliste huwisid ja wõitlewad kodanluse ning sotsiaalfaschismi wastu. Iga kandidaadi wastu, kes sellelt teelt kõrwale kaldub, tuleb pidada kõige wihasemat wõitlust; kõik paendlased ja ülejooksikud tulewad naelutada häbiposti ning wälja kihutada töolisteliikumisest.

Wõitlusele kommunistlise partei hüüdsõnade eest!

Wõitlusele oma rewolutsiooniliste kandidaatide eest!

Maha prowokaatorid ja ülejooksikud Kirikalid, Histid, Kanepid, Laesid, Muulid, Bristolid, Terepsonid, Weissid. Mitte ühtegi töörahwa häält nendele äraandjatele!

Maha kurnajate ja sotsiaalfaschistide nimekirjad!
Wõitlusele kodanluse näljapealetungimise vastu!
Walwelolekule! Wõitlusele Nõukogude Liidu kaitseks! Maha Jaapani imperia-
lismi sõjakäik hiina töörahwa vastu! Hiina töötawa rahwa ja hiina nõukogude
kaitsele!

Wõitlusele rewolutsioonilise wäljapääsu eest kriisist!

Mai, 1932. a.

Eestimaa Kommunistlise Partei (Kommunistlise Internatsionaali seksiooni) Keskkomitee.

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Eestimaa Kommunistlise Partei keskkomitee ja Tallinna komitee teadaanne*)

Eestimaa Kommunistlise Partei keskkomiteesse ja Tallinna komiteesse on tulnud teated üksikutelt töölistelt wabrikutest selle üle, et käesolewa aasta weebruaris - märtsis on kaitsepolitsei agendid — prowokaatorid jaotanud Tallinnas töölistele sõjariistu (rewolwreid), rääkides selle juures, et need sõjariistad tulewad Eestimaa Kommunistliselt Parteilt, et Eestimaa Kommunistiline Partei organiseerib käesolewa aasta kewadel ülestõusu ning et selleks otstarbeks „wäljastpoolt“ 2000 kommunisti Eestisse tulewat.

Eestimaa Kommunistlise Partei keskkomitee ja Tallinna komitee hoitawad kõiki parteiliikmeid, poolehoidjaid ja rewolutsioonilisi töölisi selle ennekuulmata jõhkra prowokatsiooni eest, mida Eesti kodanlus ja sotsiaalfaschism kaitsepolitsei abil Eestimaa Kommunistlise Partei vastu organiseerib.

EKP awaldas oma keskkomitee märtsimanifestis selgelt ja kindlalt, kuidas ta hindab praegust rewolutsioonilise liikumise seisukorda Eestis.

„Näidates kätte rewolutsioonilist wäljapääsuteed kriisist, — kirjutatakse märtsimanifestis, — hoitab kommunistiline partei, et see ei tähenda, nagu oleks juba praegu Eestis kätte jõudnud rewolutsiooniline kriis, et juba praegu oleks eeldused wõimu wõtmiseks. Eesti töölisteliikumine asub praegu niisuguses seisukorras, kus meie wõime rääkida kaitsewõitlustest ja wastupealetungimise eelduste kaswust.

Praegusel klassiwõitluse astmel seisab ülesanne selles, et ühises wäerinnas, meie hüüdsõnade alusel, wõidelda kodanluse pealetungimise vastu, et anda sellele pealetungimisele wastulööki, minna üle wastupealetungimisele ning wõidelda rewolutsioonilisel teel kriisist wäljapääsu eest. Faschistlise kodanluse pealetungimine peab saama tagasi löödud maksku mis maksab.“

Kommunistiline partei ei ole mitte awantüristline wandeselts, kes sõjariistus ülestõususid korraldab, ilma et ta arwestaks rewolutsioonilise liikumise seisukorda, hulkade walmisolekut ülestõusuks, rewolutsiooni toetamist tööliste klassi enamuse poolt, eelwäe wõitluse toetamist kogu klassi poolt, kehwa talurahwa kaasatulekut ja keskmiku heatahtlikku suhtumist rewolutsioonile, äraandlikkude parteide isoleerimist ja kodanlise klassi lagunemist ning tema wõimetust walitseda. Kommunistiline partei, kui tööliste klassi ainukene juht ja wõidulewija, wiib hulgad wõitlusele wõimu eest ainult siis, kui partei hulgad wõimu wõtmiseks walmis on pannud. Praegusel klassiwõitluse astmel puuduwad Eestis need eeldused.

„Sõjariistus ülestõus“ on kodanluse ja sotsiaalfaschistide näpunäidete järele wälja mõeldud kaitsepolitsei prowokaatorite peastaabis, sõjariistade jagajateks on prowokaatorid ja kaitsepolitsei agendid, niisama nagu sealtsamast pärit on prowokatsioon kahetuhandest „wäljastpoolt“ tulewast kommunistist.

Selle kaitsepolitsei prowokatsiooni abil tahab kodanlus ja sotsiaalfaschism walmistada uusi terroriakte kommunistlise partei vastu, niisama nagu Ungari ja Rumeenia.

*) Toimetusesse jõudis Eestis põrandaall wälja antud ja schapirograafil paljundatud Eestimaa Kommunistlise Partei keskkomitee ja Tallinna komitee teadaanne, mida selle suure tähtsuse pärast tarwilikuks peame awaldada.

„Klwi!“ toimetus.

kaitsepolitseid rongide õhkulaskmist organiseerivad ja seda pärast kommunistide „süüks“ ajavad, et walget terrorit kõwendada. See „sõjariistus salkade“ loomine, kui järjekorraline akt politsei internatsionaali prowokatsioonide ahelikus, räägib sellest, et kodanlus ja sotsiaalfaschism walmistab uusi prowokatsioonilisi protsesse rewolutsiooniliste tööliste wastu ning tahab sel puhul „asitõendusena“ kasutada prowokaatorite abil loodud „sõjariistus löögirühmi“. Selle prowokatsiooni abil tahetakse õigustada surmanuhtlusi rewolutsioonilistele töölistele. Riigikogu walimiste, lähenewa üldise rahwahäletuse, omawalitsuse walimiste jne eel tahab kodanlus ja sotsiaalfaschism töölisi ja talupoegi terroriseerida „kommunistlike sõjariistus salkade paljastamisega“ ja surmaotsustega rewolutsiooniliste tööliste üle. Nii-sugune on selle järjekorralise prowokatsiooni mõte.

Teiseks on see prowokatsioon sihitud nõukogudewastase sõja ettewalmistamisele. Sõja lahtipuhkemisel N. Liidu wastu tahetakse maha lasta neid rewolutsioonilisi töölisi, keda prowokaatorid „kommunistlike partei nimel“ oma sõjariistus salkadesse tõmmanud ja kellele nad sõjariista kätte annud, et sellega tõclisteklassi terroriseerida ja tema wõitlust N. Liidu kaitseks takistada.

Paljastades seda kaitsepolitsei ennekuulmatut prowokatsiooni, kutsub kommunistlike partei hulka sid weel otsustawamale wõitlusele prowokatsiooni wastu, prowokaatorite armuheitmatule wäljapeksmisele tööliste organisatsioonidest, prowokaatoritest sõjariistade jagajate halastamata wäljaheimisele ja isoleerimisele. Andke kommunistlike partei juhtimisel wõimas hulgaline wastulõõk prowokatsioonile!

Olge walmis paljastama ja wõitlema kaitsepolitsei prowokatsiooni wastu, kui see peaks asuma „sõjariistus kommunistide“ protsesside sepitsemisele!

Kõwendage wõitlust sotsiaalfaschistlike juhtide, kui kaitsepolitse asutajate ja töölisteklassi wastu sihitud prowokatsiooni waimliste isade wastu!

Looge kõikide ausate tööliste ühine wæerind prowokaatorite ja prowokatsiooniwastu!

Koonduge weel tihedamini kommunistlike partei ümber!

Eestimaa Kommunistlike Partei (kommunistlike Internatsionaali sekts.) keskkomitee ja Tallinna komitee.

15. mail 1932. a.

Parteiaktiwi õppus

ÜK(e)P XVII konwerents (weebr. 1932.)

XVII parteikonwerentsi tähtsus on selles, et ta täies ulatuses pani meie partei ette, töölisteklassi ette Nõukogude Liidu ja kogu maailma töötawate hulkade ette kui konkreetse ülesande — sotsialistlike ühiskonna ehitamise.

Meie partei XIV kongress seadis üles Nõukogude Liidu industrialiseerimise probleemi, partei XV kongress oli kollektiwiseerimise kongress, XVI kongress oli laialdase sotsialistlike pealetungimise kongress kogu wæerinnal.

XVII parteikonwerentsi tähtsus on selles, et ta seadis üles 2. wiieaastaplaani probleemi, et ta konkreetset seadis üles sotsialistlike ühiskonna ehituse meie maal. Sotsialistlike ühiskond kerkib meie ees praegu täies reaalsuses, mitte kui kauge eesmärk, waid kui homse päewa tegelikkus.

Sellega on seletataw XVII parteikonwerentsi ja kogu meie töö üleilmis-ajalooline tähtsus mitte ainult Nõukogude Liidu jaoks, waid rahwuswaheliselt, sest see suurendab Nõukogude Liidu osa rahwuswahelises töölisteliikumises ja kergendab üleilmse sotsialistlike rewolutsiooni wõitu.

Wõimuwõtmise ja ühiskonna sotsialistlike ümbertegemise ülesanne on nüüd kogu maailma töötawatele selgem, kui kunagi ennemalt ja see tähendab suurt kergendust edaspidisele üleilmisele sots. rewolutsiooni arenemisele.

Selles on hiljutise XVII parteikonwerentsi peatähtsus.

Iseenesestki mõista, et seda ülesannet wõis meie partei üles seada ainult selle suure töö alusel, mis neil aastail ära tehtud, Lenini näpunäidete põhjal, tema õpetuse alusel, partei keskkomitee ja sm. Stalini, Lenini töö parema jatkaja juhatusel all.

Iseenesestki mõista, et üleminek 2. wiisaasta ülesannete täitmisele on wõi-

malik ainult esimese wiieaastaplaani saawutusrikka lõpetamise tingimusel, kogu selle hiiglatööde kogu ulatuse lõpetamisel, mis määratud 1932. aasta, I wiisaasta neljanda, wiimase aasta jaoks.

Seepärast juhtis XVII parteikonwerents suurt tähelepanu mitte ainult teise wiieaastaplaani ülesannetele, waid ka I wiieaastaplaani wiimase aasta, 1932. a. ülesannetele, kõigepealt tööstuse alal.

Meie majanduseorganisatsioonide ja tööstuse töö 1931. a. ja 1932. a. edenes meie ridade ümberkorralduse, märki all, sidemes uue majanduslise olukorraga, töötawate hulkade ainelise ja kultuurse tasapinna tõstmise ülesannetega, sidemes enam konkreetsema ja differentseeritud töö juhatuse wajadusega. Sm. Stalin oma kõnes majandusmeeste nõupidamisel seadis üles 6 ajaloolist tingimust, mis said kogu meie töö aluseks. Kui waadata tagasi 1931. a. peale, siis näeme, et mitte üksnes tööstuses, waid ka kaubandusliste organisatsioonide ja kooperatsiooni liinis oli meil igalpool ümberkorraldus nende näpunäidete alusel.

Wõtke näiteks rahwamajanduse kõrgema nõukogu (WSNH) ja uute rahwakomissariaatide loomine. Siin oli eesmärk, ühest küljest, üleminek enam differentseeritud, konkreetsele juhatusele kaswawate tööstusalade üle.

Samal ajal oli kergetööstuse rahwakomissariaatide wäljaeraldamise eesmärgiks kiiremate tempodega arendada edasi kergetööstust, mis töötab otsekohe töörahwa nõuete rahuldamiseks.

See ümberkorraldus möödus kõikide meie majandusliste organisatsioonide liinis, — tööpalga, tööwiljakuse, tööorganiseerimise küsimused ettewõtetes, wõitlus wastutamata ja palga wõrdsustamisega. Kogu meie tähelepanu 1931. a. jooksul oli juhitud selleks, et organiseerida tööd uuel wiisil, wiia enam konkreetset juhatusse, rohkem operatiivsust, kuna teisest küljest, luua kindlamat, õigemat töö organiseerimist kohtadel — igas ettewõttes, igas kolhoosis. Põllumajanduse alal leidis see wäljendust k.-k. otsuses kolhooside organisatsioonilise- ja majanduslise kindlustamise üle, leidis oma wäljendust ka k.-k. wiimases otsuses, kus alla kriipsutatakse seda olukorda, et pealülks kolhooside org.-majanduslises kindlustamises kindla sots. distsipliini ja kõrge tööwiljakuse loomises on praegu brigaad. Kogu selle töö ümberkorralduse eesmärk on lõppude-lõpuks kindlustada meie majanduse kiiremat tõusu ja kaotada need puudused, mis wäljendusid möödunud aastal nii tööstuse töös, kui eriti transpordil töös.

Konwerentsil tehti kokkuwõtted sellest ümberkorraldusest ja waatamata seepeale, et see ümberkorraldus pole weel lõppenud, — andis ta juba teatud tagajärgi, mis wäljendub kõigepealt toodangu kaswus.

Näit. transport minewal aastal. Laadimine kõikus 30.000 waguni ümber päewas. Käesolewal aastal tõusis ta 57.000 wagunini ja kõigub praegu (weebruari 3. dekaadis) ligi 50.000 waguni ümber. Ehk söetööstus — Donbassis. Möödunud aastal Doni basseini söetoodang kõikus sel ajal ligi 100.000 tonni päewas. Käesolewal aastal Doni basseini läheneb oma plaani täitmisele ja ta toodang on kuni 139—138—144 tuh. tonni päewas. Samuti on tuntawalt suurenenud malmi sulatus ja terase sulatus metallurgia tehastes.

Millega wõib seda seletada? Seda wõib seletada ainult sellega, et partei töö, mis oli juhitud meie organisatsioonide ümberehituseks, selleks, et luua paremat korraldust ettewõtetes, andis tagajärgi.

1932. a. plaani lõpetamiseks, meie majanduse kõikidel aladel ja saawutusrikkaks wiieaastaplaani lõpetamiseks on tarwis kõigepealt kindlat meie partei poolt wõetud liini jätkamist, kindlat tööd töö organiseerimise parandamises, tööpalga õiges normeerimises, sm. Stalini 6 tingimuse täitmises. Meil on tihti weel nii, et wõetakse wastutamata vastu ülkenad resolutsioonid vastu, kuid siinsamas ettewõttes kannatatakse sedasamast wastutamatast nii kaua, kui ametiühisuste, majandusliste ehk parteiorganite uurimine asja ei paranda. Olid ju meil otsused transpordis, mis rääkisid sellest, et tarwis wähendada wastutamatast transpordis, aga kui kewadel hakati transpordil tööd järele waatama, selgus, et kaubawagunite pargis oli wastutamatus, seal polnud peremeest. Meie raudteeorganisatsioonid, waatamata partei otsustawate juhatuste peale, kannatasid oma külje all sarnast olukorda, waatamata seepeale, et samal ajal wõeti vastu nende poolt palju igasuguseid laialt ulatustega resolutsioone, mis k.-k. otsuseid terwitasid.

Sm. Postõschew tõi konwerentsil näiteid sellest, kuidas on meil olukord tööpalgaga sarnastel tööstusaladel kui süsi, masinaehitus. Seal see tööpalga ümberkorraldamine wastawalt tööwiljakusele, wastawalt tehtawale tööle edeneb kaunis hästi, kuid on ju praegugi majandusalasid, kus sellele ümberkorraldusele pole asutudki, kus pole tähtsamate tööde wäljaeraldamist, waatamata seepeale, et nende parteiotsuste ajast on möödunud juba palju kuid. Kui wõtta warustuse rahwakomissariaadi tööstust, siis selgub, et selles tööstuses, konserwitehastes ja teistes ettewõtetes on tööpalga wõrdsustamine. Seepärast ei saa rahulduda saawutatud tagajärgedega, tarwis ala järele, üks ettewõtte teise järele järele waadata, selleks, et igalpool töö uut moodi ümber ehitada, selleks, et igalpool wälja eraldada tähtsamad tööd ja luua sarnane kord, mis tarwis walmistuse edaspidiseks tõusuks. See on peaülesanne, millel otsustaw tähtsus käesolewal aastal.

Konwerentsi poolt wastuwoetud resolutsioonis on näidatud terve rida konkreetseid ülesandeid tööstusaladele.

Esimene ülesanne on see, et meil on tarwis, maksu mis maksab, jatkata kiiretempoga kütteainete baasi, söetööstuse arendamist. Konwerentsi resolutsioon kriiputab alla kõige otsustawamalt seda peaülesannet, söetööstuse tõusu ja üldise söetoodangu tõusu 60 kui 90 mln. tonnini aasta jooksul.

Teine ülesanne on metallurgia tõstmises.

Masinaehitus areneb meil kiirete tempodega ja masinaehituse tehased, p.-m. masinaehituse tehased kannatawad wahetewahel metalli puuduse all. Seepärast on tarwis saawutada sellel alal otsustawat edu ja kindlustada malmi ja terase toodangu tõusu kuni 9—10 mln. tonnini.

Kolmas ala — masinaehitus. Meie masinaehituse ülesanne seisab meie iseäranis terawalt sidemes wadjadusega kindlustada Nõukogude Liidu majandustehnilist iseseiswust. Meil on ehitatud suurepäralised eeskujulikud ettewõtted, nagu näituseks, traktori-autotehased, mis sisseseade poolest ainukesed omataoliselt ilmas. Kuid sarnastes tehastes, nagu Harkowi traktoritehas, Nishninowgorodi automobiilitehas, Stalingradi tehas, kellega wõib uhkustada kogu Nõukogude Liit, — masinad ja tööpingid kannawad wäljamaa templeid, kapitalistliste wabrikute ja tehaste templeid. Kas wõime meie kannatada sarnast olukorda? Muidugi ei. Majandusblokaadi juhusel, sõja puhul on see wäga hädaohtlik. Meie peame olema iseseiswad kõikidel otsustawatel aladel.

Konwerentsil rõhutati täitsa õieti, et 1931. a. näitas, et pole sarnast kõige keerulisematki masinat, mida ei wõiks walmistada nüüd meie Nõukogude Liidu tehastes. Meie wõime walmistada kõige keerulisemaid masinaid, kuid meie peame üle saama konserwatismist ja ükskõiksusest, mida wäljendawad wahest meie majanduslised organisatsioonid selles küsimuses, sundida neid awaldama rohkem initsiatiivi, isetegewust oma wõimaluste kasutamises ja uute walmistuste sisseseadmistes. Need on peaküsimused, mis seisawad meie ees 1932. a. tööstusplaani täitmisel. Kõikide aluste alus on edaspidine töö ümberkorraldamine, edaspidine töö organiseerimine igas majandustrustis, igas ettewõttes, edaspidine wõitlus sm. Stalini 6 tingimuse eest. Meie tööstus ja meie majandus astus 1932. aastasse palju kindlamate sammudega, palju rohkem organiseeritult, kui see oli minewal aastal ja see kindlustab meile seda, et kui meie jatkame seda liini ka edaspidi, kui halastamatult piitsutame neid, kes ei taha oma tööd ümber korraldada, kes ei saa aru neist ülesannetest, kui wõitleme leppimatult oportunistmiga, siis täidame 1932. a. plaani ja lõpetame wõidurikkalt wiieaastaplaani 4 aastaga.

Sotsialistilise ehituse wõidud paistawad iseäranis selgelt silma sel tagaseinal, mis sünnib kapitalistlistel maal. Kõik andmed räägiwad sellest, et kriis ikka enam õõnestab kapitalistlisi maid. Kapitalistidel oli alguses sarnane ettekujutus, et see kriis on wäike pilweke kapitalistlikes taewas. Praegu ta muutub aga terweks äikesepilweks, mis katab kogu kapitalistlist taewast, ühes arwatud ka need maad, kes, nagu näiteks Prantsusmaa, esimesel kriisi astmel olid kriisist puutumata.

Samal ajal, kui meil walmistus aasta - aastalt tõuseb, samal ajal kui meil 1931. a. tööstuse toodang ületas eelmise aasta toodangu 21% wõrd, samal ajal langesid P.-A. Ühisriigid oma toodangu poolest tagasi, sõjajärelsete aastate tasapinnani, Saksamaa länud sajandi 90. a. tasapinnani, Inglismaa aga 1896. — 97. a. tasapinnani. Neil — igakuuga suurenew tagurpidimine, meil — liikumine kõikumatult tõuswat kõwer-

joont mööda. Kui võtta toodangu langemise, hindade langemise, metallide sulatuse langemise andmed ja võrrelda seda, mis toimub praegu kapitalismi peamaadel võrreldes sellega, mis oli endiste kriiside ajal, siis näeme, et siin on võrratu langemine, millist kapitalism kunagi varem pole üle elanud, näitab veel selgemalt, see näitab kogu ilma ees, kogu rahvusvahelise töölisklassi ees sotsialistlike majanduse paremusi. Ta näitab, et ainult plaanikindel majandus, et proletariaadi diktatuur võivad kindlustada ajaloos ennenägematuid kogu majanduse tõusu temposid, töötavate hulkade arnelise ja kultuurse tasapinna tõusu temposid. Kodanlised majandusteadlased pidasid kogu meie majandust ja viieaastaplaani väljamõelduseks, kuid nüüd, kui on tegelikult tõendatud, et meie aasta-aastalt viieaastaplaani täidame, et me täidame teda 4 aastaga, et me ehitame rea suuremaid ettevõtteid, milliseid ei saa kuidagi illusiooniks, ettekujutuste mänguks ehk „dekoratsiooniks“ nimetada, vaid nad on ettevõtted, mis kindlalt ehitatud tõelikust nõukogude telliskivist ja betoonist, kus sisse seatud kõige uuemad masinad, mis juba annavad reaalist produktsiooni — nüüd nad ei või sellest faktist mööda minna ja hakkavad otsima talle seletusi. Nad hakkavad ikka enam mõtlema selle üle, kas ei saaks seda imelikku süsteemi — plaanikindlat majandust, mis sarnaseid paremusi annab Nõukogude Liidus, kasutada osaltki kapitalistlikes maades selleks, et leida väljapääsu kriisist. Kutsutakse kokku plaani konverentsid, arutatakse majandusplaani küsimusi ajakirjanduses. Üksikud majanduslised ajakirjad trükiwad ära terwed artiklid ja pühendavad terwed numbrid viieaastaplaani küsimustele, soovitades katsuda, muuseas, sedasama „pjatiletkat“ teostada ka kapitalistlikes maades. Nendel ettepanekutel on wahest koomilisk-konkreetne iseloom: nad räägivad, — enamlased ehtasid endile Dneprostroi, hüdroelektrijaama, — kapitalistiline Euroopa peab ehitama Donau jõe samasuguse jaama. Meie, muidugi, oleme valmis igakülgselt kaasa aitama plaanikindla majanduse ülewiimist Lääne-Euroopasse ja Ameerikasse, kuid kogu asi seisab selles, te *plaanikindel majandus wiiakse üle ainult ühes proletariaadi diktatuuriga, ühes sotsialistlike rewolutsiooniga, mis ei jäta kiwi kiwi peale kapitalistlike ühiskonna hoonest endast ja kapitalistlisest kurnamisest.*

Ja kui esimene wiisaasta tähendas peale ülisuurte sots. majanduse saavutuste ka suurt hoopki kodanluse pihta, siis veel suurema hoobi annab teine wiisaasta, mis konkreetset seab praegusel ajal Nõukogude Liidu töötavate hulkade ette sotsialistlike ühiskonna ehituse ülesande. Teine wiisaasta hakkab mängima kahtlemata ülisuurt rewolutsioniseerivat osa kapitalistlikes maades. Teine viieaastaplaan seab meie ette kogu ulatuses klassitu sotsialistlike ühiskonna loomise ülesande, see on tema peaeesmärk ja ülesanne, mis toodud konverentsi resolutsioonis. Peaülesanne, mis ülesseatud konverentsi otsuses teise viieaastaplaani suhtes, seisab selles, et meil on tarwis mitte ainult lõpuni likwideerida kapitalistlike elemendid, vaid hävitada klassid üldse, tarwis hävitada klasside ja eksploateerimise tekkimise ja olemise pinda ennast.

Selleks klasside olemise pinnaks on kõigepealt eraomandus valmistusabinõude peale. Seda eraomandust valmistusabinõude peale meie peamegi hävitama selleks, et hävitada klasside tekkimise võimalust ennast.

Kuidas täidetakse seda ülesannet ja kas võime me teda täita lähemal ajal?

„Kumb kumba?“ küsimus on meie maal otsustatud: meie maa on juba muutunud kõige suuremaks suurpõllupidamise maaks.

Meie laiendame sots. tööstust, ehitame suuremaid sots. ettevõtteid ja ühes sellega ühendame külas väikseid laialipillatud majapidamisi suurteks sots. majapidamiseks, kolhoosideks, ehitame seal suuri järjekindlalt-sotsialistlik tüüpi ettevõtteid, millised on sowhoosid. See tähendab eraomanduse hävitamist valmistusabinõude peale.

Kas saame selle ülesandega hakkama? Selles suhtes ei või olla mingisugust kahtlust, seepärast, et praegu on juba 62% talupoegade majapidamisi kollektiiviseeritud ja k.-k. seab üles täiesti reaalse ja konkreetse ülesande, — lõpetada kollektiiviseerimine ja kulaku, kui klassi, likwideerimine üldiselt 1932-33. a. jooksul.

Teistel majanduslistel aladel on juba praegu kapitalistlike elementide osa wiidud peaaegu nullini. Niimoodi lõpetatakse eraomanduse hävitamine valmistusabinõude peale teise wiisaasta wäljel täiesti. See aga tähendab seda, et Nõukogudemaa majandus saab täielikult ehitatud sotsialistlike alusel.

Ühenduses klassitu ühiskonna organiseerimise ja ehitamisega tõuseb rida suuremaid küsimusi: tõuseb küsimus klassidest, proletariaadi diktatuurist, tõuseb küsimus partei eelwäe osast, tõuseb küsimus uuest majanduspoliitikast, kerkiwad üles suuremad teoreetilised ja praktilised probleemid, millede kallal meil tuleb töötada, mida me peame hoolega läbi mõtlema ja millede suhtes meil peab olema täieline selgus, et mitte lubada wigu ja kõikumisi, mis sotsialistilisele ehitustööle kahjuks.

Meie teame, et möödunud ajajärkudel meil oli wahest nii, et kui partei seadis ühes mõne uue ülesande, uue ajaloolise probleemi, leidusid inimesed, kellel tekkis peapööritus ja kes soovisid tingimata täita mitte ainult antud ülesannet, waid hüpata temast üle, hüpata tema piiridest wälja. Sarnaseid juhuseid wõis märgata terwel real sots. ehituse astmetel. Wõtke wiimaste aastate näited, wõtke sotsialismi astumise ajajärk. Leidusid inimesed, kes tegid sellest terwe rea kaugele minewaid järeldusi. Kui on sotsialismi astumise ajajärk, tähendab tarwis likwideerida raha, tähendab tarwis likwideerida kauplemine, muuta teda sotsialistiliseks saaduste wahtuseks, tähendab tarwis täieline wõrdsustamine töötasus jne. Oli ja on weelgi seltsilisi, kes esinesid sarnaste ideedega.

Selles on teatud hädaoht. Meie parteisse tuli wiimasel ajal palju uusi kaadreid, mis wäga tubli, kuid need kaadrid pole weel head marksistlik-leninistlik kooli läbi teinud, nendega on tarwis teha weel suurt kaswatustööd. Ja kui meie seame üles sotsialistilise ehituse uue ajajärgu nii suured probleemid, meil on tarwis suurt täpsust meie poliitika põhiprobleemide selgitamises ja kõigepealt selles suhtes — kuidas meie saawutame selle klassitu sotsialistilise ühiskonna organiseerimist.

Kas hakkame meie siin teise wiieaastaplaani ajal edasi liikuma tasapisi, ilma igasugu wõitluseta, wõi tuleb meil weel pidada wõitlust meie klassiwaenlasega? Siin peab olema täieline selgus, ja kui waadata selle kõige peale, mis on meil Nõukogude Liidus, analüseerida seda, et kulaklus wõidukalt likwideeritakse, kuid pole weel lõpulikult likwideeritud, et meil on weel kapitalistiliste klasside jäänused, kes oma seisukohti lahinguta käest ära ei anna, et meil, isegi järjekindlalt-sotsialistlist tüüpi organisatsioonides, wäljenduwad kodanlised tendentsid, et kolhoosnikud, kes astusid sotsialismi teele, weel ei wabanenud omadest wäikekodanlistest waadetest ja anduwad wahest neile kodanlistele tendentsidele, kui meelde tuletada, et meie oleme, lõppude-lõpuks, ümbritsetud kapitalistidest, kes katsuwad õonestada sots. ehitust, — meil ei wõi olla kahte wastust selle küsimuse peale. Wastus wõib olla ainult üks: meie wõime ehitada ja ehitame klassitu ühiskonna, meie wõime täita teise wiieaastaplaani ülesanded, kuid ainult klassiwõitluse kaudu. Selle kohta käib ka Lenini wäide, et proletariaadi diktatuur on äge klassiwõitlus, et klasside häwitamise ülesanne on wõimalik ainult klassiwõitluse kaudu; see Lenini seade jääb täiesti jõusse ka teise wiieaastaplaani kestel. Siin mingisugusi kõikumisi ei wõi olla, wastasel korral see ähwardab meie ridade demobiliseerimisega, wastasel korral see tähendab walweloleku nürinemist üksikutel aladel ja lõpuks — sotsialistilise ehitustöö nurjumist. Käesolewa aasta kogemustel me weendusime, et klassiwaenlane püüab oma katsesarwi isegi meie organisatsioonidesse ajada. Seda hädaohtu peame meie nägema ja seepärast on peaseade see, et me läheme läbi klassiwõitluse, et meil tuleb weel wõidelda oma klassiwaenlasega, et saawutada klassitu sotsialistilise ühiskonna ehitust.

Kuid iseenesestki mõista, et siin ei tohi sattuda teise äärmusesse. Ei tohi endale asja kujutada niisugusena, et selles suhtes mingisuguseid muudatusi, wõrreldes möödunud astmetega, ei tule. Siin on kaunis tõsised muudatused. Proletariaadi jõud, sotsialismi jõud suurenes kümnete wõrdselt. Sotsialistiline sektor sai waldawaks meie maal. „Kumb kumba“ küsimus on juba lahendatud ja sellepärast räägiwad konwerentsi resolutsioonid sellest, et me läheme läbi klassiwõitluse ja et on wõimalik selle klassiwõitluse terawnemine üksikutel momentidel üksikutel aladel, üksikutes raioonides ja meie maa sots. ehituse oblastites. Siin ei saa lihtsalt wõrrelda seda, mis meil on praegusel ajal, möödunud astmega. Tarwis meeles pidada, et meie jõud määratult kaswasid, tarwis samuti meeles pidada seda olukorda, et klassiwaenlane wõitleb praegu teisiti, et wõitluswõormid muutuwad.

Me pole garanteeritud selle eest, et endiste kapitalistiliste klasside jäänused ei hakka tungima meie üksikutesse organisatsioonidesse, et nad ei hakka seal pidama wõitlust, et nad ei hakka seal organiseerima wäikekodanlisti jäänuseid, üksikuid kolhoosnikke, mahajäänud töölisi selleks, et neid nõukogude riigile vastu seada.

Wõib leida mitte wähe kolhoose, kus sarnaselt klassiliselt waenulikud elemendid wäljendusid ja wäljendawad. Neid uusi klassiwõitluse worme tuleb näha, tuleb teada selleks, et parajal ajal wastulööki organiseerida.

Tarwis meeles pidada kolhooslaste hulkade ja mahajäänud töölikihtide ümberkaswatuse wajaadust.

Lenin oma kirjutuses proletariaadi diktatuuri kawas määrab ära otsekohe kaswatuse ülesanded, uue ühiskondliku distsipliini loomise, kui klassiwõitluse eriwormi. See ei tähenda, muidugi, et me kolhooslastega, kellel wäikekodanlised waated algahoidusid, hakkame wõitlema kui waenlasega. Me hakkame teda kaswatama, et ta wabaneks wäikekodanlistest ettekujutustest, kuna wõitlus wanade kommete ja ettekujutustega, mille juured peituwad kaubandus-kapitalistlikes majanduses, — ja see ongi wõitlus uue sotsialistlike korra eest, töötawate hulkade teadlikkuse eest, uue kommunistliku töö wahekorra eest — see on klassiwõitluse uus worm.

Waat mispärast meie, selle tähtsama põhimõttelise küsimuse suhtes — peame otsekohe ütlima, et oleks poliitiliselt wale mõelda, et me waikselt, tasahilju läheme üle sellesse klassideta sotsialistlisesse ühiskonda. See oleks täieline oportunist.

Teine küsimus on klasside saatuse küsimus. Klassid saawad likwideeritud, saab likwideeritud eraomandus walmistusabinõude peale, kuid pealiskaudne ja skemaatiline on ettekujutus, et peale seda, kui on likwideeritud klassid, kõik saawad üheõiguslisteks sotsialistlike ühiskonna töötajateks, sotsialismi ehitajateks, et kõik saawad wõrdseliseks teadlikkuse mõttes, muutuwad saajaprotsendilisteks kommunistideks.

Lenin kriipsutab alla seda olukorda, et wäikepõllupidaja ümbertegemine on raske ja pikaldane töö, wäikekodanlised waated ei häwine korraga. Üks asi on kwalifitseeritud tööline, kes läks juba läbi rewolutsiooni kooli, sõjad jne. kes on karastatud klassiwõitluses, teine asi — kolhoosnik, kes alles hiljuti loobus oma wäikekodanlisest alusest ja kes ei jõudnud weel wabaneda oma wäikekodanlistest ettekujutustest.

Oleks skemaatiline sirgjoonelikkus, millel midagi ühist pole dialektikaga, mõelda, et kui ei saa olema klassilist ühiskonda, kui kõik saawad sots. ühiskonna ehitajateks — tähendab kõik saawad ühetaolisteks, ei jää ei eelwäge, ega parteid. — See on loba.

Eraomandus walmistusabinõude peale saab häwitatud, kuid klassilise erinemise jäänused saawad weel teatud aja wältel olema. Tööliiklasi juhtimise probleemi ei wõeta päewakorrast maha. Meie parteil tuleb weel palju töötada selleks, et saawutata täielist kommunismi.

Ja järgmine küsimus, mis seisab meie ees, mis seotud Marxi, Engelsi ja Lenini õpetusega, — on küsimus kommunismi kahest ajajärgust.

Meie peame nüüd ikka uuesti ja uuesti pöörduma selle juurde, mida kirjutasid sots. ühiskonna ehitamisest Marx, Engels, Lenin ja Stalin.

Marx, Engels, Lenin rõhutasid, et sots. ühiskonnal, mis on kommunismi esimene ajajärk, on möödapääsematult küljes selle ühiskonna „sünniplekid“, millest ta wälja tuleb. Siin üks neist sündimise plekkidest: waatamata selle peale, et eraomandus walmistusabinõude peale on likwideeritud ja pole eksploateerimist, waatamata selle peale — pole täielist wõrdsust, sest et sotsialistlikes ühiskonnas on jaotus *kulutatud töö omaduse ja hulga järele*. Wahetus, nagu räägib Marx, käib weel kauba ekwiwalentide järele, s. o. kulutatud töö hulga ja omaduse järele. Ja selles mõttes mittewõrdsus indiwiduumide wahel püsib alles.

Marx räägib „Gotha programmi kriitikas“ sellest, et ainult siis, kui häwiwad orjastawad indiwiduumid, töö jaotus, häwineb wahe füüsilise ja waimlise töö wahel ja kõik ühiskondlike rikkuse allikad hakkawad jooksmata täie wooluga, ainult siis ühiskond wõib kirjutada oma lipule: igaühelt wõimete järele, igaühele tarwete järele. Sarnast walmistusjõudude arenemist meie ei saawuta ka weel teise wiieaastaplaani lõpuks. Seepärast saawad weel meil olema niisugused jaotusewormid, millised Marx ja Lenin nimetawad kodanlike õiguse jäänusteks. Kõik sots. ühiskonna ehitajad on üheõiguslised, kuid jaotamine on weel kodanlike õiguse alusel, jaotamine on weel põhimõtte järele — igaüks saab kulutatud töö omaduse ja hulga järele.

Ja sellel on meie jaoks wäga suur tähtsus, sest et see küsimus on wäga lähedalt seotud palga wõrdsustamise wastu wõitlemisega. Mis on wõrdsustamine? See on wäikekodanline sotsialism. See on üleüldine jagamine, katsudes kõik kwalifikatsiooni, ettewalmistuse, püüde ja töowiljakuse piirid maha kustutada. See on

halwemate, mahajäänud, mitteõpetatud elementide järele joondumine. Meie seda lubada ei wõi. Meie peame praegusel astmel tähtsamaid elukutseid wälja eraldama, meil on tarwis, et kvalifitseeritud meister, kvalifitseeritud tööline saaks rohkem kui mittekvalifitseeritud. Wastasel korral ei saa meie majanduses olema mingisugust liikumist, meie ei suuda mingisugust majandust ehitada. Isiku huwitamise tõukejõud pole kadunud, meie peame teda arendama, temaga peab arwestama selleks, et sel alusel luua õiget sotsialistlist töö organiseerimist, tõsta töötawate kvalifikatsiooni selleks, et kinni haarata neist isiklistest stiimulitest, ühes sellega wiia edasi meie majandust veel pinewama ja kiirema tempoga.

Lõpuks, neljas suur küsimus sel alal — proletariaadi diktatuuri küsimus. Kui meil hakkasid organiseeruma kolhoosid, oli niisuguseid juhtumisi, et seltsilised mõnes kohas kohtadel otsustasid: organiseeritakse kolhoosid, tähendab, nõukogusid pole waja, tarwis nõukogud likwideerida.

Ka praegugi wäljendub selles küsimuses wahest skematism, oskamatus arwestada meie olukorra konkreetseid tingimusi. Wahest räägitakse, et kui meil teise wiieaastaplaani lõpuks saab olema klassideta ühiskond, et kuidas wõib siis veel rääkida proletariaadi diktatuurist? Klasse ei ole ja samal ajal on proletariaadi diktatuur. Kuidas nii?

Sarnaseid küsimusi antakse, nende üle waieldakse ja need waielused on peasjalikult seepärast, et harilikult mindakse siit wälja üldisest seadest — klassideta ühiskonnast, kuid missugune on selle klassideta ühiskonna tegelik konkreetne tema esimesel astmel, seda ei arwestata. Konkreetne on aga niisugune, et esimesel astmel on veel klassilise erinevuse jäänused. Konkreetne on sarnane, et eelwäe küsimus, partei küsimus ei kao, et jääb veel wõitlus wäikekodanliste jäänustega, et jääb mahajäänud hulkade kaswatamise ülesanne, kodanlise õiguse kaitse ülesanne, s. o. jaotamine kulutatud töö huiga ja omaduse järele, millest rääkisid Marx ja Lenin. See kõik aga nõuab edaspidist partei ja proletariaadi diktatuuri kindlustamist. Peale selle ei tohi me unustada seda, et meie maa on kapitalistlikes ümbritsuses. Meie ei wõi unustada, et küsimus „kumb kumba“ on lahendatud meie maal, kuid ta ei ole lahendatud rahwuswahelises ulatuses, meie ei wõi unustada sotsialismi lõpuliiki wõidu kindlustamise ülesannet ja me peame, muidugi, arwestama sellega, et ilma sõjawäeta, ilma kindla riigita, ilma proletariaadi diktatuurita meie neid ülesandeid täita ei suuda.

Kui räägitakse riigi wäljasuremisest, siis tarwis seda proletaarse riigi wäljasuremist ette kujutada konkreetsest ja selgelt. Ja Lenin räägib sellest sarnase selgusega, mis ei jäta mingisugust kahtlust: „Tõesti täielik demokraatia muutub harjumuseks ja on seepärast wäljasurew... Täielik demokraatia wõrdub mittemingisugusele demokraatiale. See pole paradoks, waid tõde.“

Waat see on leniniline seade proletaarse demokraatia arenemise ja liikumise suhtes tema täielikuks wäljasuremiseks. Meie näeme, kuidas see proletaarne demokraatia saab ikka enam täielikuks, ja nimelt sellepärast, et ta saab ikka enam täielikuks, proletaarne riik eitab iseennast, ta sureb wälja.

Millal tuleb siis see täielik riigi wäljasuremine? Ka selles suhtes räägib Lenin äärmise selgusega. Täielik, kombeks saaw ja seepärast wäljasurew demokraatia annab aset põhimõttele: „Igaüks wõimete järele, igaühele tarwete järele“. „Riigi täielise wäljasuremise majanduslikeks aluseks on, — räägib Lenin, — nii kõrge kommunismi arenemine, kus häwineb wahe waimlise ja füüsilise töö wahel, häwineb üks tähtsam praeguse ühiskonna mittevõrdsuse allikas, mida ainult walmistusabinõude, üleminekuga ühiskonna omanduseks, ainult kapitalistide eksproprieerimisega korraga kuidagi häwitada ei saa.“

Waat millal tuleb see täielik riigi wäljasuremine. Ta tuleb siis, kui wõidab põhimõtte: „Igaüks wõimete järele, igaühele tarwete järele“, kui proletaarne demokraatia, sotsialistiline distsipliin muutuwad kombeks, kui langeb ära sundimise elementide wajadus.“ (Lenin.)

Kuid missugune on siis tee sellele täielisele demokraatiale? Ja siin ülisuure tähtsusega on sm. Stalini seade.

Sm. Stalin partei XVI kongressil tähendas täie selgusega, et tee riigi wäljasuremisele läheb proletaarse riigi kindlustamise kaudu, et see on sügaw dialektiline protsess. Ja seda peame meie praegu kindlalt alla kriipsutama. Tee sellele täielikule demokraatiale, millest räägib Lenin, läheb proletaarse riigi kindlustamise kaudu,

sest meil on tarwis (ja seda teeme me hästi) tõmmata ikka suuremaid ja suuremaid proletariaadi ja töötawaid kihtisid riigi juhtimisele ja organiseerimisele, meie nõukogude ehitusele, meie sots. ehitusele, see aga ongi proletariaadi diktatuuri *kindlustamine*, ja ühes sellega ka tingimuste loomine tema väljasuremiseks edaspidi.

Kui me tõmbame tegewusesse ikka uusi töötawaid kihte, kui nad kõik õpiwad riiki juhtima, tähendab see ülisuurt proletaarse riigi kõwenemist, — tähendab, et proletaarne demokraatia saab ikka täielikumaks ja samal ajal tähendab see tingimuste loomist riigi väljasuremiseks.

Selleks, et riik wälja sureks, selleks, et luua kommunistlist ühiskonda, meil on tarwis wõitlust kapitalistliste ollustega, nende likwideerimine, — mis jällegi tähendab proletaarse riigi kindlustamist, sest et iga hoop meie klassiwaenlase pihta kindlustab töötawate wõimu, kuid ühes sellega tasandab see teed proletaarse riigi väljasuremiseks. Proletaarse riigi uute funktsioonide arendamine, uute majandusalade wallutamine, tööstuselu tungimine kogu me majandusesse, — kõik see tähendab proletaarse riigi kõwenemist ja ühes sellega tema väljasuremise aluste loomist, sest sellesamaga sulab riik ikka rohkem kokku ühiskonnaga ja läheb üle inimeste üle walitsemise ülesannetelt walmistuse üle walitsemise ülesannetele.

Sellepärast on konwerentsi resolutsioonis nii kirjutatudki, et eelolew enamline wõitlus teise wiewaastaplaani eest on seotud proletariaadi diktatuuri kindlustamise vajadusega, et siin poleks mingisuguseid kahtlusi proletariaadi diktatuuri suhtes, mis meile weel tarwilik meie raskest wõitluses sots. ühiskonna loomise eest.

Lõpuks — uuest majanduspoliitikast. Kui rääkida uuest majanduspoliitikast selles mõttes, kui teda ära määras sm. Stalin, s. o. kui poliitikast, mis arwatud kapitalistlike elementide tegewuse lubamiseks, hoides juhtiwad kõrgustikud töölisklassi käes, — wõitluseks nendega (s. o. kapit. elementidega. — Tõlkija), nende wäljatõrjumiseks, likwideerimiseks ja sotsialismi wõiduks, siis, selles mõttes, teise wiewaastaplaani jooksul uus majanduspoliitika jõuab oma lõpule, sest et teise wiewaastaplaani kestel kapitalistlikud elemendid saawad likwideeritud lõpuni.

Uue majanduspoliitika tähtsamaks ülesandeks oli õigete wahekordade loomine talupoja majapidamisega, kuid teise wiewaastaplaani lõpuks wiimane lõpetab oma olemasolemise. Selles mõttes uue majanduspoliitika sisu saab lõpetatud, sest et üksiktalunduse asemel saab meil olema suur sotsialistiline põllumajandus. Kuid tarwis siiski kogu jõuga rõhutada, et uue majanduspoliitika meetodid jääwad weel ka kaugemale teise wiewaastaplaani piire. Jääb kõigepealt nõukoguline kaubandus, ja seda toonitawad konwerentsi otsused, sest et meie nõukogu- ja kaubandusorganisatsioonid peawad weel pika kooli läbi minema selleks, et õieti ette walmistada sotsialistilisele jaotamisele üleminekut. Me igapäew tunneme meie kaubandusorganisatsioonide puudusi — meie kaubandusaparaat on wäga mahajäänud, meie peame weel suure organisatsioonilise ja kaswatuslise töö ära tegema kooperatiivkaubandusaparaadi tööliste keskel, meil on tarwis luua wastaw kaubandusewõrk, mis õieti toimetaks kaupa wabrikust tarwitajale.

Teine moment — see on rahaküsimus. Leidus teoreetikuid, kes wäitsid, et raha meile praegusel ajal pole tarwis ja ta sureb wälja. Tegelikult on aga asi hoopis teisiti. Praegusel ajal me rahata läbi ei saa, sest meil pole teist abinõu, mis täidaks raha ülesandeid, pole abinõu selleks, et mõõta seda, mida enne nimefati wäärtuseks, mis praegu on olemas, mitte kui wäärtuse seadus, waid niipalju, kuipalju abstraktne töö leiab oma wäljendust rahas, hindades jne. Juba see näitab, et selle wäärtuse worm on olemas, ta ei tegutse kui stüühiline seadus, mis reguleerib meie ühiskonda, meie majanduselu, meie majandust, sest et kogu meie ehitust reguleerib plaan, kuid meil on tarwis rahas wälja arwata nii kapitali kulutusi, kui ka ühiskonna töö jaotamist üksikute alade wahel.

Lenin kriipsutas alla, et on tarwis suuri tehnilis-organisatsioonilisi ja majanduslisi eeldusi selleks, et raha likwideerimist ette walmistada. Seni, kui neid eeldusi ei ole, ei wõi meie raha likwideerida. Sõjakommunismi ajajärgul oli ülesleidjaid, kes soovitasid igasuguseid üksusi, kuid sm. Lenin waatas nende katsete peale wäga eitawalt. Seepärast on jutud raha väljasuremisest lähemal ajal kahjulik loba, kahjulik sellepärast, et nad lõhuwad meie majandust, sest meil on tarwis rubla kontrolli, on tarwis head rahandusplaani, kindlat enesearwustust selleks, et ette walmistada üleminekut sots. ühiskonna kõrgemale astmele.

See küsimus on kõige lähemalt seotud enesearvustusega, mis on üheks tähtsamaks elemendiks meie poliitikas, mis on samuti üks UMP-i meetoditest.

Need on need momendid, mis jäävad veel teise wiieaastaplaani kestel ja kaugeemalegi. Need on need momendid, mida meil on tarwis mitte ainult silmas pidada, vaid tarwis kindlustada, sest need pole ainult jäänused, vaid ka järjekordsed tarwilikud astmed, mida me kõrwale heita ei saa, mis on meie tarwilikud selleks, et üle minna sots. majanduse kõrgematele wormidele, sots. ühiskonna kõrgemasse ajajärku.

Peale nende üldiste küsimuste peatan lühidalt teise wiieaastaplaani majandus-tehniliste küsimuste juures. Need ülesanded on kõigepealt selles, et meil on tarwis kõik meie majandusalad ümber relwastada uuema tehnika alusel, et meil on tarwis luua sarnane tehniline masinaehituse ja metallurgia baas, mis wõimaldaks uuema tehnika alusel kõikide meie majandusalade ümberrelwastamist. Need on ülisuure ulatusega ülesanded ja nad leidsid oma wäljenduse teise wiieaastaplaani mõnedes andmetes, mis annawad ettekujutuse nende ülesannete hiiglasuurusest, mis meie ette seatud. Meie peame saawutama teise wiieaastaplaani lõpuks malmisulatust 22 milj. tonni. Meie peame ehitama 25—30 tuh. kilomeetrit uusi raudteid. Meie peame elektrienergia wäljatöötamist tõstma 17 mjd. kilowatt-tunni pealt kuni 100 mjd. kilowatt-tunnini aastas. Tarwis tõsta sötetoodangut kuni 250 mjd. tonnini aastas. Juba need andmed annawad teatud üldised jooned sellest majandus-tehnilisest plaanist, mida meil tuleb täita teise wiieaastaplaani kestel.

Selle tehnilise ümberrelwastamise alusel läheb ka wafte likwideerimine küla ja linna wahel. Terwes reas oblastites toimub täieline majandus-tehniline rewolutsioon. Näiteks Kauge Ida, kus algab teise wiieaastaplaani kestel hiiglasuurte hüd-roelektrijaamade ehitus Angaara jõel, kus algawad tööd uued söebasseinid ja igasuguste ärtside ümbertöötamine. Ehk Lääne-Siber, wõi Ida-Siber, kus industrialiseerimine alles algab ja kes peawad muutuma agraar-industriaalseteks oblastiteks. Edasi Wolga probleem nii, kuidas teda seatakse üles teises wiieaastaplaanis. See on lähema tulewiku ülesanne, sest juba käesolewal aastal algab kahe suure hüd-roelektrijaama ehitus Wolgal, kelledele edaspidi järgnewad veel mitu teist ja kes edaspidi muudawad kogu Wolgaäärsete oblastite iseloomu ja majanduslise arenemise wäljawaate.

See tähendab muuseas seda, et teeme lõpu rahvusliste oblastite mahajääwusega, selle tsarismi pärandusega, ja sots. ehitus areneb rahvuslistes wabariikides veel kiiremate sammudega. XVII parteikonwerentsi juhtnõõrid annawad seade hulkade ainelise ja kultuurtasapinna edaspidiseks tõusuks ja see wäljendub 2-3-kordses tarwituse tasapinna tõusus Nõukogude Liidus ja kõikide tarbeainete walmistuse alade laiendamises teise wiisaasta kestel.

Töötawate hulkade aktiivsuse tõus, meie ridade kindlus, wõidud, mida me saanud wiimaste aastate jooksul, sotsialistlise ehituse kogemused, mis meil nüüd on, — kõik see räägib selle poolt, et meie täidame teise wiieaastaplaani hiigla-ülesanded. Kuid meil on ka edaspidi tarwis, kõigepealt, ühte, s. o. edaspidine leninlise liini läbiwiimine. Tarwis on jatkawat leppimatut wõitlust igasuguste partei pealiinilt kõrwalekaldumistega ja parempoolse kallakuga, kui peahädaohuga. On sarnasid meeleolusid: kui meie juba astume teise wiisaastasse, jõuame klassideta ühiskonda ja „kumb kumba“ küsimus on lahendatud, et siis parempoolne hädaoht ei ole enam peahädaoht.

See pole õige. Meie ees seisab wisa, äge wõitlus sotsialistlise ühiskonna loomise eest ja selles wõitluses, kui jutt on kapitalismi wiimaste jäänuste likwideerimisest, parempoolne kallak oli ja jääb peahädaohuks. Mingisugust heasüdamikkust me selles suhtes wäljendada ei tohi. Meie suutsime kindlustada oma esimese wiisaasta täitmist ja seada üles teise wiisaasta ülesanded ainult sellepärast, et kindlalt hoidsime leninlist lippu, kaitsesime leninlist õpetust, leppimatult wõitlesime kõikide nendega, kes katsusid seda õpetust moonutada, teda wõltsida. Selles leppimatas wõitluses, selles ustawuses leninlisele õpetusele ja tema liinile, — selles on sots. ühiskonna ehitamise pant teise wiieaastaplaani lõpuks.

A. Stetski.

Jutuajamine saksa kirjaniku Emil Ludwiguga

(13. detsembril 1931. a.)

Ludwig: Olen teile väga tänulik selle eest, et lugesite võimalikuks mind vastu võtta. Üle kahekümne aasta õpin ma tundma väljapaistvate ajalooliste inimeste elu ja tegewust. Mulle näib, et ma hästi tunnen inimesi, kuid selle eest ei mõista ma midagi sotsiaal-majanduslistest tingimustest.

Stalin: Teie olete tagasihoidlik.

Ludwig: Ei. See on tõesti nii. Ja nimelt sellepärast saan ma esitama küsimusi, mis, võib olla, teile kentsakatena näivad. Täna nägin ma siin, Kremli, mõnda Peeter Suure mälestusesemetest, — ja esimene küsimus, mida Teile esitada tahan, on järgmine: kas lubate tõmmata paralleeli enda ja Peeter Suure vahel. Kas loete ennast Peeter Suure asja jätkajaks?

Stalin: Mitte mingil viisil. Ajaloolised paralleelid on alati kahtlased. Käesolev paralleel on mõttetu.

Ludwig: Kuid Peeter Suur tegi väga palju oma maa arendamiseks, selleks, et lääne kultuuri Wenemaale tuua.

Stalin: Jah. Muidugi tegi Peeter Suur väga palju mõisnikkude tõstmiseks ja kaswawa kaupmeeste klassi arendamiseks. Peeter Suur tegi väga palju mõisnikkude ja kaupmeeste rahvuslise riigi loomiseks ja kindlustamiseks. Peab ütleva samuti, et mõisnikkude klassi tõstmine, kaswawale kaupmeeste klassile kaasaaitamine ning nende klasside rahvuslise riigi kindlustamine sündis pärispõlwe talurahwa kulul, kellelt kolm nahka nüüti. Mis minusse puutub, siis olen mina ainult Lenini õpilane ja minu eesmärk on olla tema wääriliseks õpilaseks. Ülesanne, millele ma oma elu pühendan, seisab teise klassi ja nimelt töölisteklassi tõstmises. See ülesanne ei seisa mitte mingi rahvusriigi, waid sotsialistlise, tähendab internatsionaalse riigi kindlustamises, kusjuures selle riigi igasugune kindlustamine kaasa aitab kogu rahwuswahelise töölisteklassi kindlustamisele. Kui iga samm minu töös töölisteklassi tõstmise ja selle klassi sotsialistlise riigi kindlustamise alal mitte töölisteklassi kindlustamisele ja tema olukorra parandamisele ei oleks suunatud, siis loeksin oma elu eesmärgituks.

Kas näete, et Teie paralleel kohane ei ole.

Mis puutub Leninisse ja Peeter Suuresse, siis oli wiimane tilk meres, Lenin aga terve okean.

Ludwig: Marksism eitab isiku väljapaistwat osa ajaloos. Kas ei leia Teie vastuolu ajaloo materialistlise mõistmise ja selle wahel, et Teie siiski tunnistate ajalooliste isikute väljapaistwat osa?

Stalin: Ei. Wastuolu siin ei ole. Marksism ei eita sugugi väljapaistwate isikute osa, wõi seda, et inimesed ajalugu teewad. Marxi „Filosoofia waesus“ ja teistes tema töödes wõite leida sõnu sellest, et inimesed nimelt teewad ajalugu. Kuid muidugi ei tee inimesed ajalugu mitte nii, kuidas neile ette ütleb mingi fantaasia, mitte nii, kuidas see neile pähe tuleb. Iga uus põlw leiab ees kindlad tingimused, mis walminult olemas juba sel momendil, kui see põlw kaswis. Ja suured mehed on ainult nii palju wäärt, kuiwõrd nad oskawad õieti aru saada neist tingimustest, kuiwõrd nad teawad, kuidas neid muuta saab. Kui nad neist tingimustest aru ei saa ja neid tingimusi niiviisi muuta tahawad, nagu neile ette ütleb nende fantaasia, siis satuwad nad Don Quichote seisukorda. Niiviisi ei tule Marxi järele inimesi sugugi tingimustele vastu seada. Nimelt inimesed teewad ajalugu, kuid ainult niiwõrd, kuiwõrd nad õieti aru saawad tingimustest, mida nad walminult ees leiawad, ainult niiwõrd, kuiwõrd nad mõistawad, kuidas neid tingimusi muuta tuleb. Nii vähemalt saame aru Marxist meie, wene enamlased. Ja meie oleme rohkem, kui ühe aasta-kümne Marxi õppinud.

Ludwig: Aastat kolmkümmend tagasi, kui mina ülikoolis õppisin, püüdsid paljud saksa professorid, kes endid materialistlise ajaloo mõistmise pooldajateks pidasid, meile sisse kaswatada seda teadmist, et marksism eitab kangelaste osa, kangelaskude isikute osa ajaloos.

Stalin: Need olid marksismi wulgarisaatorid. Marksism pole kunagi eitanud

kangelaste osa. Wastupidi, ta peab seda osa tähtsaks, kuid ainult nende märkustega, millest praegu just rääkis.

Ludwig: Selle laua ümber, mille taga meie istume, on 16 tooli. Wäljamaal teatakse ühelt poolt, et NSW Liit on maa, kus kõik asjad kollegiaalselt otsustatud peawad saama, kuid teiselt poolt teatakse, et kõike otsustab üks isik. Kes otsustab siis?

Stalin: Ei. Üks isik ei saa otsustada. Ühe isiku otsused on alati, wõi peaaegu alati ühekülgsed otsused. Igas kolleegiumis, igas kollektiivis on inimesi, kelle arwamistega arwestada tuleb. Igas kolleegiumis, igas kollektiivis on inimesi, kes ka mitteõigeid arwamisi wõiwad awaldada. Kolme rewolutsiooni kogemuste põhjal teame meie, et umbkaudu sajast ühe isiku poolt tehtud otsusest, mis kollektiiv järele ei proowinud ega parandanud, üheksakümmend otsust ühekülgsed on. Meie juhtiwas organis, — meie partei keskkomitees, kes juhib kõiki meie nõukogude ja partei organisatsioone, on umbes 70 liiget. Nende k.-k. seitsmekümne liikme hulgas on meie paremad tööstustegelased, meie paremad kooperaatorid, meie paremad warustustegelased, meie paremad sõjamehed, meie paremad propagandistid, meie paremad agitaatorid, meie paremad nõukogude majapidamiste tundjad, meie paremad kolhooside tundjad, meie paremad üksikmajapidamiste tundjad, meie paremad Nõukogude Liidu rahwaste ja rahwuspoliitika tundjad. Selles areopaagis on koondatud meie partei tarkus. Igaühel on wõimalus teise arwamist, ettepanekut parandada. Igaühel on wõimalus oma kogemust sisse kanda. Kui seda poleks olnud, kui üks isik otsuseid oleks teinud, siis oleks meie töös väga tõsised wead olnud. Kuiwõrd aga igaühel wõimalus on üksikute isikute wigu parandada ja kuiwõrd meie nende parandustega arwestame, siis on meie otsused enam-wähem õiged.

Ludwig: Teil on seljataga kümned aastad põrandaalust tööd. Teil on tulnud salaja edasi toimetada sõjariistu, kirjandust jne. Kas ei arwa teie, et nõukogude walitsuse waenlased Teie kogemusi ära kasutada wõiwad ning nõukogude walitsuse wastu samade meetoditega wõiwad wõidelda?

Stalin: See on muidugi täiesti wõimalik.

Ludwig: Kas mitte selles ei seisagi Teie wõimu waljuse põhjus wõitluses tema waenlaste wastu?

Stalin: Ei. Peapõhjus ei seis mitte selles. Wõib tuua mõned ajaloolised näited. Kui enamlased wõimule tulid, olid nad algul oma waenlaste wastu pehmed. Wähemlased tegutsesid awalikult ja andsid oma lehte wälja. Es-erid olid samuti põranda peal ja andsid oma lehte wälja. Isegi kadetid jatkasid oma lehe wäljaandmist. Kui kindral Krasnow Leningradi peale kontrrewolutsioonilise sõjakäigu korraldas ja meie kätte wangi langes, oleksime meie sõjaseaduste järele teda kõige vähemalt wangis pidada wõinud, weel enam, meie oleks teda maha laskma pidanud. Meie aga lasksime teda wabaks „ausõna“ peale. Kuid mis sündis? Warsti selgus, et säärane pehmus ainult kõigutab nõukogude walitsuse kindlust. Meie tegime wea, suhtudes töölisklassi waenlastele pehmel. Kui meie seda pehmust edasi oleks üles näidanud, oleksime meie töölisklassi wastu kuriteo toime pannud, oleksime tema huwid ära annud. Warsti selgus see täiel määral. Peagi selgus, et mida pehmemalt meie oma waenlastele suhtume, seda rohkem wastupanu need waenlased awaldawad. Warsti korraldasid parempoolsed es-erid — Gotz j.t. ning parempoolsed vähemlased Leningradis junkrute kontrrewolutsioonilise wäljaastumise, mille tagajärjel hukkusid paljud meie rewolutsioonilised madrused. Sama Krasnow, keda meie „ausõna“ peale wabaks lasksime, organiseeris kontrrewolutsioonilisi kasakaid. Tema ühines Mamontowiga ja pidas kaks aastat nõukogude wõimu wastu sõjariistus wõitlust. Warsti selgus, et nende walgete kindralite selja taga seisawad lääne kapitalistliste riikide — Prantsuse, Inglise, Ameerika, Jaapani agendid. Meie weendusime, kuidas meie eksinud olime, kui meie pehmust üles näitasime. Meie mõistsime kogemustest, et neist waenlastest wõib jagu saada ainult sel juhtumisel, kui nende wastu tarwitada kõige halastamatut mahasurumise poliitikat.

Ludwig: Mulle näib, et suur osa Nõukogude Liidu elanikkudest nõukogude wõimu ees hirmu ja kartust tunneb ja et nõukogude wõimu kindlus teatud määral selle hirmu peal põhjeneb. Mina tahaksin teada, missugune hingeline seisukord tekib Teil teadmise juures, et wõimu kindlustamise huwides hirmu tuleb külwata. Sest oma seltsimeestega, oma sõbradega läbikäimisel farwitate Teie sootuks teisi, mitte aga hirmu külwamise meetodeid, rahwale aga istutate sisse hirmu.

Stalin: Teie eksite. Muuseas on Teie wiga — paljude wiga. Kas tõesti usute Teie, et võimalik oleks olnud 14 aastat wõimu oma käes hoida ning miljonite hukade poolehoidu omada tänu hirmutamisele? Ei. See on wõimata. Kõige paremini oskas hirmutada tsaari walitsus. Temal oli sellel alal määratu wana kogemus. Euroopa, eriti Prantsuse kodanlus aitas sellel alal kõigiti tsaariwalitsust ning õpetas teda rahwast hirmutama. Hoolimata sellest kogemusest, hoolimata Euroopa kodanluse abist, tõi hirmutamise poliitika kaasa tsarismi purunemise.

Ludwig: Kuid Romanowid seisisid 300 aastat wõimul.

Stalin: Jah, kuid kui palju on olnud ülestõususi ja wihapuhkeid selle kolmesaja aasta jooksul: Stenka Rasini ülestõus, Emeljan Pugatshewi ülestõus, Dekabristide ülestõus, 1905. aasta rewolutsioon, rewolutsioon 1917. a. weebruaris, Oktoobrirewolutsioon. Rääkimata veel sellest, et riigi praegused poliitilise ja kultuurilise elu tingimused põhjalikult erinevad endise aja tingimustest, mil pimedus, kultuuriwaesus, orjameelsus ja poliitiline surutis selleaegsetele „walitsejatele“ wõimaluse andsid enam-wähem pikemaks ajaks wõimu juurde jääda.

Mis rahwasse puutub, mis NSW Liidu töölisesse ja talurahwasse puutub, siis pole nad sugugi mitte nii rahullikud, allaheitlikud ja ärahirmutatud, nagu Teie neid endale ette kujutate. Euroopas kujutawad paljud NSW Liidu inimesi wana wiisi ette, uskudes, et Wenemaal elawad esiteks allaheitlikud, teiseks laisad inimesed.

See ettekujutus on wananenud ja põhjalikult wale. See ettekujutus tekkis Euroopas sel ajal, kui wene mõisnikud Pariisis käima hakkasid, kui nad seal oma kokkuriisunud raha maha prassisid ja logeesid. Need olid tõepoolest tahtejõuetud ja kõlbmatud inimesed. Siit tehti ka järeldus „wene laiskuse“ kohta. Kuid see ei wõi mingil tingimusel käia wene tööliste ja talurahwa kohta, kes omale elutarbeid enda isikliku tööga muretsesid ja muretsesid. Wäga imelik on lugeda allaheitlikkudeks ja laiskadeks wene töölisi ja talupoegi, kes lühikese aja jooksul kolm rewolutsiooni teinud, tsaariwalitsuse ja kodanluse purustanud ning praegu wõidurikkalt sotsialismi ehitawad. Wähe aja eest küsisite minult, kas otsustab mell üks isik kõik küsimused. Iialgi, mitte mingil tingimusel ei lepiks meie töölised praegu ühe isiku wõimuga. Kõige suuremad autoriteedid kaowad, muutuwad meil ei millekski, kui töölised neid ei usu, kui nad töölishulkadega kontakti kaotawad. Plehanowil oli eriti suur autoriteet. Kuid mis meie nägime? Niipea, kui ta poliitiliselt lonkama hakkas, unustasid töölised tema ära, lahkusid tema juurest. Teine näitus: Trotski. Trotskil oli ka suur autoriteet, olgugi kaugeilt wäiksem kui Plehanowil. Ja mis meie nägime? Niipea, kui ta tööliste juurest eemaldus, unustati teda.

Ludwig: Kas sootuks unustati?

Stalin: Tuletatakse wahel meelde wihaga.

Ludwig: Kas kõik wihaga?

Stalin: Mis puutub meie teadlikkusesse töölisesse, siis tuletawad nad Trotskit meelde wihaga, põlgutusega.

Muidugi on olemas teatud wäike osa elanikke, kes tõesti nõukogude walitsust kardab, tema wastu wõitleb. Ma mõtlen surewate, likwideeritawate klasside jäänuseid ja kõigepealt tähtsuseta osa talurahwast — kulakuid. Kuid siin pole jutt üksi hirmutamise poliitikast, mis tõesti olemas on. Kõik teawad, et meie, enamlased, ei piirdü siin hirmutamisega, waid läheme kaugemale, wites asja selle kodanlise kihituse likwideerimiseni.

Kuid kui wõtta NSW Liidu töötawaid elanikke, töölisi ja töötawaid talupoegi, kes mitte vähem kui 90% elanikkudest moodustawad, siis on nemed nõukogude walitsuse poolt ja rõhuw enamus nendest toetab aktiivselt nõukogude wõimu. Toetawad nad aga nõukogude korda sellepärast, et see kord tööliste ja talurahwa eluliste huwide teenistuses on. Selles seisab nõukogude wõimu tugewuse alus, aga mitte niinimetatud hirmutamise poliitikas.

Ludwig: Olen Teile selle wastuse eest wäga tänulik. Palun ennast wabandada, kui ma Teile esitan küsimuse, mis teile imelikuna wõib paista. Teie eluloos on nii öelda „röõw“-wäljaastumiste momendid. Kas olete olnud huwitatud Stepan Rasini isikust? Milline on Teie suhtumine temale kui „ideelisele röõwile“?

Stalin: Meie, enamlased, oleme alati olnud huwitatud sarnastest ajaloolistest isikutest, nagu Bolotnikow, Rasin, Pugatshew jt. Meie nägime nende inimeste wäljaastumistes rõhutud klasside stüühilise wihaawalduse, talurahwa stüühilise ülestõusu peegeldust feodaalse surwe wastu. Meid huwitas alati talurahwa esimeste ülestõusu-

katsete ajaloo tundmaõppimine. Kuid muidugi ei wõi siit teha mingit analoogiat enamlastega. Talurahwa üksikud ülestõusud, ka sel juhtumisel, kui nad pole sarnased röövlilikud ja organiseerimatud, nagu Stenka Rasini oma, ei wõi anda mingid tõsiseid tagajärgi. Talurahwa ülestõusud wõiwad edukad olla ainult sel juhtumisel, kui nad sünniwad koos tööliste ülestõusudega ja kui töölised talurahwa ülestõuse juhiwad. Ainult kombineeritud ülestõus, tööliklassiga eesotsas, wõib eesmärgile wiia. Peale selle, kui meie räägime Rasinist ja Pugatshewist, ei tohi unustada, et nad olid tsaristid: nemad astusid wälja mõisnikkude wastu, „hea tsari poolt“. Sarnane oli nende hüüdsõna.

Nagu näete, ei kõlba siin analoogia enamlastega.

Ludwig: Lubage esitada mõni küsimus Teie eluloo alalt. Kui ma Masaryki juures olin, siis ütles ta mulle, et tema juba kuueaastaselt ennast sotsialistiks pidanud. Mis asi tegi Teid sotsialistiks ja millal?

Stalin: Ma ei wõi öelda, et mul juba kuueaastaselt tung sotsialismi poole oleks olnud. Isegi mitte 10- wõi 12-aastaselt. Rewolutsioonilisesse liikumisesse astusin ma 15-aastaselt, mil ma sidemesse astusin sel ajal Taga-Kaukaasias elutsewate wene marksistide põrandaaluste gruppidega. Need grupid awaldasid minu peale suurt mõju ning äratasid minus huwi põrandaaluse marksistilise kirjanduse wastu.

Ludwig: Mis tõukas teid wastasrinda? Wõib olla halb ümberkäimine wane-mate poolt?

Stalin: Ei. Minu wanemad olid hariduseta inimesed, kuid mind ei käitunud nad sugugi halvasti. Teisiti oli lugu waimuliku seminaariumiga, kus ma sel ajal õppisin. Protestiks jõleda reshiimi ja jesuiitlike meetodite wastu, mis seminaariumis tarwitati, olin ma walmis rewolutsionääriks saama ja saingi tegelikult rewolutsionääriks, marksismi kui tõeliku rewolutsioonilise õpetuse pooldajaks.

Ludwig: Aga kas teie jesuiitide jaatawaid omadusi ei tunnista?

Stalin: Jah, neil on süstemaatilikkus, wisadus töös. Kuid nende põhimeetod on — salanuhkimine, spionaash, hinge pugemine, hirwitamine, — mis wõib olla siin jaatawat? Näituseks: salanuhkimine pansionaadis: kell üheksa helistatakse einele, — läheme söögituppa, aga tagasi tulles leiame, et söögi ajal juba meid läbi on otsitud, kõik kastid on läbi puistatud... Mis wõib olla selles jaatawat?

Ludwig: Olen märganud Nõukogude Liidus erilist austust kõige ameerikaliku wastu, ütleksin isegi ameerikaliku, s. o. dollari, kõige järjekindlama kapitalistliku maa jumaldamist. Need tundmused on olemas ka teie tööliklassis ja need ei käi mitte üksi traktorite ja automobiilide kohta, waid ameeriklaste kohta üldse. Millega Teie seda seletate?

Stalin: Teie liialdate. Meil pole mingit erilist austust kõige ameerikaliku wastu. Kuid meie austame ameerika ajalikkust kõigis, — tööstuses, tehnikas, kirjanduses, elus. Kunagi ei unusta meie seda, et P.-A.Ü. kapitalistlik maa on. Kuid ameeriklaste seas on palju terweid inimesi waimlises ja füüsilises mõttes, terweid oma suhtumises töösse, teosse. Seda ajalikkust, seda lihtsust meie armastamegi. Waatamata sellele, et Ameerika kõrgestiarenenud kapitalistiline maa on, sisaldawad sealsed arusaamised tööstuses, harjumused walmistuses midagi demokraatismist, mida ei wõi öelda wanade Euroopa kapitalistlike maade kohta, kus ikka alles elutseb feodaalse aristokraatia härraswaim.

Ludwig: Teie ei aimagi ise, kuiwõrd Teil õigus on.

Stalin: Kuidas wõta. Wõib olla aiman. Waatamata sellele, et feodalism, kui ühiskondlik kord, ammu juba Euroopas lõhutud on, elutsewad tema jäänused olus ja mõtteilmas suurel määral edasi. Feodaalne ringkond eraldab wälja tehnikuid ja eriteadlasi, õpeltasi ja kirjanikke, kes kannawad härras-mõtteilma tööstusesse, tehnikasse, teadusesse, kirjandusesse. Feodaalsed traditsioonid pole veel lõpulikult purustatud. Seda ei saa öelda Ameerika, selle „wabade kolonisaatorite“ maa kohta, kus ei ole mõisnikke ega aristokraate. Siit ka tugew ja wõrdlemisi lihtne mõtteilm tööstuses. Meie töölised-majandusmehed, kes Ameerikas on käinud, panid kohe seda joont tähele. Mitte ilma teatud lõbusa imestuseta rääkisid nad, et Ameerikas wäliselt raske on eraldada inseneri töolisest. See meeldib neile muidugi. Euroopas on lugu sootuks teisiti.

Kuid kui juba rääkida meie sümpaatiast mõne rahwuse wastu, ehk õigemini

mõne rahwa enamuse wastu, siis tuleb muidugi rääkida meie sümpaatlast sakslaste wastu. Nende sümpaatiatega ei saa võrrelda meie tundeid ameeriklaste wastu.

Ludwig: Miks nimelt saksa rahwa wastu?

Stalin: Kõige pealt konstateerin ma seda kui fakti.

Ludwig: Mõnede saksa poliitikute seas on viimasel ajal märgata tõsist kartust selle üle, et NSW Liidu ja Saksamaa wahelise traditsioonilise sõpruse-poliitika tahaplaanile saab surutud. Need kartused tekkisid ühenduses NSW Liidu läbirääkimistega Poolaga. Kui Poolamaa praeguste piiride tunnistamine NSW Liidu poolt nende läbirääkimiste tagajärjel tõsiasiaks peaks saama, siis tähendaks see rasket pettumust kogu saksa rahwale, kes seni usub, et NSW Liit võitleb Versailles süsteemi wastu ning ei mõtle teda tunnistada.

Stalin: Ma tean, et mõnede saksa riigitegelaste seas walitseb teatud rahulolematumus ja ärewus selles mõttes, et kui aga Nõukogude Liit oma läbirääkimistes ehk mingis lepingus Poolaga teeb sammu, mis seda tähendaks, et Nõukogude Liit annab oma sanktsiooni, tagatise Poola maaaladele ja piiridele. Minu arwates on need kartused ekslikud. Meie oleme alati kuulutanud oma walmisolekut ükskõik missuguse riigiga mittekallaletungi lepingut sõlmida. Terwe rea riikidega oleme juba sarnased lepingud sõlminud. Meie teatasime awalikult, et oleme walrõis sõlmima sarnast lepingut ka Poolaga. Kui meie teatame, et walmis oleme alla kirjutama mittekallaletungi lepingut Poolaga, siis ei tee meie seda mitte sõnakõlksu pärast, waid sellepärast, et tõesti sarnast lepingut alla kirjutada. Meie, kui tahate, oleme isesugused poliitikerid. On olemas poliitikerid, kes täna lubawad wõi räägiwad ühte, järgmisel päewal aga unustawad, ehk eitawad seda mis rääkisid, ilma et ise selle juures punastaski. Meie ei saa niiwiisi talitada. See, mis toimub wäljaspool, saab paratamatult teatawaks ka siseriigis, saab teatawaks kõigile töölistele ja talurahwale. Kui meie räägiksime ühte ja teeksime teist, siis kaotaksime meie oma autoriteedi. Silmapilgul, kui poolakad teatasid oma walmisolekust pidada meiega läbirääkimisi mittekallaletungi lepingu sõlmimiseks, olime meie loomulikult sellega nõus ning alustasime läbirääkimisi.

Mis on sakslaste seisukohast kõige kardetawam sellest, mis sündida wõib? Wahekordade muutumine sakslastega, nende halwenemine? Kuid selleks pole mingid põhjust. Meie peame lepingus ütlema, samuti nagu poolakadki, et meie ei saa tarwitama wägiwalda, ei saa kallale tungima selleks, et muuta Poola ehk NSW Liidu piirisi ehk rikkuma üksteise iseseiswust. Nii nagu anname meie selle lubaduse poolakatele, annawad nemad selle ka meile. Ilma sarnase punktita, s. o. rippumatust piiride terwikust, ei saa sõlmida lepingut. Ilma selleta pole lepingust juttugi. See on ülemmäär sellest, mis meie teha wõime. Kas tähendab see Versailles süsteemi tunnustamist? Ei tähenda. Wõi on see piiride garanteerimine (tagamine). Ei ole. Meie pole kunagi olnud Poolamaa tagajad (garanteerijad) ega saagi olema, samuti nagu pole olnud Poola meie piiride tagaja ega saagi olema. Meie sõbralikud suhted Saksamaa wastu jääwad samasugusteks, nagu nad olid siiani. See on minu kindel arwamine.

Niiwiisi on kartused, millest Teie räägite, täiesti põhjendamatud. Need kartused tekkisid kuulduste mõjul, mida lewisasid mõned poolakad ja prantslased. Need kartused kaowad, kui meie awaldame lepingu, kui Poolamaa teda alla kirjutab. Siis näewad kõik, et see leping ei sisalda midagi Saksamaa wastast.

Ludwig: Olen teile selle seletuse eest wäga tänulik. Lubage esitada järgmist küsimust: Teie räägite „ühesarnastamisest“, kusjuures see sõna omab kindla iroonilise maigu üldise ühesarnastamise kohta. Aga ometi on ju üldine ühesarnastamine sotsialistline ideaal.

Stalin: Sarnast sotsialismi, mille juures kõik inimesed saawad ühesuguse tasu, ühepalju liha, ühepalju leiba, kannaksid ühesuguseid riideid, saaksid ühesuguseid produkte ühesuurusel hulgal, — sarnast sotsialismi marksism ei tunne. Marksism räägib ainult ühte: senikaua, kui lõpulikult häwitatud pole klassid ja kuni töö pole muutunud elamise abinõust esimeseks elutarbeks, wabatahtlikuks tööks, mida tehakse ühiskonna jaoks, makstakse inimestele palka nende töö järele. „Igalt ühelt tema wõimete kohaselt, igale tema töö kohaselt“, sarnane on marksismi sotsialismi, s. o. kommunismi, kommunistilise ühiskonna esimese staadiumi (astme) wormel. Alles kommunismi ülemal astmel, alles kommunismi kõrgemal faasil, saab

agaüks oma võimete kohaselt tööd tehes, oma töö eest nii palju, kui ta tarvitab. „Igal tema võimete kohaselt, — igale tema tarbete kohaselt.“

Täiesti selge on, et mitmesugustel inimestel praegu ja ka sotsialismi juures mitmesugused tarbed on. Sotsialism pole kunagi eitanud vahet inimeste maitse, nende tarvete arvu ja omaduse vahel. Lugege, kuidas Marx arvustas Stirneri tema ühesarnastamise tendentsi pärast, lugege Marxi arwustust Gotha programmi juurde 1875. a., lugege Marxi, Engelsi ja Lenini viimaseid töid ja Teie näete, millise waljusega nad arwustawad ühesarnastamist. Ühesarnastamise allikaks on talupoja mõttewiis, tema psühholoogia kõiki warasid ühetasa jaotada, — talupoja primitiivse „kommunismi“ psühholoogia. Ühesarnastamisel pole midagi ühist marksistilise sotsialismiga. Ainult inimesed, kes marksismiga tuttawad ei ole, wõiwad asja endale nii primitiivselte ette kujutada, nagu tahaks wene enamlased kõiki warasid ühtekokku koguda ja neid siis ühetasaselt ära jaotada. Niiwiisi kujutawad endale asja ette inimesed, kellel marksismiga midagi ühist ei ole. Niiwiisi kujutasid endale ette kommunisti primitiivsete „kommunistide“ taolised inimesed Kromwelli ja Prantsuse Suure rewolutsiooni ajajärgust. Kuid marksismil ja wene enamlastel pole midagi ühist sarnaste ühesarnastamise „kommunistidega“.

Ludwig: Teie suitsetate paberossi. Kus on Teie legendaarne piip, — h-ra Stalin? Teie ütlesite kunagi, et sõnad ja legendid mööduwad, teod aga jääwad. Kuid uskuge, et miljonid inimesed wäljamaal, kes mõneski Teie sõnu ja tegusid ei tea, teawad Teie legendaarset piipu.

Stalin: Ma unustasin piibu koju.

Ludwig: Ma esitan Teile ühe küsimuse, mis teid tugewasti üllatada wõib.

Stalin: Meie, wene enamlased, oleme üllatused ammugi unustanud.

Ludwig: Meie Saksamaal ka.

Stalin: Jah, Teie kaotate Saksamaal warsti üllatused.

Ludwig: Minu küsimus on järgmine: Teie olete palju kordi oma eluga riskeerinud, — Teid on taga kiusatud. Teie olete lahingutes olnud. Rida Teie lähemaid sõpru on hukkunud. Teie jäite elusse. Millega Teie seda seletate? Ja kas usute Teie saatust?

Stalin: Ei usu. Enamlased, marksistid „saatust“ ei usu. „Saatus“, „schicksali“ mõiste ise on eelarwamine, tühi lori, mütoloogia jäänus, umbes samasuguse mütoloogia jäänus, nagu oli wanade greeklaste müüt saatus jumalannast, kes inimeste saatust juhtima pidi.

Ludwig: Tähendab, see fakt, et Teie ei hukkunud, on juhus?

Stalin: On olemas sisemised ja wälimised põhjused, millede kompleks selleni wiis, et ma ei hukkunud. Kuid täiesti rippumatult sellest oleks minu kohal teine wõinud olla, sest keegi *pidi* siin istuma. „Saatus“, — see on midagi mitte-seadusepärast, midagi müstilist. Müstikat ma ei usu. Muidugi olid põhjused, miks hädaoht minust möödus. Kuid oleks wõinud aset leida terve rida teisi juhuseid, teisi põhjusi, mis sootuks wastupidiseid tagajärgi oleks wõinud anda. Niinimetatud saatusel pole sellega midagi tegemist.

Ludwig: Lenin saatis pikad aastad mööda wäljamaal maapaos. Teil tuli ainult wähe aega wäljamaal wiibida. Kas loete seda oma puuduseks, kas arwate, et suuremat kasu rewolutsioonile wõisid tuua need, kes wäljamaal maapaos wiibides wõimaluse said Euroopat lähedalt tundma õppida, kuid selle eest otsekoheste sideme rahwaga kaotasid, wõi need rewolutsionäärid, kes siin töötasid, hästi rahwa meeoleolu teadsid, kuid selle eest wähe tundsid Euroopat?

Stalin: Leninit tuleb sellest wõrdlusest wälja jätta. Wäga wähesed nende seast, kes Wenemaale jäid, olid nii tihedalt seotud wene tegelikkusega, tööliste liikumisega sisemaal, kui Lenin, waatamata sellele, et ta kaua aega wäljamaal wiibis. Iga kord, kui ma tema juures wäljamaal käisin — 1907., 1908., 1912. a., nägin ma seal terwed wirnad kirju, mis saadud praktilistelt tegelastelt Wenemaalt, ja alati teadis Lenin rohkem, kui need, kes Wenemaal wiibisid. Tema pidas alati oma wäljamaal wiibimist endale koormaks.

Neid seltsimehi, kes Wenemaale jäid, kes wäljamaale ei sõitnud, on meie parteis ja tema juhtimise juures muidugi palju rohkem kui endiseid emigrante ja

muidugi oli neil võimalus rewolutsioonile rohkem kasulikud olla, kui need, kes väljamaal asusid. Meil on parteis vähe emigrante järele jäänud. Kahe miljoni parteiliikme kohta kogub neid 100—200. Keskkomitee 70-st liikmest leidub waevalt 3—4, kes maapaos elasid.-

Mis Euroopa tundmisesse ja tundmaõppimisesse puutub, siis oli neil, kes Euroopat tundma õppida tahtsid, muidugi parem Euroopas wiibides seda teha. Ja selles mõttes läks neil meie seast, kes kaua väljamaal ei elanud, mõndagi kaduma. Kuid väljamaal wiibimine pole Euroopa ökonomika, tehnika, töolisteliikumise kaadrite, igasuguse kirjanduse, ilu- ja teaduslise kirjanduse tundmaõppimiseks sugugi otsustawa tähtsusega. Muidugi on muude sõrsete tingimuste juures kergem tundma õppida Euroopat siis, kui seal oled olnud. —Kuid see miinus, mis on inimestel, kes kaua Euroopas pole elanud, pole suure tähtsusega. Wastupidi. Ma tunnen palju seltsimehi, kes 20 aastat väljamaal on elanud, kes elasid kusagil Scharlotenburgis wõi Ladina kwartaalis, istusid aastate wiisi kohwikutes, jõid õlut, kuid siiski ei suutnud nad tundma õppida Euroopat, ei saanud temast aru.

Ludwig: Kas ei leia Teie, et sakslastel, kui rahwal, korraarmastus rohkem wäljaarenenud on, kui wabaduse armastus?

Stalin: Kunagi armastati Saksamaal tõepoolest wäga palju seadusi. 1907. aastal, mil minul 2—3 kuud Berliinis tuli elada, naersime meie, wene enamlased, tihti peale mõnda saksa sõpra selle seaduseaustamise pärast. Liikus näituseks sarnane anekdoot: kui Berliini sotsiaaldemokraatline vorstand ühel päewal kindlaks kellaajaks mingi meeleafalduse määranud oli, millele kõigist eeslinnadest organisatsioonide liikmed tulema pidid, siis pole ühe eeslinna 200-inimeseline grupp sellepärast meeleafaldusele pääsenud, et ta kaks tundi jaamaesisel seisnud, sest puudunud kontrolöör, kes pileteid korjas, polnud kellegile pileteid ära anda. Kõneidi naljatades, et wene seltsimees pärast sakslastele lihtsa wäljapääsetee näidanud: lahkuda jaamaesiselt ilma pileteid ära andmata...

Kuid kas on nüüd Saksamaal midagi sellesarnast? Kas austatakse nüüd Saksamaal weel seadusi? Kas ei riku needsamad rahwussotsialistid, kes kõige enam kodanliste seaduste walwel peaksid seisma, neid seadusi, kas ei löhu nad tööliste klubisid ja ei tapa karistamatult töölisi? Ma ei räägi töölistest, kes, nagu mulle näib, ammu juba austuse kodanliste seaduste wastu kaotanud on. Jah, sakslased on wiimase aja jooksul palju mutunud.

Ludwig: Missuguste tingimuste juures on võimalik tööliklassi lõpulik ja täielik ühinemine ühe partei juhtimise all? Miks on sarnane tööliklassi ühinemine võimalik alles pärast proletaarset rewolutsiooni, nagu räägiwad kommunistid?

Stalin: Sarnane tööliklassi ühinemine kommunistilise partei ümber wõib kõige kergemini teostuda wõidurikka proletaarse rewolutsiooni tagajärjel. Kuid kahtlemata teostub ta põhijoontes juba enne rewolutsiooni.

Ludwig: Kas on auahnus suure ajaloolise isiku tegewuses stiimuliks wõi takistuseks.

Stalin: Mitmesugustes tingimustes on auahnuse osa mitmesugune. Tingimustest olenedes wõib auahnus olla stiimuliks ja ka takistuseks suure ajaloolise isiku tegewuses. Sagedamini on ta takistuseks.

Ludwig: Kas on Oktoobri rewolutsioon mingis mõttes Prantsuse Suure rewolutsiooni jätkamine wõi lõpulewiimine?

Stalin: Oktoobrirewolutsioon pole Prantsuse Suure rewolutsiooni jätkamine ega lõpule wiimine. Prantsuse rewolutsiooni eesmärk oli feodalismi likwideerimine kapitalismi maksmapanemiseks. Oktoobrirewolutsiooni eesmärk on aga kapitalismi likwideerimine sotsialismi maksmapanemiseks.

Kontrrewolutsioonilise rahvusdemokratiismi juured *)

(17/I—32. a. LRK Ülikooli eesti sektoris peetud loengu ja läbirääkimiste kokkuvõte)

(Lõpp)

III. Rahvusdemokratiismi talurahwa hegemoonia ja side kontrrewolutsioonilise kahjutegemisega

Eespool nägime, et rahvusdemokratiism eitab proletariaadi hegemooniat (juhtivat osa), tema juhtivat osa kõigi töötavate kihtide peale võitluses võimu kätte võitmisel ja sotsialistlikes ehitustöös. Rahvusdemokratiism seab talurahwa rewolutsiooni hegemooniks. „Talupoeg pole mitte kontrrewolutsionäär, waid rewolutsionäär“ — see oli rahvusdemokratiismi põhiloo-sung, mida ta 1920.—24. a. awalikult ajakirjanduses ja oma wäljaastumistes propageeris ja millest rahvusdemokratiismi kandjad seniajani kusagil lahti pole ütelnud.

Tähendame mõõda minnes, et proletariaadi hegemoonia küsimuses, selles ühes rewolutsiooni põhiküsimuses, rahvusdemokratiism nii teoreetiliselt kui ka ajalooliselt täiesti kokku sulab kontrrewolutsiooniliste kahjutegijate Kondratjewi, Tshajanowi ja Suhanowiga. „Talupoeg on potentsiaalne sotsialist,“ — nii kirjutas Suhanow. Tshajanow andis oma kulaklise manifesti 1920. aastal utopia katte all („Путешествие моего брата Алексея в страну крестьянской утопии“), kus „ette kuulutas“, et aastal 1934. proletariaadi diktatuur langeb ning wõim talurahwa partei kätte läheb.

Kontrrewolutsiooniline kahjutegija Tshajanow andis kulaklise manifesti utopia katte all. Eesti rahvusdemokratiism aga lewitas samal ajal (1920. a.) sedasama kontrrewolutsioonilist solki leninismi tähe all, andes eesti kulakule manifesti (kirjatükk „Eesti töörahwas Wenemaal“) mitte kui utopia, waid kui otsekohese direktiivi, kawa ja juhtnõõri tegutsemiseks ning wõimu oma kätte wõtmiseks kulakute „kreisi, walla“ ja teistesse nõukogudesse sissetungimise teel.

Kondratjewi, Tshajanowi, Suhanowi kahjutegijate organisatsioon ja eesti rahvusdemokratiism seisawad ühtewiisi talurahwa hegemoonia ja kulakliste majapidamiste arendamise seisukohal.

Kui eesti rahvusdemokratiism omas kulaklises manifestis toonitab, et

„Eesti asunikkuude majapidamise wiis (s. o. krundimaade — huutorite süsteem. — H. S.) ei käi kuidagi nõukogude wõimu maapoliitikale wastu, waid on temale soowitaw ja tulus. Peab partei selgeks tegema kohtadel olewatele nõukogude töölistele seda teadusliku sotsialismi tõde, et eesti asunikkuude hulgas ei kuulu kurnajate kilda, sest et ta kasusaawas mõttes wõõrast tööjõudu ei tarwita. Niisugune wäikemajapidajate klass ei wõi midagi kaotada sotsialistlikus korras...“ („Eesti töörahwas Wenemaal“).

siis annab kontrrewolutsionäär-kahjur Kondratjew sellele samale mõttele ainult pikema seletuse ja põhjenduse. Ta ütleb wälja seda, mis eesti rahvusdemokratiism lõpuni ei rääkinud. Nimelt mispärast just „mittekasusaawas mõttes wõõrast tööjõudu kasutaja talupoeg“, s. o. kulak, „nõukogude walitsusele tulus ja kasulik on“ ja „sotsialistlikus korras midagi ei kaota.“ Kondratjew põhjendab seda järgmiselt:

„Esiteks, tööwiljakus on tugewamates majapidamistes suurem... Teiseks, majandusline kuhinemine läheb tugewamates majapidamistes kiiremini kui nõrgemates, kuna kõige kehwerad majapidamised üldse midagi ei kogu... Kolmandaks, kaubaprodukt on tugewates majapidamistes tuntawalt kõrgem, kui nõrkades.“

Ja kõige selle kokkuvõte:

„Meie peame külas majapidamiste suurendamisele ja kõwendamisele kaasa aitama.“ („Кондратьевщина, Чайновщина, Сухановщина.“ М.А.И.)

Kahjutegija Kondratjew ütles wälja seda, mida eesti rahvusdemokratiism täielikult lõpuni ei rääkinud, s. o., et Nõukogude walitsus peab kulaklisele klassile, krunditaludele tuginema, sest need on „kasulikud ja tulusad“. Siit selgub meile wast ka see tõsiasi, miks rahvusdemokraat Kuulerkupp nii tuliselt kaitses kondratjewlast Ludwikut Põhja-Kaukaaslast, teda koguni „rewolutsiooni kangelaseks“ tõstes.

Nii näeme, et eesti rahvusdemokratiism on talurahwa hegemoonia teooria läbi

*) Algus waata „Klassiwõitlus“ nr. 139-140.

lahutamata lüli kontrerevolutsioonilisest kahjutegijate Kondratjewi, Tshajanowi ja Suhanowi kambast, kes omale ülesandeks seadnud välismaa kapitalistidega kooskõlas Nõukogude Liidu põllumajanduse arenemist sotsialistlikelt teelt kapitalistlikele teele wiia.

Juba paljas küsimuse ülesseadmine: „kas talupoeg on rewolutsionäär wõi kontrerevolutsionäär“ on alatu mõttewassing, sest ta käib risti vastu Marxi ja Lenini õpetusele. Kesktalurahwas, kui wäikewalmistaja, on teatud wastuolus proletariaadiga. Kuid ta on ühes sellega ka töörahwas, kelle huwid seotud proletariaadi huwidega, kes ainult proletariaadi juhtimisel suudab wabaneda oma kurnajatest — küla kapitalistlistest ollustest. Siit järgneb kesktalurahwa kahepaiksus: ta on töötaja, kuid ühes sellega ka wäikewalmistaja. Niihästi proletariaat kui ka töötaw talurahwas on huwitatud sellest, et lõpulikult wabaneda oma kurnajatest, et põllumajanduse arenemine läheks sotsialistlik, mitte aga kapitalistlik teed. Siit järgneb samuti see, et kesktalurahwas proletariaadi juhtimisel ühel ehk teisel rewolutsiooni arenemise astmel isemoodi rewolutsioonile suhtub. Neil üldistel huwidel, mis olemas proletariaadil ja talurahwal ja mis wastuolud üles kaaluvad, põhjenebki proletariaadi ja talurahwa liit.

Talurahwa hegemoonia on see barrikaad, millelt rahwusdemokratism ühes sotsfaschismiga, Kondratjewi ja teiste kahjutegijatega ning purripoistega¹⁾ kogu „iseisewa“ Eesti wälteel Eestimaa töölisliikumise wäerinda on püüdnud mürgitada, lewitades kirjanduses ja kõnedes kõige alatumat laimu Eestimaa Kommunistilise Partei kohta, et ta talurahwast ei hinda, et ta trotskistiline on jne. Eesmärk, mida siin kätte saada tahetakse, on selge: siin püütakse keh- ja kesktalurahwast üldisest rewolutsioonilisest wõitlusest eemaldada ja proletariaadi eelwäe — Kommunistilise Partei autoriteeti hulkades kõigutada.

Eespool toodud pikast wäljawõttest (Eestimaa Kommunistilise Partei nõupidamise otsus) selgub täies ulatuses EKP seisukoht talurahwa kohta, mis on ühes sellega Kominterni seisukoht, mida Eestimaa rewolutsiooniline proletariaat igal rewolutsiooni astmel on teostanud niihästi 1917—1919. a., kui Eestis lühikest aega Nõukogude walitsus oli, kui ka pärastises wõitluseajajärgus²⁾.

Walge eesti kodanlus ühes sotsfaschistidega kollitab alatasa talurahwast „enamlaste aasialiku diktatuuriga“, kus talurahwas orjadeks muudetawat jne, jne. Kooris kogu selle rämpsuga kuulutab ka rahwusdemokratism:

„Eestimaa nõukogude walitsus ja juhtiwad seltsimehed, rewolutsiooni kandwaid jõudusid arwestades, kandsid talurahwa terwelt klambrite taha, lugedes teda kontrerevolutsiooniliseks jõuks. Sellel alusel wõeti talurahwal ka hääleõigus ära. Nad lugesid ainukeseks rewolutsiooni kandwaks jõuks proletariaati...“ (J. Palwadre, Teesised aruandeks Komakadeemia Len. osakonnas 11/VI—30. a.).

Et Nõukogude walitsus Eestis nõukogude konstitutsiooni põhjal kurnajad kihid ilma hääleõiguseta jättis, on õigus ja seda pidi ta ka tegema, kui proletariaadi klassi walitsus oma wastaste klasside mahasurumiseks. Wäide, nagu oleks nõukogude walitsus Eestis *kunagi* „terwelt talurahwa klambrite taha wiinud“, ainukeseks rewolutsiooniliseks jõuks profetariaati lugenud jne — on purripoiste suust pärit, mida nad kasutawad Eestimaal wõitluses Kommunistilise Partei vastu³⁾.

¹⁾ Purripoisteks nimetawad Eestimaa tööliselid nuhkisid. Purri — üks kuulsamatest walge Eesti kaitsepõlitsei nuhkidest, kellel erilised teenused tööliste piinamises.

²⁾ Siin ei taha meie sugugi ütelda, nagu poleks eesti töölisliikumises kunagi wigu ja eksisamme ette tulnud proletariaadi liitlaste, talurahwa küsimuses, sest proletariaadi liitlaste kaasatõmbamine rewolutsioonis on üks keerulisematest ülesannetest, mida tuleb otsustada igal rewolutsiooni astmel kõigi peensusete arwestamisega: missugusel arenemiseastmel on üks ehk teine konkreetne maa ja rahwas, missugused seal klassijõudude wahekorrad üldse, kuiwõrd on kapitalism põllumajandusesse tunginud jne. Meie ülesanne seisab siin ainult selles, et alla kriipsutada seda tõsiasja, et Eestimaa Kommunistiline Partei proletariaadi hegemoonia küsimuses alati õigel leninistlikel seisukohal on asunud.

³⁾ Arwatawasti mõtleb siin J. Palwadre ja teised Eesti Töörahwa Kommuuna nõukogu ühte dekreeti 9. maist 1919. a., kus antud „Eesti Töörahwa Kommuuna walitsuseasutuste esialgne korraldus“, kus muuseas kirjutatud: „7. Walimisõigus koosolekutel on ainult neil Eesti Töörahwa Kommuuna liikmetel, kelle peaaülespidamiseallikaks seni palgatöö on olnud, kui neid kogukonna töörahwakogu E. T. K. wastaseks ei tunnista... Märkus: Külakommuunades wõiwad nendesse komiteedesse walida ja walitud saada ka endised peremehed ja perekonna liikmed, kui nad wabatahtlikult kommuuna liikmeks on astunud ja mitte nõukogude walitsuse vastu ei tööta.“ Edasi teatatakse dekreedis, et see on üldine juhtnõu kodusõja wältusel kuni ETK põhiseaduse wäljatöötamiseni nõukogude kongressil.

Omal ajal leidis rahwusdemokratismi agitatsioonis Eestimaa Kommunistilise Partei vastu väga palju aset „kuulipritsi“ teooria, mis seisis laimu lewitamises, nagu oleks Nõukogude walitsus Eestis kuulipritsiga talurahwast kommuunadesse ajanud ja et proletaarse rewolutsiooni puhul Eestis jälle seesama „kuulipritsi“ poliitika maksma pandawat.

„Kui meie ehk waatleme meie wäikest Eesti liikumist, siis leiame ka selles palju ja palju trotskistlikku, mis ühel ehk teistel wõitlusejärgul nähtawale on tulnud... Talupoegade tähtsuse eitamine rewolutsioonis ja ainukeseks rewolutsiooniliseks jõuks tööliklassi tunnistamine. Kui trotskism nimetab enamluses reaktsiooniliseks küljeks talupoegade tunnistamise, siis siin nimetatakse talupoegadega töötamist sotslikuks. Reaktsioonilik-sotslik. *Talupoegade kaasatõmbamise ja ärakasutamise asemel — kuulipritsi.*“ (J. Palwadre, „Trotskismi alused ja leninism“, 1925. a. Allakriipsutused minu. — H. S.)

Need wäljawõtted ei waja mingisugust seletust. Ülearune oleks pikemalt peatada selle juures, nagu oleks Eestimaa kompartei kunagi wõi kusagil „talurahwast terwelt klambrite taha“ wiinud, hääleõigusega jätnud, kuulipritsiga kommuunasse ajanud jne. Kõik see klassiwaenlase sopp ja laim, kogu see eesopi ülikond on niiwõrd õre ja läbipaistew, et purripoiste werised käpad iga õmbluse wahelt wälja wahiwad.

See alatu laim on pärit sotsfaschismi ja purripoiste laboratooriumist, kelle agentuuriks on NSW Liidus rahwusdemokratism. Siin on rahwusdemokratism oma talurahwa hegemoonia arendanud tema loogilise lõpuni. Siin on ühine wäerind rahwusdemokratismi ja walge Eesti faschistilise kodanluse wahel wõitluses EKP ja Kominterni vastu.

Sm. Stalin, paljastades partei XVI kongressil kallakuud rahwusküsimuses, tähendas muuseas, et „on tarwis arwestada weel ühe asjaoluga, mis paljuid NSW Liidu rahwaid puudutab. On olemas Ukraina NSW Liidus. Kuid on weel Ukraina teistes riikides. On olemas Walge-Wene NSW Liidus. Kuid on weel teine Walgewene teistes riikides.“

On olemas eesti töörahwas Wenemaal (ligi paarsada tuhat), omas suures enamusel talurahwas (ligi 70 prots.), mis ligikaudu üks seitsmendik kogu eesti rahwast wälja teeb.

Siin kõrwal on olemas faschismile tüüriw Eesti.

Eesti kehwa- ja kesktalurahwas NSW Liidus suutsid proletariaadi ja tema eelwäe kommunistilise partei juhtimisel wõrdlemisi tugewa kulaklise kihi wastupaneku murda, asudes juba teisel enamlisel külwil kõigis eestlaste põhiraioonides otsustawalt täieliku kollektiwiseerimise teele.

Toome mõned üksikud näited sellest, kuidas muutus eesti asunduste sotsiaalne nägu suure murrangu ajajärgul. Wõtame selleks Leningradi oblasti, kui kõige kaaluwama, sest üle 50 prots. kogu eesti talurahwast NSW Liidus elab Leningradi oblastis.

Nowembrikuus 1930. aastal oli siin 48 kollektiwmajapidamist, milles 760 kehwa- ja keskmajapidamist koondatud (üldse oli sel ajal Leningradi oblastis 11.400 eestlaste majapidamist).

Teine enamline külw, kewadel 1931. a., läks juba kõigis eestlaste põhiraioonides üldise kollektiwiseerimise tähe all. Punase Struugi, Kingissepa, Nowoselje, Seredka,

See on ainukene dekreet, millele rajab walge Eesti kodanlus ja rahwusdemokratism „talurahwa klambrite taha“ kollitamise. Meil pole teada ühtegi teist korraldust, kus talurahwast ETK ajal, enne wõi pärast oleks walimisõigusega jäetud.

Kas oli see dekreet talurahwa hääleõigusega jätmise?

Ei olnud, sest, esiteks, Eesti Tööraha Kommuuna juba omas esimeses dekreedis kuulutas kohe makswaks kõik nõukogude walitsuse korraldused, mis antud enne Saksa okupatsiooni, seega ka walimise korraldused, kus talurahwa töötawad kihid osa wõtsid; teiseks, dekreet 5. dets. 1918. a. ütleb selgelt, et walimise õigus on neil, kes palgalist tööjõudu ei tarwita; kolmandaks, ETK nõukogu ja tema kohapealsed walitsuseasutused polnud weel mitte walitud nõukogud, waid tegelikult ajutised rewolutsioonikomiteed, mis töörahwas igalpool peale wõimu wõtmist asutas ja asutama peab ka tulewikus. Ja just sarnast ajutiste rewolutsioonikomiteede asutamise iselõomu kannab eespool nimetatud dekreet, mitte aga talurahwa hääleõigusest ilmajätmist nõukogude walimistel.

Rewolutsioonikomiteed asutatakse alati proletaarsetest kihtidest ja siin talitas ETK nõukogu täiesti enamliselt.

Ka siin näeme, et rahwusdemokratism proletariaadi hegemoonia asemele seab talurahwa hegemoonia, soowitades ajutistesse rewolutsioonikomiteedesse eestkätt talurahwast.

Plüssa ja Luuga raioonides tekkis 78 kolhoosi, neis 1.606 keh- ja keskmajapidamist, mis teeb wälja 34,2 prots. kogu eestlaste majapidamistest neis raioonides.

Juba esimese enamlike külwi ajal, kewadel 1930. a., sammusid paljudes eestlaste asumise põhiraioonides sulased, keh- ja kesktalurahwas kollektiwiseerimise eesrinnas. Näiteks, Nowoselje raioonis oli üldine kollektiwiseerimise protsent 11,8, eestlastel — 21,7, Oranienbaumi raiooni keskmine — 7,7, eestlastel — 15,3, Punase Struugi raioonis keskmine — 4,7, eestlastel — 6,8 jne.

Iseäralist tähelpanu wäärib kollektiwiseerimise käik neis külanõukogudes, kus eesti talupojad enamuses, kus on asutatud eesti külanõukogud, kus kõik asjaajamine emakeeles läheb. Üldse on Leningradi oblastis 19 eesti külanõukogu. Nendest wiisid 9 külanõukogu juba 1931. a. kewadel üldise kollektiwiseerimise läbi, likwideerides seega kulakluse kui klassi. Kui Leningradi oblastis üldine kollektiwiseerimise protsent oli juunis 1931. aastal weel alla 40, siis nägime eesti külanõukogudes järgmist pilti: Domkino — 44,5 prots., Dubnikowo — 59,4 prots., Tikopesa — 65,0 prots., Mogutowo — 89,1 prots., Leineri — 66,4 prots., Lomowo — 77,0 prots., Darjino — 91,4 prots., Simiititsa — 70,6 prots., Trutnewo — 80,0 prots., Stolopi (Tulba) — 83,0 prots.

Weel edukamalt läks kollektiwiseerimine paljudes teistes NSW Liidu osades, nagu Siberis, Saksa autonoomses wabariigis, Kaukaasuses ja mujal. Põhjusteks, mis eesti keh- ja keskmajapidamiste kiiremat kollektiwiseerimist võimaldasid, olid kahtlemata, esiteks, küla wõrdlemisi suurem differentseerumine, kus proletaarne kiht tugewam ja teiseks, mõjus siin kahtlemata kaasa asunikkude wõrdlemisi kõrgem kultuurne tasapind. Keh- ja kesktalupoja kõrgem kirjaoskus mängis nüüd siin samuti oma osa, nagu ta warem eesti kulaku eksploateerimise wiise süwendas.

Selle hiiglawõidu said eesti keh- ja kesktalupojad kätte kõige wisama klassiwõitluse teel kulakluse wastu, wõitluses igatsorti oportunistide wastu, wõitluses rahwusdemokratismi wastu.

Eesti töötaw talurahwas asus otsustawalt uuele arenemiseetele. Uhkusega kannawad paljud eesti kolhoosid unustamata kangelaste nimesid, kes langenud wõitluses tööliklassi wabastamise eest Eestis. W. Kingissepa, walter Kleini, Jaan Kreuksi jne nimelised kolhoosid on mitmel korral kogu Leningradi oblasti kolhoosidele eeskuju annud¹⁾.

Üks seitsmendik kogu eesti rahwast asus otsustawalt proletariaadi isamaal otsustawalt sotsialistilisele teele.

Oleks täiesti rumalus ja nailwne arwata, nagu waataks walge Eesti fashistline kodanlus ja sotsfashism ükskõikselt pealt, kuidas see üks seitsmendik eesti rahwast proletariaadi isamaal sotsialistilisele ehitustööle suhtub, kuidas eesti asundus areneb, missuguse saatuse osaliseks saab tema ainukene lootus ja sotsiaalne alus — kulak eesti asunduses. Ja kui eesti kehwik ja keskmik kollektiwiseerimise eesrinnas sammudes edukalt üldise kollektiwiseerimise teel kulakluse, kui klassi, likwideerimisele asus, oli see walusam hoop walge eesti kodanlusele ja sotsfashismile. See on üks etapp wõitlusest „kumb-kumba“ kogu eesti töölisliikumises.

Siit arusaadaw pöörane wihawaen ja eriline aktiivsus rahwusdemokratismi leiris just sellel ajajärgul, pöörane klassiwahede kinnimätsimine eesti asundustes, millest kõige aktiivsemalt osa wõttis walge Eesti kodanlus.

IV. Waenulikkus proletariaadi diktatuuri wastu Eestis

(„Rewolutsiooni wärdjas“)

Rewolutsiooni teorias asub rahwusdemokratism täielikult sotsfashistlikul seisukohal, eitades proletaarset rewolutsiooni üldse, iseäranis aga Eestimaal. Teisiti ei saagi see olla, kuipalju siin wälja minnakse talurahwa hegemoonia seisukohalt. Wõltsitakse leninismi kõige tähtsamat osa, tema tuuma — õpetust proletariaadi diktatuurist, mis on proletaarset rewolutsiooni peasisu. Raamatus „Leninismi alused“ kirjutab sm. Stalin:

„Mõned arwawad, et leninismi aluseks on talurahwa küsimus, et leninismi

¹⁾ Sm W. Kingissepa nimeline kolhoos Punase Struugi raioonis on mitmel korral eeskujuliku töö eest premeeritud (waata pikemalt raamatukene: „Почему рождались прорывы“, А. Пыткин, Лен. обл. издательство, 1932 г.).

Sm Walter Kleini nimeline kolhoos konstrueeris uuetüübilise kombaini, mis wiljakoristamise raskused põhjamaa raioonides lahendab, uuele alusele seab ja wiljakoristamist võimaldab isegi niiske ilmaga.

lähtekohaks on talurahwas, tema osa ja erikaal. See on täiesti ebaõige. Peaküsimuseks leninismis, tema lähtekohaks pole mitte talurahwa küsimus, waid proletariaadi diktatuuri küsimus, tema kättewõitmise ja kindlustamise tingimuste küsimus. Talurahwa küsimus, kui proletariaadi liitlase küsimus wõitluses wõimu eest, on esimesest äraolenew.“

Arusaadaw, talurahwa küsimus on wäga tähtis, on lahutamata osa proletariaadi diktatuuri küsimusest, sest ta määrab ära, missuguses wahekorras on proletariaat selle kõige suurema töötawa massiga. Kuid rewolutsiooni põhiküsimuseks on proletariaadi diktatuur.

Sm. Stalin kirjutab:

„Kas ei ole selge, et kui leninismi ees poleks seisnud see põhiküsimus proletariaadi diktatuurist, siis poleks olnud ka küsimust proletariaadi liitlasest talurahwast? Kas pole selge, et kui leninismi ees poleks seisnud see praktiline küsimus wõimu wõtmisest proletariaadi poolt, siis poleks olnud ka liidu küsimust talurahwaga?“ (Leninismi küsimused, lhk. 13 — 1926. a.).

„Kas proletariaadi diktatuuri poolt wõi wastu“ — see on proowikiwi. Sotsfashismi kõige ülbemad sõmuwulinad on just proletariaadi diktatuuri pihta sihitud, mürgitades hulkade teadwust kõiksuguse lobaga, nagu kaswaks kodanline riigiaparaat parlamentlisel teel sotsialismi, ilma et töörahwal seda pruugiks purustada. Marksism-leninism õpetab, et kodanline riigiaparaat tuleb rewolutsioonis purustada, kus siis proletariaat oma wõimu aparaadi loob, seda kasutades kurnajateklassi mahasurumiseks ja rewolutsiooni edasiwiimiseks uutes tingimustes, kuni klasside lõpuliku häwitamiseni kommunistlises korras, kus siis ka proletariaadi riik ise ära kaob.

Rahwusdemokratism aga toonitab, et proletariaadil tuleb kodanline riigiaparaat „üle wõtta“ organiseerimise ja sellele ligipääsemise teel:

„Mida rohkem töölisteklass areneb ja mida tugewam ta on, seda rohkem pääseb ta riikliku aparaadi juurde“ (J. Palwadre — Uuem ajalugu, 1923.).

„Tsaariajal oli asunikul walitsemise ja korraldamise asjus riiklikust seisukohast wõimata osa wõtta.“ (J. Palwadre — Eesti töörahwas Wenemaal).

„1917. a. wõttis Kingissepp ajutise walitsuse kommissarilt J. Poskalt wõimu allkirja wastu üle.“

Weel terve kuhja wõiks sarnast solki esile tuua rahwusdemokratismi targutustest, kus oktoobris 1917. a. „wõim allkirja wastu üle anti“, kus tsaariwalitsuse ja nõukogude wõimu wahel mingit wahet ei tehta jne, jne.

See on sotsfashistiline teooria, millega eesti töötawate hulkade teadwust püütakse mürgitada¹⁾.

Ülearune oleks peatada selle küsimuse juures, et wõitlus proletariaadi diktatuuri eest on kogu maailma kurnatute ja rõhutute ülesanne, et see wõitlus proletariaadi internatsionaalse solidaarsuse ja wennaliku abi alusel peab minema, et kodusõja ajal 1917—1920. a. kõigis maades kogu klassiteadlik töörahwas koondus Nõukogude Wenemaa kaitsemise ümber, et eesti töötawad hulgad niihästi Nõukogude Wenemaal kui Eestis kogu oma jõu mobiliseerisid proletaarse rewolutsiooni kaitseks, et klassisõda Eesti Töörahwa Kommuuna ja walge Eesti wahel oli lahutamata osa *Oktoobriwõitluse kaitsest, et kogu eesti rahwusest töötawad hulgad sellel wäerinnal ühes wene töölistega wapralt oma klassikohuseid täitsid*, et see wõitluse ajajärk

¹⁾ Muuseas püüab rahwusdemokratism allkirja wastu wõimu ülewõtmise küsimuses sm. Wiktor Kingisseppa kujutada walge Eesti kodanluse ees küürutajana. oportunistina, mis on üks alatumatest katsetest.

Jah, sm. Kingissepp ja Poska kirjutasid akti alla, kus asjaajamine kubernangu komissarilt üle wõeti siis, kui töörahwas sõjariistus wõitluses wõimu juba oli wallanud. Kui J. Palwadre ja Ar. Wallner arwawad, et „W. Kingissepp wõttis Eestis Poskalt allkirja wastu wõimu üle“, siis küsime meie neilt: aga miks ei wõtnud töörahwas wõimu üle „allkirja wastu“ juulipäewadel? Wõi polnud nende arwates W. Kingissepp siis weel nii „madalale langenud“, et allkirja anda? Ja miks andis Ar. Wallner selsamal 1917. aastal kodanluse wõitluseorganisatsioonis — maapäewal, — mille esimehena ta kauemat aega eesti kodanluse wõitlust töölistkassi wastu tegelikult juhtis, wõimu Pätsile? Kas kah allkirja wastu? Kas neil kahel „wõimu ülewõtmisel“ ka mingit klassilist wahet on?

Et see kõik oli klassiwõitlus, et wõimu wõtmise otsustab wõitlus ja sõjariistus ülestõus, et Wiktor Kingissepp (loe proletariaat) wõttis wõimu mitte Poskalt, waid kodanliselt klassilt, teda purustades barikaadidel — just seda ei saa ega taha aru saada rahwusdemokratism. See näitab, missuguse mõttekehusega wõi sihiliku kahjutegemisega meil rahwusdemokratismi „teooriates“ tegemist on, et rahwusdemokratism ei tunnista rewolutsiooni ega klassiwõitlust üldse.

eesti töötawatele hulkadele niisama, kui kogu maailma töörahwale on üks wõidurikkamatest, kus kaswas maailma proletariaadi isamaa — NSW Liit.

Kõigi nende küsimuste juures oleks ülearune peatada, sest nad on igale arusaajale proletaarlasele aabitsatõeks.

Kuidas hindab aga kontrrewolutsiooniline rahwusdemokratism seda kangelaslikku wõitluse ajajärku?

Kuidas kujutab ta klassisõda Eestis 1917.—1920. a.?

See kangelaslik wõitlusajajärk oli rahwusdemokratismi hinnangu järel „rewolutsiooni wärdjas, mis ei lasknud eesti töörahwal Wenemaal järjekindlat ja sirget poliitikat ajada.“

See eesti töörahwa kangelaslik wõitluseajajärk on rahwusdemokratismi hinnangu järele seesama, mis oli Seckendorfi okupatsioon, mis olid walge Eesti hingede-püüdmise — opteerimise komisjonid. Kuulake:

„Kõik need rewolutsioonilised sõjad eesti töörahwal oma kodanlusega, need okupatsioonid Eestis ja opteerimise komisjonid, need olid, kui rewolutsiooni wärdjad, mis ei lasknud eesti töörahwal Wenemaal järjekindlat ja sirget poliitikat ajada. Need anormaal nähtused Eesti pinnal kutsusid anormaal nähtused esile ka eestlaste keskel Wenemaal.“ (J. Palwadre, Eesti töörahwas Wenemaal).

Nii seisab sõnasõnalt kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi kulaklise manifestis. See on ju kodanluse hullumeelne röögatus proletaarse rewolutsiooni, proletariaadi diktatuuri wõidu puhul. Kuid see pole weel kõik. Edasi loeme:

„Parteilise tegewuse juures peatades leiad tahes ehk tahtmata siinse organiseerimise alal (Nõukogude Wenemaal — H. S.) kaks aegjärku. Esimene ajajärk, kui meie organisatsioonide silmad lääne poole olid pööratud ja teine ajajärk, kui asutakse kindlale organiseerimistöölle Wenemaal olewate asunikude keskel. See on ka arusaadaw. Arusaadaw seepärast, et siin rewolutsiooni käigu tagajärjel kaks organiseerimiswoolu ehk territoriaalset üksust kokku puutusid. Üks, kes kõik aeg Wenemaal tegew olnud, ja teine, kes Saksa okupatsiooni wägede eest Eestist sisse tulnud.

Eestist tulnud seltsimehed on sealse nõukogude ja partei tegewad liikmed, kes loomulikult oma ülesandeks seadsid, *maksku mis maksab Eestisse tagasi minna, mitte põrandaaluste töölisina, waid wõitjatena oma kohtile, mis seal olnud enne okupatsiooni*“ (J. Palwadre, Eesti töörahwas Wenemaal. Allakriips. minu H. S.)

See pikk wäljawõte rahwusdemokratismi kahjutegewast kulaklisest manifestist näitab meile esiteks kogu selgusega seda ääretut põlgust ja wiha, millega hindab rahwusdemokratism proletaarse rewolutsiooni Eestis ja proletariaadi wõitlust wõimu pärast oma kodanlusega. Teiseks seab üksteisele risti wastu proletariaadi huwid Eestis ja Nõukogude Wenemaal. Kolmandaks mäletseb walge Eesti kodanluse ja sotside ila töölisklassi juhtide „soojadest kohtadest“.

„Anwelt tuleb hiinlastega sooje kohti tagasi wõitma,“ — nii nämmutasid kodanluse werekoerad ja sotsid 1918.—1920. a.

„Mitte põrandaaluste töölistena, waid wõitjatena oma kohtadele, mis seal olnud enne okupatsiooni“, — nii mäletseb seda kodanluse haisewat rüwetust eesti rahwusdemokratism.

Kas ei ole selge, et siin räägib klassiwaenlane. Kas pole selge, et meil neis küsimustes rahwusdemokratismiga waielda ei tule, waid teda purustada, kui klassiwaenlase agentuuri.

Töötawad hulgad niihästi Eestis, kui NSWLiidus teawad, et nad ühiste huwide, ühise eesmärgi eest wõitlewad, eestis — proletariaadi diktatuuri kättewõitmise eest, NSWLiidus — sotsialistilise ehitustöö eest. Ainult wõitluse wormid on teistsugused, eesmärk aga üks.

Kes wastu seab ühe maa proletariaadi rewolutsioonilist wõitlust teisele, seda „kaheks organiseerimiswooluks“ jagades (iseäranis otsekohe klassisõja ajajärgul, nagu oli 1918.—1920. a.), see on proletaarse rewolutsiooni äraandja.

Kas pole siit selge, et rahwusdemokratism kannab ääretu wiha, ääretu põlgust proletariaadi diktatuuri wastu Eestis, et ta proletariaadi klassiwõitlust wõimu eest Eestis halwab ja NSWLiidu hulki sotsialistilisest ehitustööst pütab eraldada?

Ta on walge Eesti kodanluse agentuur NSWLiidus.

V. „Asumaade teooria“

Ühenduses sotsialistilise ehitustöö hiiglasuurte edusammudega NSWLiidus ja rewolutsiooniwõitluse terawnemisega kodanluse ja proletariaadi wahel kapitalistlikel maal, kehwa- ja kesktalurahwa üldise kollektiiviseerimise lõpulejõudmisega lähemal ajal ning sel alusel kulakluse, kui klassi, liikwideerimisega aktiiviseerub klassiwaenlane.

Sellel ajajärgul on rahwusdemokratism asunud otsekohesele walge Eesti faschistilise kodanluse kaitsele, kujutades teda kui waga tallekest, kes kunagi pole „paha teinud“ oma enda klassihuwide põhjal, waid oli sunnitud töölisi tapma ja proletaarsete rewolutsiooni wastu wõitlema sellepärast, et ta oli „imperialistlike suurriikide asumaa“.

Kui Nõukogude Wenemaal eesti kulak Balahowitshi bandesse läks „suurte korratute rekwiisitsioonide“ (J. Palwadre) tõttu, siis, waadake, eesti kodanluse walged bandiidid purustasid ja röõwisid 1919. a. Judenitshi pealetungimisel Kalischis klaasiwabrikud, poosid ja tapsid Krasnaja Gorka all, Pihkwas ja mujal, tapsid Isborskis 25 rewolutsiooniwõitlejat, kägistasid ning heitsid wangikodadesse tuhanded proletaarlased, uputasid weresse Saaremaa töötawate hulkade sõjariistus ülestõusu sellepärast, et „Eesti on sündinud asumaana, kellel oma iseseiswat poliitikat ei wõi olla.“ (J. Palwadre kirjeldused 1931. a.)

See pöörane klassiwahede ja klassiwõitluse kinnimätsimine on kõige ülbem ideoloogiline kahjutegemine, mis rahwusdemokratism tarwitusele wõtnud just wiimasel ajal, klassiwõitluse alatasa terawnemise ja interwentsiooni hädaohu kaswamise ajajärgul.

See kahjutegemine püütakse hulkadesse wiia „asumaa teooria“ näol. Ta siht on hulkade kaswawat wihawaenu ja aktiivsust kodanlise korra wastu Eestis ja eesti kulakluse wastu NSWLiidus jahutada, nõrgendada, alla suruda.

Millel põhjeneb „asumaade teooria“?

Ta põhjeneb rahwusdemokratismi walel ja pettusel, nagu oleks walge Eesti imperialistlike riikide asumaa, kellel oma iseseiswat poliitikat ei wõi olla. Sellele teooriale püütakse ajalooline põhjendus tuua:

„1343.—45. a. suruti Preisimaa sõjawäe abil eestlaste ülestõus maha ja Eesti sai Preisimaa asumaaks. . . . Mitme sõjakäigu tagajärjel läheb Eesti 1595. a. täielikult Rootsi alla. 1629. a. läheb Rootsi alla ka Liwimaa. Eesti sai Rootsi asumaaks. . . .“

Kuid Rootsi asumaana ei saanud Eesti mitte pikka aega olla. Wisa wõitluse järele haaras 1710. a. noor Wene riik Eesti ja Liwoonia oma alla“. („Faschism v Estonii“. J. Palwadre, 1931. a.)

Ja edasi loeme, et 1905. a. „Eesti oli tsaariwenemaa asumaa“. (J. Palwadre, „1905 god v Estonii“, 1927. a.)

Nii püüab rahwusdemokratism ajaloolist baasi luua oma „asumaa teooriale“, pugedes tihtilugu Lenini õpetuse taha.

Jättes kõrwale küsimuse üksikasjalise arutamise, kas Eesti kõigil neil ajajärkudel tõepoolest asumaa oli ja missugust osa eesti rahwusline kodanlus ühel ehk teisel ajal mängis, millal ta tõepoolest tekkis jne, tähendame ainult, et sarnane labane asumaade hulka asetamine ilma mingisuguse edaspidise seletuseta on kõige jämedam leninismi wõltsimine.

On selge, et Eesti oli tsaaririigi ääremaa, et seal walitses rahwusline surwe jne, kuid polnud ju Eesti, Läti ja teised ääremaad sarnased „asumaad“, nagu näiteks Hiina, India ja teised.

Käesolewa teemi piirides ei huwita meid mitte niiwõrd akadeemiline küsimus, kui suurel määral Eesti ajaloos „asumaa“ on olnud, waid meid huwitab eestkätt küsimus, mis on Eestimaa, s.o. walge Eesti praegusel silmapilgul? *On ta nüüd ka asumaa?*

Rahwusdemokratism wastab ilma silmapilgutamata jaatawalt:

„Kodanline Eesti sündis juba imperialistlike suurriikide asumaana ja sellepärast ei wõi tal oma iseseiswat poliitikat olla“. (J. Palwadre, „Faschism v Estonii“, 1931. a.)

Nii on Eesti, rahwusdemokratismi walgustusel, praegu imperialistlike riikide asumaa, kellel oma iseseiswat poliitikat ei wõi olla.

Mis sellest järeldub ?

Aga sellest järgneb, et walge Eesti faschistline kodanlus peab olema rewolutsiooniline wälismaa kodanluse wastu, et proletariaat peab oma rewolutsioonilises wõitluses selle tõsiasjaga arwestama, kodanluse rewolutsioonilikkust ära kasutama, rahwuslise wabastusliikumise etteotsa astuma, oma peatähelpanu juhtima „kurja inglise“ kodanluse pihta, kuna oma „faschistlist lambatallekest“ ei pea ta mitte puudutama.

Siit järgneb proletariaadi wõitlustaktika põhiküsimus.

On ju täiesti selge, et walge Eesti niisama, nagu kõik rajariigid suurtest imperialistlistest riikidest ärarippuwad on. Kuid ta pole mingil tingimusel asumaa, kus tööliklassil oma kodanlusega rewolutsioonilise jõuga arwestada tuleks.

Rajariigid, ja nende hulgas ka walge Eesti, on lahutamata lülid üldisest kapitalismi wäerinnast, on imperialismi walwepostid kogu maailma proletariaadi isamaa — NSWLiidu piiril. Ja kui walwepostidel on neil täieline iseseiswus oma tööliklassi weristamisel ja imperialismi üldiste plaanide teostamisel wõitluses proletarse rewolutsiooni wastu.

Eesti, olgugi majandusliselt ja poliitiliselt ärarippuw suurtest imperialistlistest riikidest, pole mitte asumaa, sest siia tuuakse kapitali sisse mitte niiwõrd kurnamise ja tooresaine saamise mõttes, kulwõrd just sõjalise baasi loomiseks NSWLiidu wastu.

See kapital ei suru eesti kodanlust, nagu ta seda teeb asumaadel, sest ta tegutseb siin hoopis isesugustel tingimustel. Selle sõjalise platsdarmi loomisel tegutseb walge Eesti kodanlus küllalt iseseiswalt, oma klassihuwide alusel, täielisel heatahtlikkusele oma „kõrgete“ käskijate wastu. Narrus oleks siin rääkida mõnesugusest kodanluse rewolutsioonilikkusest. Targutada aga muidu „asumaast“, üliwäga tarka nägu ette tehes, ilma et siit poliitilisi järeldusi teha, on kahjutegemine ideoloogilisel wäerinnal.

Mitte juhuliselt ei tõstnud rahwusdemokratism asumaade teooriat esiplaanile just praegusel silmapilgul, kus interwentsiooni hädaoht NSWLiidu wastu nii määratusuureks on kaswanud, kus walge eesti kodanlus ühes teiste piiririikidega palawlikult ette walmistab sõjaks, kus „Ülemiste mäele ehitatakse suurem lennuwäli kogu maailmas“. (Walge Eesti ajalehtist.)

Asumaa teooria lewitamine piiririikide kohta, eraldi Eesti kohta, on kodanluse ja tema kindlama toe, sotsfaschismi, uus wõte töötawate hulkade petmiseks, et sellega hulkade wihawaenu ja wõitlust *oma* rahwuslise kodanluse wastu kõrwale juhtida, tarwitada piksewardana nägemata ja kättesaamata „kurja inglase“.

Kes räägib neis maades asumaa ja kodanluse rewolutsioonilikkusest, see mätsib kinni klassiwahekordi, see on proletariaadi klassihuwide äraandja, sihilik kahjutegija, ehk parandamata pudrupea.

Rahwusdemokratismi ekskursionaali ajalosse, nagu näete, oli waja ainult selleks, et alust luua oma kahjutegewale meiepäewa „asumaa teooriale“, et hulkadesse kindlamini istutada usku kodanluse rewolutsioonilikkusesse. See näitab, et siin pole tegemist mitte lihtsa eksimisega, waid et siin tegutsetakse kindla plaani järele.

Rahwusdemokratism ei lepi aga mitte ainult palja „asumaa teooria“ sünnitamisega. Ta arendab seda oma loogilise lõpuni. Sest kui on asumaa rahwusline kodanlus rewolutsiooniline, siis peab proletariaat ja tema partei seda ära kasutama, selle wõitluse etteotsa astuma. Ja rahwusdemokratism panebki punkti i-le peale.

„Tugew põrandaalune kommunistiline partei suudab alati teesid ja abinõusid leida rewolutsiooniliikumise juhtimiseks, asuda tööliklassi etteotsa, linna ja maa töötawate hulkade *rahwuslisele* (minu allakriipsutus — H.S.) ja sotsiaalsele wabastamisele“. (J. Palwadre, „Faschism v Estonii“, 1931. a.)

Nii on antud täielik retsept: Eesti on asumaa, tema kodanlus rewolutsiooniline, sest teda kurnab imperialistlike suurriikide kapital, töörahwal ja kommunistlisel parteil tuleb kodanluse etteotsa astuda „töötawate hulkade rahwusliseks wabastamiseks“.

See asumaade teooria on sotsfaschismi klasside koostöötamise teooria. See on klassiwaenlase kahjutegemine proletariaadi ideoloogilisel wäerinnal.

„Eesti pole suuteline ise oma sisemiste jõududega rewolutsiooni läbi wiima“, nii oleme tihti kuulnud rahwusdemokratismi targutusi, oleme seda kuulnud igat-

sorti oportunistide suust nii NSWLiidus, kui Eestis isesotsidelt ja teistelt „kah-
töölisklassi sõpradelt“. See oli üks põhiseadetest parempoolsel kallakul Eesti Kom-
munistlises Parteis 1930.—31. a. Kuid see on „asumaa teooria“ otsekohene järeldus
ja selles küsimuses on rahvusdemokratismil ja parempoolsel kallakul ühine keel
ja ühine meel.

Kui eesti töötawad hulgad pole suutelised rewolutsiooni läbi wiima, siis, loo-
mulikult, pole ka mõtet wõidelda, pole waja töölisklassil pidada wisa wõitlust oma
kodanluse vastu, sest „oodake, tuleb keegi kusagilt wäljaspoolt ja wabastab.“

Siin on eesmärk täiesti selge. Püütakse töölisklassi Eestis sundida sõjariistu
maha panema, lahti ütlemata wõitlusest oma kodanluse vastu. See asumaade „teoo-
ria“ tuleb purustada, juurtega wälja kiskuda töötawatest hulkadest ja tema kandjad
paljastada, kui sotsfaschismi ja faschismi agente.

„Jalahoop neile äraandjatele!“ (W. Kingissepp.)

VI. Rahvusdemokratismi organisatsiooniline platworm

Sotsfaschistlist klassirahu walge Eesti faschistlise kodanlusega lewitades „asu-
maa“ sildi all, kulakuid eesti asundustes NSWLiidus sotsialismi kaswatades, talu-
rahvast rewolutsiooni hegemooniks seades ja wõitlust proletariaadi diktatuuri eest
eitades, loob rahvusdemokratism sarnase waadetesüsteemi, kus igasugune aru-
saamine klassidest, parteist, kui klassi juhust, eraldi aga proletariaadi parteist ja
klassiwõitlusest, hoopis segi paisatakse ja ära kaob.

Analüeerides praegusaja eesti kodanlisi parteisid ei leia rahvusdemokratism
sealt tegelikult ühtegi kodanluseklassi parteid. Tööerakond, näiteks, olla küll
reaktsiooniline partei, „äge Nõukogude Liidu wastane ja ühise wäerinna pooldaja
Poolaga“, kuid „iseseiswa Eesti wastane, sest ta loeb Eesti piirid kapitalismi are-
nemiseks liig kitsaks“. (J. Palwadre, „Faschism v Estonii“.)

Tõnissoni rahvusdemokraatiline partei, see kõige mustasajalisema ajalooga
Lõuna-Eesti kodanluse partei, on „selle kodanluse partei, keda wallanud tugew
rahvusline idealism. Wiimane on omane keskkodanlusele ja kodanlisele intelli-
gentsile . . . Üks asi on aga rahvusline idealism, kuna hoopis iseasi on Eesti
wassaalne seisukord. Kodanline Eesti sündis juba suurte imperialistlike riikide
asumaana ja seliepärast ei wõi tal oma poliitikat olla. See seadis ka rahwaera-
konna (Tõnissoni partei — H. S.) ühte ritta teiste Nõukogude wastaste partei-
dega . . .“ (J. Palwadre, „Faschism v Estonii“, 1931. a. Minu allakriips. — H. S.)

„Wäikekodanlistest parteidest asub, kahtlemata, esikohal eesti sotsiaal-demokraa-
tia, kes tugineb maa ja linna wäikekodanlusele, ametnikkudele ja poliitiliselt
mahajäänud töölistele.“ (Sealsamas.)

Kõik kodanlised parteid on rahvusdemokratismi walgustusel ikka nii ehk teisiti
Eesti „iseseiswusega“ wastuolus. Ja kuidas wõibki see teisiti olla, kui see iseseis-
wus „asumaa teooria“ järele eesti kodanlusele imperialistlike riikide poolt peale
sunnitud on.

Hunt tunneb hundi haisust ära, nii tunneb ka rahvusdemokratism oma „wennas-
partei“ Tõnissoni rahvusdemokraatlisele parteile soojalt kaasa: seda parteid kaju-
tatakse kui waga tallekest, kes on Nõukogude Liidu sõber ja ainult kuri tööera-
kond ning imperialistlike suurriigid on selles süüdi, et see üks tööliste werest
nõretaw eesti kodanluse partei, nagu seda on rahvusdemokraatiline partei, pole
muutunud „puhastwerd“ tööliste parteiks“. See kodanliste parteide ja kodanluse
klassihuwide ärapeitmine on nii ülbe ja rüwetaw, et siin ainult imestama peab
selle üle, kuidas inimesed, kes omal solliidse „marksistlike“ praktika ütlewad ole-
wat, sellega hakkama saawad.

See suudlus Tõnissoni rahvusdemokraatlike parteiga näitab, et eesti kontrewo-
lutsiooniline rahvusdemokratism NSWLiidus on lüli walge Eesti rahwaerakonnast.

Nii ei ole rahvusdemokratismi walgustusel Eestis ühtegi tegelikku kodanlist
parteid, kuna sotsfaschistiline partei on muutunud lihtsaks „kahtlemata wäikekoda-
nlikeks parteiks“.

Oma kontrewolutsioonilise kahjutegewa töö teäwa otsa on eesti rahvus-
demokratism juhtinud just proletariaadi peaaju — tema partei vastu.

„Partei on töölisklassi eelwägi, mis koosneb parematest, kõige teadlikumatest,
aktiivsematest ja mehisematest klassiliigetest. Ta kehastab kogu proletaarse

wõitluse ühiseid kogemusi. Toetudes marksismi rewolutsioonilisele teooriale, esitades klassi, kui terwiku, üldiseid ja kestwaid huwisid, kehastab partei proletaarse tegevuse põhimõtete, proletaarse tahte, proletaarse rewolutsioonilise tegevuse ühtsust. Ta kujutab endast rewolutsioonilist organisatsiooni, mis on kokku liidetud raudse distsipliiniga ja demokraatlike tsentralismi kõige waljuma rewolutsioonilise korraga, mis kätte saadakse proletariaadi eelwäe teadlikkusega ja tema rewolutsiooni-truudusega, tema oskamisega olla lahutamata ühenduses proletaarse hulkadega, õige poliitilise juhtimisega, mida järel katsutakse ja selgitatakse hulkade eneste kogemuste abil". (Kominterni programm.)

Töölisklassil võib ainult üks partei olla, kus kõigi töölisklassi wõitlusorganisatsioonidele üldine proletaarne tahejõud antakse, mille kaudu teostatakse ühtlane tegevus ja juhitakse kogu töötawate hulkade wõitlust.

Sarnaseks töölisklassi klassiwõitluse peastaabiks on proletariaadi partei — kommunistiline partei, kes ei tohi kunagi kaotada iseseiswat juhtimist ega jagada juhtimist teiste parteidega.

Ei saa ka eesti töölisklassil olla teist juhti peale kommunistilise partei.

Kuid rahwusdemokratism ei lepi sellega. Ta püüab meid uskuma panna, nagu oleks eesti töölisklassil mitu parteid ja nimelt: isesotsid, sotsialistid-rewolutsionärid, töörahwa partei ja . . . wiimaks kommunistiline partei.

Toome selle kohta pikema wäljawõtte J. Palwadre waimusünnitusest:

„Töölisklassi parteidest tuleb nimetada: iseseiswate sotsiaal-demokraatide ehk töörahwa parteid, siis sots-rewolutsionääride parteid, mis kaheks jagunes, parem tiw läks sots-demokraatlisesse parteisse, kuna pahem tiw organiseeris iseseiswa sots-demokraatilise partei.

Kuipalju iseseiswad sotsiaal-demokraadid püüdsid wõidelda demokraatia eest ja oma tööd töölisklassi seas wiisid, siis kaswas warsti selle partei mõju. Ta astus wälja Kommunistilise Internatsionaali ja klassiwõitluse eest. Partei wastu algasid repressioonid. Ta sai walitsuse poolt tagakiusamise ja terrori osaliseks, kuni wiimaks suluti.

Oma seesmistes ridades käis iseseiswate keskel wõitlus. Parteis oli parempoolne oportunistiline tiw, mis alatas parteid tõukas töölisklassi huwide äraandmisele. Faschistiline terror sotsiaal-demokraatide aktiwsel toetusel iseseiswate wastu ei annud wõimalust sellele parteile muutuda hulgaliseks proletariaadi parteiks, kes kindla klassilise liini oleks wõtnud". („Faschism w Estonii".)

See pikk wäljawõtte rahwusdemokratismi ideoloogi sotsfaschistilisest kirjutisest näitab piltlikult, kuidas rahwusdemokratism töörahwa parteide hindamisel täielikult kokku sulab trotskismiga ja tsentrismiga üldse, seades sarnaseid puruwäikekodanlisi parteisid töölisklassi parteideks, kes kindla „klassiliini oleks wõtnud".

Niihästi sotsialistide-rewolutsionääride, kui ka isesotside ja töörahwa parteid olid kõik kõige tüübilisemad *wäikekodanlised parteid*, kes ajuti ainult mõne rewolutsioonilise sõnakõlksu lendu lasid. Ei keegi muu, kui sm. W. Kingissepa juhatusel wõitles Eestimaa Kommunistiline Partei nende wäikekodanliste parteide wastu ja häwitas nad ära. Tõsi, EKP kasutas teatud määral neid parteisid, kuid pole neid kunagi lugenud töölisklassi parteideks. Tõsi, isesotsid mangusid omal ajal Kominterni wastuwõtmist, kuid nad ei allunud Kominterni 21 ajaloolisele nõudmisele ja hiljem asusid kõik selle partei juhid pärissootside wankri ette, kuna praegu paljud neist „iseseiswa" wabariigi ministritena kõige truimate sotsfaschistidena faschistlist riigikorda kindlustawad.

Kuidas võib nüüd aastal 1931. tulla ja seletada, et isesotside, sots-rewolutsionääride ja töörahwa parteid olid töölisklassi parteid, kui Eestimaa töörahwal nende parteidega pikk wõitluse ajalugu seljataga, kui nende parteide nägu täielikult paljastatud on?*)

Aga sarnane segamine on walge eesti faschistilisele kodanlusele wajalik, sest see aitab töölisklasside teadwust halwata ja takistada tõelise juhi — kommunistilise partei — ümber koondamist.

*) Pikemalt peatada nende wäikekodanliste parteide juures pole siin wõimalik. See küsimus wajab erilist walgustamist. (Isesotside kohta waata sm. W. Kingissepa kirjutist käesolewas „Klassiwõitluse n-riis. Toim.)

Kodanlus teab väga hästi, et ilma teraskindla, ühtlase proletariaadi parteita ei ole töölisklass suuteline kodanlist korda kukutama ja võimu oma kätte võtma. Et lõhkuda proletariaadi võitlusväerinda, selleks tarvitab kodanlus kõige ülbemat prowokatsiooni ja spionaashi töölisklassi võitlusorganisatsioonides. Sellepärast ongi rahvusdemokratismi peatähelanu pööratud kommunistlike partei hävitamisele. Seda võitlust viib ta kahes sihis. Esiteks, nagu nägime, väikekodanliste parteide upitamise teel töölisliikumise etteotsa. Teiseks, kommunistlike partei seesmise ehituse põhimõtete eitamise teel.

Lenini partei eraldub kõigist oportunistlikest parteidest põhjalikult oma seesmise ehituse ja võitlusetaktikaga. Sm. Stalin märgib ära kuus iseäraldust, millega enamlaste partei, kui proletariaadi klassivõitluse juht, erineb kõigist II Internatsionaali parteidest. Ta ütleb,

1) et partei, kui klassi eelvägi, on ühes sellega osa klassist, on kõige tihedamalt kogu oma olemasolemisega seotud klassiga. Ei või klassi parteile, ega parteid klassile vastu seada, ega neid üksteisest eraldada;

2) partei, kui töölisklassi organiseeritud eelvägi, on ühtlane organisatsioonide süsteem, kes suudab oma ülesannet ainult siis täita, kui ta ise on organiseeruwuse ja distsipliini kehasus;

3) partei, kui proletariaadi klassilise organisatsiooni kõrgem worm, peab kõiki teisi töölisklassi võitluseorganisatsioone juhtima, neile ühtlase proletaarse tahte andma;

4) partei, kui proletariaadi diktatuuri sõjariist, pole mitte partei enese pärast tarvilik, vaid kui sõjariist proletariaadi käes diktatuuri kättevõitmiseks ja selle kindlustamiseks;

5) partei, kui tahtejõu ühtsus, kus ei tohi olla fraktsioone ja kus walitseb teadlik distsipliin;

6) partei kõweneb sellega, kui ennast oportunistlikest ollustest puhastab.

Eesti kontrewolutsiooniline rahvusdemokratism algab tormijooksu kõige tähtsama enamlaste partei organisatsioonilise põhimõtte vastu. Ta eraldab partei klassist ja juhid parteist, neid üksteisele risti vastu seades. Toome ainult paar tõendust:

„(Lenin — H. S.), mahtudes alguses oma mõtteosalistega ühe istme peale, lõpetas oma tegewust suure riigi ja üleilmliku proletariaadi ning kogu kurnatava klassi juhina.“ (J. Palwadre, eessõna raamatule: Lenin, „Oktoobrirewolutsioon“.)

Siin on kõige selgemalt öeldud, et Lenin „suure riigi ja üleilmlise proletariaadi juhina“ ennast parteist ja klassist eemaldas, ei „mahtunud ühe istme“ peale! See on kõige alatum trotskismi solk.

Lenin, kui geenius (suurwaim), kui kogu maailma kurnatute juht, oli alatasa kõige sügawamalt seotud miljonite hulkadega, kui partei juht, oli lahutamata osa parteist, samuti kui partei on lahutamata osa klassist, tema parem osa. Siin nämmutab aga rahvusdemokratism, et Lenin ei mahtunud isegi oma mõtteosalistega (nähtawasti mõeldakse siin lähemaid partei tegelasi) „ühe tooli peale“.

Rahvusdemokratismi kulaklises manifestis, just seal kohal, kus arutatakse „kahte organiseerimisewoolu“ kodusõja ajal, loeme partei seesmise ehituse retsepti:

„Isiklik autoriteet ei või sallida massi autoriteeti. Walitsuse diktatuuri autoriteet eitab alaliselt massi autoriteeti, sest need kaks autoriteeti, olgugi ühes ja samas parteis, on risti vastu käiwad. Hea on walitseda, kuid paha on walitsejal hulga keskel tööd teha, kus ta iga samm kontrollleeritud. Partei- list hulka on hea kasutada isiklises suhtes sel korral, kui hulgis eneseteadwus magab.“ („Eesti töörahwas Wenemaal“.)

See väljawõte ei waja mingisugust seletust. Siin on sarnane wirr-warr koos, kus partei vastu seatakse klassile ja juhid parteile, „walitsuse diktatuur“ hulka- dele jne.

Kust on sarnane pudru pärit?

Pole raske selgusele jõuda, et see on Trotskilt näpatud, Saksamaa tsentristidelt ülewõetud teooria, mille kohta Lenin 1920. a. kirjutas:

„Missugune wana, juba ammu tuntud praht! Missugune „pahempoolne“ lastehaigus!“ (Lenin, XXV k., lhk. 188.)

Ja edasi:

„Juba ainus küsimuse ülesseadmine: „Kas partei diktatuur või klassi dikta-“

tuur? Juhtide diktatuur ehk hulkade diktatuur?" on kõige pöörasema ja kõige lootusetuma mõttekehvuse tundemärk . . . Minna siinjuures üldse hulkade diktatuuri juhtide diktatuurile vastuseadmiseni, on naeruväärt lollus ja rumalus . . . Parteilikkuse ja partei distsipliini eitamine — vaat mis tuli välja vastasrinnal. Aga see on ühewääriline proletariaadilt sõjariistade äravõtmisega kodanluse kasuks." (Lenin, XXV k., lhk. 188—190.)

Nii kirjutas Lenin Saksamaa tsentristide kohta 1920. a. Kuid rahvusdemokratism on tänapäew agaralt ametis proletariaadilt sõjariistade äravõtmisega walge Eesti faschistilise kodanluse kasuks silmapilgul, kus läheneb otsustaw wõitlus.

Siin on rahvusdemokratism rahwuswahelise kontrewolutsiooni eelsalga — trotskismi lüli.

On selge, et ta ka siin peab halastamatu purustawa wastulöögi saama.

* * *

Niisugused on üldjoontes eesti kontrewolutsioonilise rahvusdemokratismi juured, niisugune on tema waadetesüsteem.

Pilt selgub weel enam, kui meelde tuletame rahvus-schowinismi wastu wõitluse ajaloolist osa Eestimaa töölisliikumises, nimelt wõitlust Kastraga „Kiire“ ajajärgul ja seda asjaolu, et rahvusdemokratismi praegune ideoloog J. Palwadre juba 1914. a. Tõnissoni rahwaerakonnaga ja Tartu pappidega purukodanlist „bundistlist“¹⁾ rahwuspoliitikat ajas, kogu „Eesti rahwast“ üles kutsudes Tartus kodanlusega ja pappidega „ühisele otsusele jõudma“ kooliküsimustes, et ta imperialistilise werpulma ajal eesti kodanlistes ajalehtedes kõige mustasajalisemat sõjaässitamist propageeris, nagu: „Andke meile need sõjariistad (mis sakslastel on — H. S.), see laskemoona tagawara ja need liikumise wõimalused, siis põlwitab me ees terve ilm“. (J. Palwadre, „Tartu Päewaleht“ nr. 186, 18/VIII, 1915. a.)²⁾

Juba sellestki pealiskaudsest ülewaatest näeme küllalt täies walguses rahvusdemokratismi nägu ja seda hädaohtu, mida ta eneses sisaldab. Wõitluses kahel wäärinnal partei pealini eest — parempoolse kallakuga, kui peahädaohuga praegusel ajajärgul, „pahempoolsete“ sõnakõlksudega ja leppemeeloludega nende kallakute wastu, suurwene schowinismi ja kohaliku rahwuslusega ei tohi meie silmapilgukski unustada wõitlust kontrewolutsioonilise rahvusdemokratismiga, sidudes seda wõitlust meie igapäewase sotsialistilise ehitustööga, witeaastaplaani wiimase majandusaasta plaani täitmisega, sm. Stalini kuue tingimuse teostamisega, kollektiwmajapidamise tööd kõrgemale astmele tõstmisega.

Kõige waljem, purustaw tuli kontrewolutsioonilise rahvusdemokratismi pihta! Juurtega välja kiskuda, ära häwitada see walge Eesti kodanluse agentuur NSW Liidus! Lüüa mäda liberalismi pihta!

Wõitluses rahvusdemokratismiga tuleb silmas pidada ühte asjaolu, nimelt seda, et ta wõitluse peataktika seisab enda maskeerimises „skloka“ hilpudega, püüdes

¹⁾ Ennesõjaaegsel ajajärgul ja iseäranis imperialistilise sõja ajal käis wõitlus rahwusküsimuses kahe põhimõtteliselt üksteisele risti wastukäitwa programmi wahel. Enamluse rahwusprogramm seisib rahwaste enesemääramise alusel, kus niihästi kurnatud kui kurnaja rahwuse proletariaat käsikäes kõige tihedamas sidemes üksteisega peawad wõitlema üldise waenlase wastu, sealjuures ära kasutades kurnatud rahwuse kodanluse rewolutsioonilikkust.

Austria rahwusprogramm Otto Baueri ja Renneriga eesotsas nõudis, hoopis wastupidi, ainult kultuurset autonoomiat, kus rahwused ühtses riigis ühes oma kodanlusega kultuurised asutused oma kätte wõtawad, seades seega mitte „klass klassi wastu“, waid „rahwus rahwuse wastu“.

Austria programm läks välja kodanlise riigi alalhoidmise seisukohalt, eitas klassiwõitlust rahwuse seas (sõnades püüti klassiwõitlust tunnistada, kuid tegelikult mätsiti kinni) ja propageeriti klassirahu „üldiseid huwisid“ rahwuse seas, püüti anda kultuur rahwuslase kodanluse hoolde, killustati tööliklassi wõitluseorganisatsioonid jne.

Austria programmi wõtsid omaks 1912.—14. a. Wenemaal juudi partei „Bund“, Kaukaasuse wäehmused, terve rida oportuniste Ukrainas ja Wenemaa wäehmused.

Austria kultuurse autonoomia wastu pidasid sm. Lenin ja Stalin kõige wihasemat wõitlust, iseloomustades teda kui „kõige peenemat ja kõige absoluutsemat, lõpuniwiidud rahwuslust.“ (Lenin.) (Waata: Ленин, „Над. вопрос в нашей программе“, т. IV. Сталин, „Марксизм и над. вопрос“.)

Kultuurse autonoomia seisukohale asus 1914. a. ka J. Palwadre, mis kõige selgemini väljendatud tema pikas kirjatükis („Päewaleht“, 16./29. juulil 1914. a.) „Haridusepäewa puhul“, kus „eesti rahwas“ „wene rahwale“ terwikuna wastu seatakse, ilma et sõnagi räägitaks, et on olemas nii siin kui seal proletariaat, kelle huwid lahutamata seotud.

²⁾ Rahvus-schowinismi ajaloolisest arenemisest ja wõitlusest tema wastu. eesti töölisliikumises waata sm. J. Anweldi „Meie lahkuminekud“ — „Külwaja“, 1928. a.

kujutada kogu seda wõitlust kui „emigrantide haigust“, ajaloolist „sklokat“, mille üldse põhimõttelist alust ei ole. Kõige esimeseks tuleb otsustawalt lüüa klassiwaenlase käest see wilets sõjariistake, purustada „skloka“ maske ja tõsta wõitlus tarwilisele põhimõttelisele kõrgusele.

Tuleb wahet teha kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratiismi waadetesüsteemi kandjate ja lihtsalt eksijate wahel. Üldiseks juhtnööriks selles wõitluses on sm. Postôschewi kõne Krasnaja Presnja raiooni konwerentsil 1932. a. jaanuaris, kus ta sm. Stalini kirja tähtsust „Proletarskaja Rewolutsija“ toimetusele alla kriiputades muuseas ütles:

„On tarwis osata inimese üksikut wiga waadata, süsteemist eraldada. Muidugi on meie partei ridades warjatud trotskiste olemas, kuid üks asi on päewawalgele tuua ja paljastada warjupugenud trotskiste, kes tarwiliku walweloleku puudust ühel ehk teisel alal wahest ära kasutawad, neid paljastada ja parteist minema kihutada, kuid teine asi on ühe wõi teise seltsimehe wiga, mida ka on waja arwustada, kuid arwustada seltsimehelikult, et ta wõiks seda ära parandada ja sellega teisi hoiatada.

Ei ole õigus niisugust seltsimeest kallaku kandjaks tembeldada . . .

Trotskiste, kes endid mele parteis warjawad, on waja paljastada ja päewawalgele tuua, parteist minema kihutada, kuid tarwis on trotskistidest lihtsalt eksiwaid inimesi eraldada ja mingil tingimusel mitte kõiki ühe kammi abil pügada.“

Need sm. Postôschewi sõnad on täies ulatuses makswad wõitluses eesti kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratiisiga. Selles wõitluses tuleb kindlasti wälja eraldada kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratiismi waadetesüsteem, kui eesti kulakluse ja walge eesti fashismi agentuur, teda lagedale kiskuda, enamliselt purustada, tema kandjad parteist minema kihutada. Ühtlasi on tarwis lihtsalt eksiwaid inimesi eraldada, neid arwustada ja seltsimehelikult aidata neil oma wigu parandada.

H. Saks.

Eksitawad trükiwead. Käesolewa artikli esimeses osas („Klassiwõitlus“ nr. 139—140): Lhk. 32 (lhk. lõpul) on kirjutatud: „Peale Oktoobrirewolutsiooni algas kohe kõige ägedam wõitlus elu ja surma peale kodanlise kultuuri ja proletaarse kultuuri wahel“. Peab olema: „Peale Oktoobrirewolutsiooni algas kohe kõige ägedam wõitlus sisuliselt proletaarse kultuuri eest“.

Lhk. 39 lõpul: Suurtalupoegade arw Eestis on kirjutatud „1.105.500“, peab olema: „105.500“.

H. S.

Rahwusdemokratiismi klasside ja klassiwõitluse teooria

Marksismi-leninismi klassimäärus ja rahwusdemokratiismi klassiteooria

Ühiskonna ja tema klassidesse jagunemise uurimisel läheb marksism-leninism teatud kindlast walmistuswiisist wälja. Läheb wälja antud ühiskondlis-majanduslise formatsiooni materjaalsetest walmistusest ja nende peal tekkinud walmistuswahekordadest. „Majandusteaduse kriitika“ eessõnas kirjutab Marx: „Oma elu ühiskondlikes korraldustes astuwad inimesed teatud, nende tahtmisest rippumatutesse wahekordadesse, mis ühiskonna walmistusest arenemise astmele wastawad. Need walmistuswahekorrad kujutawad oma kogusummas ühiskonna majanduslise struktuuri reaalse aluse, mille peale õigusline ja poliitiline pealiskerkib ja millele ühiskonna teadwuse teatud normid wastawad. Materjaalse elu walmistuswiis määrab endaga ära sotsiaalse, poliitilise ja waimlise protsessi üldse.“

Walmistuswahekordadega, walmistuse iseloomuga ja wiisiga määratakse ka klassid ära, mis endast antagonistiliste walmistuswahekordade wäljendust kujutawad. „Walmistus, aga walmistuse järele ka ainete wahetus on igasuguse ühiskonna korra alus; . . . igas ajaloolises ühiskonnas oleneb saaduste jaotus, temaga ühes ka ühiskonna klassidesse wõi seisustesse jagunemine sellest, kuidas ja mida see ühiskond walmistab ja missugune walmistatud ainete wahetusewiis on“, kirjutab Engels (Utoopiast teaduseni).

Marx-Engels-Lenin tulewad sarnasele otsusele mitte lihtsalt abstraktse ühiskonna jagamise teel (nagu seda kõik oportunistid teewad), waid konkreetse ühiskonna,

kogu tema ajaloolise arenemise protsessis ja vastuoludes, igakülgse uurimise, tema valmistusjõudude ja valmistuswahekordade tundmaõppimise teel.

Marksismi kõige konkreetsemaks ja klassi määruse peatunnuseks teatud ajalooliselt kindlas ühiskonnas on suhtumine valmistusabinõudele. Sellest oleneb ka iga üksiku indiiviidi koht ühiskonnas, missuguses wahekorras ta valmistusabinõudega on. Walmistusabinõude jagunemine ühiskonnas määrab ära klassiwahekorrad, kogu antagonistilise ühiskonna korra aluse ära. Kõigis klassilistes ühiskondades on valmistusabinõude jagunemisel ühiskonnas aluseks otsekoheste walmistajate, tööjõu, lahutamine valmistusabinõudest. Sarnane valmistusabinõude jagunemine ühiskonnas teeb võimalikuks ühe klassi, otsekoheste walmistajate, kellel valmistusabinõud puuduwad, kurnamise teise klassi, valmistusabinõude monopolisti poolt. See eksploateerimise tunnus on ka klasside äramääramisel väga tähtis. Kõigis klassilistes ühiskondades on valmistusabinõud eksploataatorite käes. Orjapidamise korras olid valmistusabinõud orjapidajate käes, aga otsekoheised walmistajad, orjad, olid neist ilma; feodaalses korras olid mõisnikud tähtsama valmistusabinõu, maa, omanikud ja talupojad olid sunnitud neid orjama; kapitalistlikes ühiskonnas on kõikide valmistusabinõude omanik kapitalistideklass, aga proletariaat, kelle omanduseks on ainult paljas tööjõud, on kapitalistide poolt kurnataw, nagu ori orjapidamise wõi talurahwas feodaalses korras. Siit oleneb ka ühe ehk teise klassi osa walmistuse organiseerimises, oleneb see, kas ta walmistuses walitsew wõi olenew klass on. Suhtumisest valmistusabinõudele oleneb loomulikult ka see osa, mis üks ehk teine klass ühiskondlisest tulust saab, oleneb ka ühe ehk teise klassi majandusline seisukord.

Neist klassitunnustest on suhtumisel valmistusabinõudele põhitunnus, tal on juhtiw osa ja teised on juba temast tuletatud. Marx räägib otsekohe, et „nõndanimetatud jaotuswahekorrad luuakse ajalooliselt kindlaks määratud, spetsifilisel ühiskondliste walmistusprotsessi wormide poolt ja nende wahekordade poolt, millesse inimesed omawahel walmistusprotsessis astuwad. Need jaotuswahekorrad wastawad walmistusprotsessi wormidele ja wahekordadele“.

Need on ajalooliselt kindlad, spetsifiliselt ühiskondlised walmistusprotsessi wormid. Tähendab, antud ühiskondlik-majandusline formatsioon määratakse kindlaks valmistusabinõude ja tööjõu ühendamise wiisiga. Ühiskondlik-majandusline formatsiooni mõiste väljatöötamine on marksismi suuremaks saawatuseks. Ühiskondlik-majandusline formatsiooni põhiolu mõistmine annab meile wõtme ühiskonna klassidesse jagunemisest arusaamiseks, ühede klasside kadumise ja teiste klasside tekkimise mõistmiseks, annab meile wõtme ühiskonna ajaloo, ühe formatsiooni teiseks ülemineku mõistmiseks. Ühiskondlik-majandusline formatsioon on see „ühiskonna alus, mis poliitilis-juriidiliste wormidega ja ühiskondlise mõtte teatud tendentsidega kattub“ (Lenin, II köide). Kui ühiskondlik-majandusline formatsiooni mõiste välja töötatud oli, siis sai meie teoorias „elawate isikute“ tegewus iga ühiskondlik-majandusline formatsiooni piirides ühiskondlustatud ja isikute gruppide tegewuse peale üle wiidud. Need grupid erinewad omawahel selle osa poolest, mida nad valmistuswahekordades mängiwad, walmistuse tingimuste ja järjelikult ka nende elutingimuste poolest, nende huwide poolest, mis sellest tingimusest oleneb — ühe sõnaga klasside tegewuse poolest, kelle wõitlus ühiskonna arenemise ära määras (Lenin — sealsamas).

Need klassid on teatud kindla ühiskondlik-majandusline formatsiooniga seotud ja tekiwad ning kaowad ühes temaga. Igas klassilise ühiskonna formatsioonis on oma erilised klassid. Järjelikult on klassid ajalooliselt üleminewaks nähtuseks. Nad tekiwad ühiskonna teatud arenemise astmel ja kaowad samuti teatud astmel. Klassid on olemas ainult wõrdlemisi wäikeses inim-ühiskonna ajaloo osas. Kui wõrrelda klassilist ühiskonda selle ajaga, mis enne klasside tekkimist möödus, ja selle ajaga, kuipalju inimkond weel tulewiku klassitus ühiskonnas elama saab, siis näeme, kui wõrdlemisi lühike see klassiline aeg on. Ainult inimühiskonna teatud arenemiseastmel wõtawad valmistuswahekorrad antagonistilise klassilise jagunemise wormi. Marx kirjutab kirjas Weidemeierile: „See, mida ma uut tegin, seisib äranäitamises... et klasside olemasolu on seotud arenewa walmistuse teatud ajalooliste wõitlusewormidega...“

Kõik need klassimääruse tunnused on dialektilises ühtsuses Lenini poolt artiklilis „Suur algatus“ antud klassimääruses: „Klassideks nimetatakse suuri inimeste grup-

pidid, mis ühiskondlises walmistuses erinevad oma koha poolest teatud ajaloolises ühiskonna walmistusesüsteemis, nende wahekordadega (mis enamal jaol kinnitatud ja korraldatud seadustes), nende osa järele ühiskondlises töö organiseerimises ja järjekult ka sellest ühiskondlisest rikkusest osasaamise wiiside ja suuruse poolest, mis neil on. Klassid on niisugused inimeste grupid, milledest üks wõib omandada teise tööd nende erisuguste kohtade tõttu teatud ühiskondlise majanduse laadides.“ See määrus sisaldab wiis järgmist klassi tunnust:

- 1) Teatud ajalooline walmistuswahekordade süsteem (aga mitte igasugune);
- 2) inimeste suhtumine walmistusabinõudele;
- 3) inimeste osa ühiskondlises töökorralduses;
- 4) ühiskonna rikkusest osasaamise wiisid ja nende osa suurus;
- 5) kurnamise wahekorrad.

Need tunnused sünnitavad kindla terwiku. Nad on üksteisega tihedalt seotud ja olenewad üksteisest. Oleks ekslik wõtta üks neist tunnustest, teda üldiseks, absoluutseks ja ainukeseks teha ja selle peale teooriat ehitada. Klasside ja klassiwõitluse küsimust arutades ei tohi ainustki neist küsimustest wälja heita. Dialektiline materialism nõuab küsimuse kõigekülgselt uurimist.

Eesti kontrrewolutsioonilised rahwusdemokraadid aga, tehes wäliselt marksistlikke sõnakõlkse, wõltsiwad kõige jultunumalt seda marksismi-leninismi õpetust klassidest ja klassiwõitlusest. Kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratisi ideoloog Palwadre annab omas raamatus „Uuem ajalugu klassiwõitluse seisukohalt“ järgmise klassimääruse: „Klass on ühiskonna osa, kel ühised ühiskondlikud ja majanduslikud huwid ja tingimused“ (lhk 9). See klassi mõiste on täiesti sotsiaalfaschistilt, interwentsiooni isalt Karl Kautskilt maha kirjutatud. Wähe allpool toobki Palwadre Kautski klassimääruse kui 100% marksismi, äranäidates, et ta ise täiesti sotsiaalfaschistide seisukohal asub. Palwadre toob ära Kautski klassimääruse: „Klass on niisugune ühiskonna kiht, kes elab ühesugustes majanduslikkudes tingimustes ning kel on ühised majanduslikud huwid ja püüded“ (Tsiteerin Palwadre järele, Uuem ajalugu, lhk. 9). See on sotsiaalfaschistide *jaotuseteooria* *alus* klasside teoorias. See jaotuseteooria seisab selles, et klassid jagunewad ühiskonnas mitte nende koha järele walmistuses, waid nende majanduslise seisukorra järele, mis nad ühiskonna tuludest saawad. Ühesõnaga klassid jagunewad nende tulude järgi.

Rahwusdemokratisi ideoloogta juht Palwadre toob ühes sotsiaal-interwent Kautskiga K. Marxi pooleli jäänud arutuse, kus Marx räägib, et kapitalistlikes walmistuses on kolm klassi, kes end elatawad: 1) tööpalgast; 2) lisakasust ja 3) maarendist“. (Palwadre — Uuem ajalugu, lhk. 9). Kautski kirjutab seal edasi: „Nüüd me näeme, mis nimelt üksikud klassid sünnitab. See pole mitte lihtsalt ühine tuluallikas, waid ka sellest järgnew huwide ühtsus ja nende huwide ühtsus wastuolude suhtes teiste klasside huwidega, kelledest igaüks püüab teiste klasside tuluallikat tugewamini woolama panna... Kõik klassilised erineused, klassi antagonism ja klassiwõitlus leiawad oma aluse ainete jaotuse wiisis“ (K. Kautski „Neue Zeit“ nr. 34. 1903 a.)

Sellel jaotuse teorial seisawad kõik sotsiaalfaschismi juhid II Internatsionaalist. Mis aga Marxisse puutub, siis on see kõige otsekohe sem, alatum ja häbematum Marxi wõltsimine. Marx seab seal ainult küsimuse üles, et esimesel pealiskaudsel pilgul paistab ühine tuluallikas klassimõiste tunnistuseks olewat. Tähendatud kohas (Kapital III köide, II osa, 52 peat.) kirjutab Marx: „Mis sünnitab klassi... *esimesel pilgul*, on see tulude ja tuluallikate ühtsus“. Marx wõtab nähtuse pinnal olewa esimesel pilgul silmapaistwa näilikkuse ja läheb kohe tema kriitikale üle, näidates, et niisugune pealiskaudne waade, pole sugugi nähtuse tõsine sisu, et siis oma klassimäärust anda. Kahjuks ei jõudnud Marx seda sel kohal enam teha ja töö jäi pooleli. Kuid Marxil on ka teistes kohtades küllalt selgeid näiteid ja arutusi klassi põhiolu kohta, nil et selles küsimuses mingit kahtlust ei saa jääda. Marxi klassimõiste seob klassid nende kohaga *walmistuses* ja on wõtmeks ühiskondlik-majanduslise formatsiooni mõistmisel, inimühiskonna arenemise iseliikumise mõistmisel. Sotsiaalfaschistiline jaotuse teooria, mida kontrrewolutsiooniline rahwusdemokratism Nõukogude Liidus laiali laotab, seda ei suuda.

See jaotuseteooria on otsekohe antimarksistlik, kahjulik. Ta on ühekülgsne, mis wõtab ühe pealiskaudselt silmapaistwa, alluwa tunnuse — ühise tuluallika ja

ja jaotuse, ning ignoreerides põhitunnuseid, ehitab selle peale oma wildaka ühekülgsse õpetuse.

Anda klassi määrus, see tähendab klasside põhiwastuolu ära märkida. Sotsfashistid aga wõtawad pealiskaudse, esimesel pilgul silmapaistwa vastuolu ja annawad selle põhiwastuolu asemel. Sarnane pealiskaudne vastuolu on kapitalistlikes ühiskonnas tulu. Kapitalistlikes ühiskonnas paistab, nagu wõitleks iga klass tulu eest, nagu olekski see kogu klassiwõitluse sisu. Kuid see on ainult pealiskaudne nähtus. Kodanlus muudab pealiskaudse nähtuse, wõitluse lähemate osaliste huwide eest, wõitluse sisuks. Sarnane meetod on oportunistlike üldse omane, kui üks tema iseloomulistest joontest. Dialektiline materialism nõuab aga küsimuse ühekülgsset waatlust. „Et asja tõesti teada, waja ümberdada (охватить) kõik tema küljed, kõik sidemed ja piirtlused (опосредствования)“ (Lenin). Sellega erineb dialektiline loogika wormalsest. Meie rahwusdemokraadid aga wõtawad kord ühe, kord teise kättejuhtuwa tunnuse ja teewad selle. üldiseks.

Jaotuseteooria mätsib kapitalismi klassiwastuolud kinni. Kui klasside põhiwastuolu nende tulus seisab, siis on klassi antagonism mitte ainult proletariaadi ja kodanluse wahel, waid antagonism on samuti, näiteks, ka tööstuskapitalistide ja finanskapitalistide wahel, maaomanikkude ja majaomanikkude jne wahel. Pole wõimalust kindlaks teha, missugused on põhiklassid ja missugused ei ole. Kõik eksploateerivad ja kõiki eksploateeritakse. Tööstuskapitalistid eksploateerivad töölisi. Maaomanikud ja finansistid eksploateerivad tööstuskapitaliste, riik eksploateerib finansiste jne. Sellest segapudrust ei saa muidugi mingisuguseid rewolutsioonilisi järeldusi teha. Klassiwõitlus wõrdsustatakse wõitlusega tulu osa eest üldises ühiskondlikes tulus, ilma et kapitalistlike ühiskonna raamidest wälja läheks.

Jaotuseteooria põhjendab kompromissi klasside wahel. Ei ole ju sugugi kohustaw, et üks klass oma tulu teise arwel peab suurendama. Wõib ju ka tulu absoluutselt tõusta, ilma et ta osa üldises tulus tõuseb, nimelt siis, kui rahwa üldine tulu tõuseb. Wõib isegi nii olla, et tööliklassi tulu erikaal üldises tulus wäheneb, kuna ta absoluutselt kaswab. Kapitalistide kasu kaswab aga weel kiiremini. Siit järgneb, et pole tähtis wõidelda, pole waja klassiwõitlust, on ju wõimalik ka üheskoos, ühise jõupingutusega üldist ainete hulka tõsta, üldist tulu ja seega kogu klassi tulu suurendada. Siit tuleb ka klassiwõitluse kustumise ja klasside koostöö ning wastastikuse toetamise teooria. Kuna klass marksisimis-leninismis teatud kindla walmistusiwiisi kandjaks on ja sellepärast klassiwõitlus esimeses järjekorras wõitlus walmistusiwiisi eest on, pole rahwusdemokraatide, õigemini sotsiaalfaschistide, klassid pea sugugi walmistusiwiisidega seotud.

Sarnasel sotsfashistlikel jaotuseteoorial seistes ei wõi Palwadre muidugi konkreetsete klasside ja klassiwahekordade uurimisel selgust anda. Ta ei suuda wälja selgitada, missugused klassid on uuritawa ühiskondlik-majanduslike formatsioonide põhiklassid ja missugused kõrwalklassid, missugused klassid keda kurnawad ja kelle wahel käib klassiwõitlus. Kontrew. rahwusdemokraatia ideoloog oma klassiteoorias ei wõta aluseks mitte klassiwõitlust, ta ei püüa klassimäärusel mitte klasside põhiwastuolu anda, mis on liikumapanewaks jõuks kogu klassilise ühiskonna arenemisel, waid lihtsalt konstateerib ühiskonna gruppide olemasolu. Palwadre ei tunne üldse ühiskondlik-majanduslist formiooni, mida Lenin ühiskonna aluseks nimetab. Ta klassidel pole mingit sidet walmistusiwiisiga. Talle on kõik klassid ühesugused põhiklassid.

Nii jagab ta oma raamatus „1905. a. Eestis“ selleaegse, juba kindlasti kapitalistlike Eesti (ainult feodalismi jäänustega) umbes sarnaselt klassidesse: 1) kõige ülewalt tipus Wene tsaariwalitsus (kuigi see pole klass, aga mis sellest!), siis 2) balti parunid; 3) tööstus- ja kaubanduslik kodanlus; 4) wäikekodanlus; 5) talurahwas; 6) töölised. Kõik need klassid (waata lhk. 33-34) kujutatakse Palwadre poolt kui põhiklassid, kui ühewäärtuslikud, ilma et ükski walmistuslikult juhtiwat osa oleks etendanud, ilma et ükski neist oleks antud kui ühiskondlik-majanduslike formatsioonide põhiklass. Wõimata on aru saada, kes kedagi kurnab, sest kõik on kurnatawad, peale tsaariwalitsuse, mis ju õieti klass ei olegi. Nii kurnab kodanlus töölisi ja wäikekodanlust, parunid kodanlust ja talurahwast, riik kurnab parunit. Ja kogu see kurnamine ei ole kuidagi seotud olewa walmistusiwiisiga, ta üldse ei olene sühtumisest walmistusiwiisidele, mis annab wõimaluse ühel klassil teist kurnata. Iga klass ise jaguneb weel samuti mitmesse osasse oma tuluallikate järele, nii et wahekör-

rad wiimaks täiesti segi on ja igasugune võimalus kaob mingit klassi leida. Nii jagab ta talurahwa samas „1905. aastas“ tuluallika poolest: „päriskoha omanikud, rentnikud, talusulased, mõisasulased, maatamehed“ (lhk. 14). Rääkimata sellest, et juba siin täielik pudru on ja „talusulased, mõisasulased ja maatamehed“ talurahwa, kui klassi, hulka ei kuulu, ning niimoodi talurahwast üldse jagada ei tohi, jagab Palwadre iga osa tema tuluallika järele veel pisemateks jagudeks. Näiteks: „sulased jagunewad oma palga järele: 1) landknehtid (saawad tasu maaga); 2) pooleteramehed, „Halbkörner“ (kes maa eest poole terasaagi ära annawad); 3) poolemehed, „Hälftner“ (kes poole üldsissetulekust ära annawad); 4) deputaadid, „Deputat“ (kes peale raha ja korteri veel toiduaineid, moona palgaks saawad); 5) sulased, „deputatischen“, moonamees; 6) tükitöölised, „Accordarbeiter“, „kwartneeks“, „tükitöömees“ (samam, lhk. 19). Kas saab lõpuks sarnasest jaotusest mingit rewolutsioonilist järeldust teha? Sarnase teooria alusel wõitlewad „Landknehtid“, „Halbkörneritega“, „Hälftnerid“, „Deputatidega“ ja kõik „kwartneeksidega“ igaüks oma osa eest üldisest tulust. Ja kui Palwadre mõtet edasi tema loogilise lõpuni wiia, miks siis need „landknehtid“ isekeskis üksteisega igaüks oma osa eest üldisest tulust ei wõitle, püüdes „teiste tuluallikat piirata, et oma tuluallikat tugewamini woolama panna“. Selles seisabki sotsiaschistide ja rahwusdemokraatide klassiwõitluse teooria.

Arusaadaw, et sarnasel klassiteoorial seistes Palwadre (ja ka teised rahwusdemokraadid) ka praeguse Eesti klassiwahekordadest õiget analüüsi ei anna. Oma töös „Faschistline Eesti“ kirjutab ta, et „Eestis teeb linnaelanikkude kiht ainult 29,9% wälja, alewite elanikud — 2,5% ja küla — 67,6%. Need 67,6% elanikkudest kujutab endast oma klassilise seisukorra poolest wäga keerulist segapudru, kus mitte alati klassihuwid näha ei ole, kus kurnamine mõnikord warjatud kuju omab, kuna kurnaja oma isiklise tööga walmistusest osa wõtab“ (lhk. 51). Püüdes selles „keerulises segapudrus“ korda luua, jagab Palwadre praeguse Eesti rahwa järgmistesse klassidesse: 1) finanskapitalistid; 2) tööstuskodanlus; 3) agrarkodanlus; 4) tööstustöölised; 5) transporttöölised; 6) linnatöölised; 7) põllumajandusline proletariaat; 8) sulased; 9) majateenijad; 10) talurahwas; 11) linna ja alewite wäikekodanlus. Iga klass wõi grupp jaguneb jälle lugematudesse wäiksematesse osadesse, nii jaguneb talurahwas kuude osasse: „esimeses grupis on meie päriskoha omanikud... järgmine grupp — riigirentnikud, endised mõisarentnikud. Kolmandaks grupiks wõib asunikke lugeda. Neljas grupp — ostetud maade rentnikud. Wiies ja kõige waesem grupp — see on maapidajad tööpalga eest ehk sulaste grupp. Kuues grupp — mitmesugused“ (samam lhk. 52). Kuid kogu selle suurewiisilise jagamise peale waatamata eitab Palwadre talurahwa hulgas siiski kurnajate olemasolu, kirjutades, et: „talupojad aga, masinaid tarwitusele wõttes, surusid sulased taludest täiesti wälja ja tegid tööd oma perekonnaga“. Linna ja alewikkude wäikekodanline grupp jaguneb: 1) kustarid-käsitöölised; 2) kaupmehed; 3) transportnikud“ (samam, 63). Nii jagunewad kõik teised klassid. Palwadre jagab Eesti üle poolesaja klassi wõi gruppi. Tema tõenduse järele „on sarnasel jagamisel teataw tähtsus klasside määramisel“ (samam). Ta jätab ütlemata, mis tähendus sellel on. Sel on aga üks tähendus, nimelt see, et teha wõimatuks selget klassiwahekordadest arusaamist, et *lugemata hulga gruppide taha peita kurnamise wahekordi*.

Sellel jagamisel on see tähtsus, et peita klassiwõitlust nende gruppide taha ja wõimatuks teha wõitlust uue, sotsialistilise ühiskonnakorra eest. See on täiesti sotsialistiline teooria, mis kodanluse sotsiaalse tellimise peale selleks loodud, et kodanlist korda päästa ja töörahwa kurnamist wõimaldada. See teooria mätsib põhiwastuolu kinni ja häwitab sellega kogu marksistilise klassimõiste ja klassiwõitluse aluse. Marksismiga ei wõi sellel loomingul mitte midagi ühist olla, ka kaudseltki mitte. See on kontrewolutsiooniline teooria.

Marksism-leninism õpetab, et kapitalistlikes ühiskonnas, kus walitsemas kapitalistline walmistuswiis, on kaks põhiklassi. Kapitalistilise walmistuswiisi kandja — kodanlus ja proletariaat. Kapitalistiline walmistuswiis seisab selles, et 1) kõik walmistusabinõud kontsentreeruwad wäikearwulise kapitalistideklassi kätte, kes ise walmistusest otsekohe osa ei wõta, aga kogu ühiskondlise produkti omale wõtab; 2) tööjõud, töölisklass on lahutatud kogu walmistusabinõudest ja sellega ka tarwitusbabinõudest. Tal on ainult tööjõud, mida ta sunnitud on walmistusabinõude omanikkudele müüma. Töölised on wabad ka isiklikult, nad wõiwad oma tööjõudu

müüa kellele tahavad. Walmistusabinõude ja tööjõu ühendamine tööjõu ostmise ja müümise teel sünnitabki kapitalistlike walmistuswiisi. Kapitalistlike ühiskondlik-majanduslike formatsioonide põhiklassideks on nii siis kapitalistid — walmistusabinõude omanikud — kurnajad, ja tööliklass — tööjõu omanikud — kurnatawad. Need klassid määravad kapitalistlike ühiskondlik-majanduslike formatsioonide ära. Wäikekodanlus, kui endise formatsiooni jäanus, ei ole kapitalistlikes ühiskonnas põhiklass, kapitalistlike walmistuswiisi ei olene temast, ta on kõrwalklass, wõi teisejärgu klass, samuti ka mõisnikud.

Klassihuwid ja klassiwõitlus. Rahwusdemokraatlik klasside koostöö

Selle jaotusliku klassideteooria järele kujutab rahwusdemokratismi ideoloog Palwadre ka klassihuwid ja klassiwõitlust. Kogu klassihuwid ja klassiwõitlus seisab tal selles, et iga kläss püüab olewa korra piirides omale paremaid elutingimusi saada. Nii on tööstuskodanluse klassihuwid selles, et leida oma saadustele turgu, siis wõiks tööstust laiendada ja muidugi oleks ka tulu suurem. See on aga iseseiswa Eesti piirides wõimata ja siit järgneb, et eesti tööstuskodanluse klassihuwid on Nõukogude Liidu wastu sellepärast, et tal on waja Wenemaa turgu. Ta on ka Eesti iseseiswuse wastu, sest see raskendab wälisturu leidmist.

„Finanskodanlus wõttis kawala mehaanikaga maakodanluse oma tiiva alla, (Faschistl. Eesti, 52) ja nende huwid on Nõukogude Liidu wastu inertsi mõjul: Nõukogude Liit on agrarimaa (!! N. J.), agrarikonkurent. Siit ka ühine wäerind agrar-, finans- ja tööstuskodanluse wahel Nõukogude Liidu suhtes“ (samas, lhk. 54).

Eesti tööliklassi põhihuwidena toob Palwadre sajaprotsendilise sotsiaschistlike jaburduse, rääkides, et „Tööliklassi *põhihuwid* on samuti ühised: oma töö kodanluse poolt eksploateerimise äramuutmine, lõõndmine (kodanluse käest — N. J.), ülespidamist ja wäljakannatatawaid elutingimusi ja sümpaatia Nõukogude Liidule, kui tööliste riigile ja kogu ilma proletariaadi isamaale. *Neis klassi põhinõudmistes* on tema kõik grupid ühtsed“. (Fasch. Eesti, 55.) Nii. Need on siis need tööliklassi peahuwid ja põhinõudmised, mille eest Palwadre kujutusel eesti tööliklass wõitleb. Esiteks nõuab ta tööd kapitalistide käest. Sellepärast, et tööliklass tööd nõuab, ei nõudnud nad otsekohe isegi iseseiswa faschistlike Eesti riigi loomist. Wähemalt „mis puutub linna- ja tööstustöölisesse, siis läks Eesti kodanlike wabariigi loomine selle klassi tahtest mööda... Linna- ja tööstustöölisele tähendas Eesti wabariik tööpuudust ja walmistuse wähenemist.“ Sellepärast ei tahtnud tööstustöölised faschistlike Eesti loomist. (Teised töölised, näiteks maa- ja transporditöölised, aga Palwadre järele otsekohe nõudsid fasch. Eesti loomist.) Kui aga fasch. Eesti oleks suutnud vähemalt endisel määral tööd anda, siis oleksid wist tööstus-töölised ja linnatöölised ka otsekohe iseseiswa faschistlike Eesti loomist tahtnud. Ja seda räägib „kommunist - professor“!

Teiseks põhinõudmiseks on nõudmine kodanluse käest wäljakannatatawaid elutingimusi ja ülespidamist. Kui eesti töölike elutingimused oleks wähegi paremad, kas wõi vähemalt feodaalse Hispaania tasapinnal, noh, aga kui juba ideaali püüda, siis inglise töölike tasapinnal, siis oleks ka see nõudmine täidetud ja eesti tööliklassil ei oleks enam mitte midagi soowida. Nüüd on aga eesti tööliste palgad kõigest 45% inglise tööliste palgast ja sellepärast „otsib mõni osa töölisti enam aktiivsemalt wäljapääsu tekkinud olukorrast ja eksploateerimise likwideerimisest“. Tööpuudus on suur. „Riik ja omawalitsus püüdis tööpuudust natuke pehmedada, kuid nende poolt esitatud ühiskondline töö ei suutnud kuigi märgatawast osa tööta tööstustöölisest, keda kuni 90.000 arwatakse, rahuldada... See suutis tööd anda kõigest ühele sajandikule, s. o. 900 inimesele. *Sellepärast on arusaadaw streigitliikumine tööstuses.*“

Kui kodanlus annaks tööd rohkem, kui tööpalgad ja elutingimused oleksid paremad, siis ei oleks mingisuguseid nõudmisi, ei oleks tööliklassil enam mingisuguseid huwe ja kapitalistlike Eesti wõiks rahus elada. Nüüd on aga mõni wäike osa tööliklassist sunnitud enam aktiivsemalt seisukorrast wäljapääsu otsima, on sunnitud streikima (kuigi õige wäike osa) ja isegi eksploateerimise ära kaotamist nõudma. Eksploateerimise ära kaotamise all mõistab Palwadre nähtawasti paremate elutingimuste (samasugune palk kui inglise töölistel) maksmapanemist ja tööpuuduse kaotamist. Muud ei saa ju kodanlikes korras kodanlastelt nõuda. Nüüd aga,

kus seda veel ei ole, „on osa töölisi üsna rewolutsioonilises meeleolus, mis kohaliste omawalitsuste walimisel awalikuks tuleb“. (J. P., „Fasch. Eesti“, 57). Kuid sedagi on osa töölistest. Paljud tööliklassid (wõi grupid, neid on ju mitu) on praegu olewa korraga üsna rahul. „Kõige mahajäänud on wist küll majateenijad ja osa raudteelastest“.

Klassiwõitlusest, wõitlusest uue ühiskonnakorra eest, uue walmistuswiisi eest, proletaarse rewolutsiooni ja proletariaadi diktatuuri eest, ei räägi Palwadre sõnagi. Seda wõitlust, wõitlust kapitalistilise korra wastu, eitab kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi juht ja teoreetik täiesti. Tööliklassi põhiuwid ei lähe Palwadre tõendusel kodanlise korra piiridest wälja. Ta ei taha isegi mingit reformi praegu walitsewale faschistilisele korrale, waid tahab ainult tööd ja weidi paremaid elutingimusi.

Klassihuwides wõetakse, samuti kui klassimääruses, pealiskaudsed silmapilguhuwid ja antakse need tööliste klassihuwidena. See on tüübiline kodanline wõte: wõtta nähtuse pinnal esimesel pilgul, pealiskaudsel waatlemisel silmapaistwad wastuolud ja anda need põhiwastuoludena, põhihuwidena. Esimesel pilgul paistab tõesti, et tööliklass kannatab tööpuuduse all, et selle tagajärjel suruwad kapitalistid palgad alla, sest töötatööliste tagawarawäest on iga minut saada odawaid töökäsi. Siit peaks pealiskaudsel mõtlemisel järgnema, et tööliklassi põhihuwiks ja peanõudmiseks on tõõnõudmine kõigile. Sellega saab tööliklass oma osa ühiskonnatulus suurendada, nii üldse kogu klassi tulu, kui ka iga klassiliikme tulu üksikult.

Kuid see nõudmine on puhastwerd kodanluse nõudmine ja ei lähe sugugi kapitalistilise korra piiridest wälja. Sellega tahab Palwadre, nagu kõik sotsiaalfaschistid ja pärisfaschistid, kodanlises korras tööliste seisukorda natuke parandada, ilma et kapitalismi aluseid puudutaks.

Et sellel teorial marksismiga midagi ühist ei ole, on selge ilma pikema seletusega. Isegi kodanlise korra piirides, wähest, ajutist, tööliklassi seisukorra kergendust ei saa selle teooria järele, waid see on lihtsalt tööliklassi vähemarenenud osa ninapidi wedamiseks, tema pimestamiseks wälja mõeldud. Selle teooria pankrotti näitab meile tegelik elu kapitalistilises korras igapäew.

Marksismi klassiteooria, kui dialektilise materialismi teooria ühiskonna nähtustest, ei wõta nähtusi pealiskaudsetena, nii nagu nad esimesel pilgul paistawad, waid uurib neid nende arenemises, kõigekülgselt, awab nende põhiolu. Marksism tunnistab, wastandina kontrrewolutsioonilisele rahwusdemokratismile, ühiskonna jagunemist antagonistlisteks klassideks. Marksism tunnistab leppimata klassiwõitlust nende klasside wahel.

Peapõhjuseks, miks ühiskond jaguneb üksteise wastu seiswateks antagonistlisteks klassideks, on klassilises ühiskonnas, — kus otsekohene walmistaja walmistusbabinõudest lahutatud on, — walitsew antagonistiline tööjõu ja walmistusbabinõude ühenduse iseloom. Selle antagonistlisteks klassideks jagamise aluseks on *walmistuswiisi antagonistiline iseloom*. Järjekult ühiskonna klassiline iseloom oleneb wahekorras ühiskonna walmistusliste jõudude ja walmistusliste wahekorrad wahel, mis oma arenemise teatud astmel wastuolulise, antagonistilise iseloomu wõtawad.

Marx kirjutas selle kohta: „Oma arenemise teatud astmel satuwad ühiskonna materjaalsed walmistuslised jõud wastuollu olewate walmistusliste wahekorradega, wõi juriidilist wäljendust tarwitades, warandusliste wahekorradega, mille sees nad seni tegutsesid“. (Marx, „Zur Kritik“, eessõna).

Antud walmistuswiisi sees olew walmistusjõudude ja walmistuswahekorrad wõitlus arendab ühiskonda edasi. Alguses ei awalda see wõitlus veel oma antagonistilist iseloomu, klassiwõitlus ei awaldu veel kui ühe klassi wõitlus teise klassi wastu, waid on veel stüühiline wõitlus, mis kord siin, kord seal läbi lööb kui warjatud sisemise wastuolu awaldus.

Kuid sedawõrd, kui kapitalistilised walmistuswahekorrad walmistusjõudude arenemise wormist nende kammitsaks muutusid, muutub rõhutud klassi klassiwõitlus kurnajate wastu wõitluseks klass klassi wastu, wõitluseks uue walmistuswiisi eest, wõitluseks wanade walmistuswahekorradega häwitamise ja uute loomise eest. Kurnataw tööliklass kapitalistilises ühiskonnas tõuseb wõitlusele uue ühiskondlikmajanduslise formatsiooni eest.

Kuna klassid walmistuswiisi kandjad on, siis on klassiwõitlus ka omas põhiohus wõitlus walmistuswiisi pärast. Progressiivne, kurnataw klass wõitleb uue walmistuswiisi eest, wõitleb oma klassi walitsewaks klassiks muutmise eest ja uue ühiskondlik-majanduslise formatsiooni loomise eest.

Wana, juba olemasolewa walmistuswiisi kandja, walitsew klass, wõitleb kõige jõuga „status quo“ alalhoidmise eest, olewa korra alalhoidmise eest. Praeguses kapitalistlikes ühiskonnas wõitleb walitsew kapitalistline klass olewa kapitalistlike walmistuswiisi, kapitalistlike korra alalhoidmise eest, kuna tööliklass selle korra kukutamise eest wõitleb.

See wõitlus on wõitlus rõhujate ja rõhutute, kurnajate ja kurnatute wahel kurnamise wabastamise eest. Ja siis, kui walmistuslised wahekorrad „walmistusliste jõudude arenemise wormist nende kütteks muutuwad“ (Marx), „kui alamad kihid ei taha wanamoodi ja kui ülemad kihid wanamoodi edasi ei saa“ (Lenin), „siis tuleb sotsiaalse rewolutsiooni ajajärk“ (Marx).

„Rõhutud klassi wabastamine nõuab järjelikult tingimata uue ühiskonna loomist. Selle wabanemise wõimalus ilmub ainult sellel arenemiseastmel, kui juba saawutatud walmistuslised jõud ja olewad walmistuslised wahekorrad enam edasi kõrwuti ei saa. Kõigist walmistusabinõudest kujutab endast kõige suuremat walmistuslist jõudu rewolutsiooniliste elementide klassiks organiseerimine, mis eeldab juba kõigi nende walmistusliste jõudude olemasolemist, mis wana ühiskonna rüpes sündida wõisid.“ (Marx, „Filosoofia wiletsus“, 2 pt. 5 par.)

Eriti praegu on klassiwõitlus kapitalistlike korra häwitamise ja uue sotsialistlike korra loomise eest äärmiselt teraw. Imperialismi ajajärk muudab kõik kapitalistlike korra wastuolud äärmiselt terawaks ja eriti terawneb tema põhiwastuolu, s. o. wastuolu walmistusjõudude ja walmistuswahekorrad wahel. See wastuolu jõudis juba wiimase pilrini ja „ühiskonna kapitalistline koor muutus inimkonna edaspidisele arenemisele wäljakannatamata kütteks“.

Eriti awaldub see wastuolu kapitalistlike süsteemi praeguses üldises üleilmises kriisis. Kapitalism kutsus ellu sarnased walmistusjõud, millest ta enam jagu saada ei suuda. Kriis, mis nende walmistusjõudude ja kapitalistlike walmistuswahekorrad konfliktiks järeldusel tekkis, wapustab kogu kapitalistlist ühiskonda ja wiib ta hukkamisele. Kapitalistlikud walmistuswahekorrad ei saanud walmistusjõududele mitte ainult kammitsaks, waid häwitawad otsekohe olewaid walmistusjõude.

See kapitalistlike süsteemi üleüldine kriis awaldub loomulikult kodanluse ja proletariaadi wahelise klassiwõitluse äärmises terawnemises. „Kodanluse pealetungimine töölikklassi peale, tema elatistasapinna, tema poliitiliste õiguste peale ja walge terrori kasw kutsuwad proletariaadi laiade hulkade poolt wälja kaswawa wastulöögi ja klassiwõitluse terawnemise töölikklassi ja trustifitseeritud kapitali wahel.“ (Kominterni programmist). See wõitlus wõtab ikka enam laialdase awaliku üldklassilise ulatuse. Klassiwahekorrad muutuwad selgemaks ja otsekohe semaks. Kodanlus, otsides wäljapääsu kriisist töölikklassi ja kehwa talurahwa arwel, fashiseerub ikka enam ja enam. Kodanluse riigi aparaat astub töölikklassi wastu wälja awaliku walge terroriga, töörahwa klassiwõitlust maha suruda püüdes. Kuid sellega näitab ta ikka enam oma tõsist nägu ja tõukab rewolutsiooniwõitlusesse meid töörahwakihte, kes weel siamaale orjusest rewolutsioonilist wäljapääsuteed täiesti ei ole näinud. See wõitlus tõukab ka ikka enam laiad töötawad kesktalurahwahulgad rewolutsioonilise proletariaadi poole. Proletariaadi rewolutsiooniline klassiwõitlus kodanluse wastu wõtab ikka laiemat ulatust ja kujutab endast wõitlust klassi klassi wastu, wõitlust kodanlise diktatuuri kukutamise ja proletariaadi diktatuuri maksmapanemise eest.

Kuna antagonistlike klasside waheline wõitlus on wõitlus walmistuswiisi eest, sellega on ta ka wõitlus ühe ehk teise klassi olemasolu eest, wõitlus elu ja surma peale. Klassihuwid on siin diametraalselt wastupidi. Rõhutud klassi, proletariaadi, põhihuwi, mille eest ta wõitleb, on kurnamisest wabanemine, kuid see häwitab kurnajateklassi olemisewõimaluse, häwitab kogu ühiskonnakorra alused. Sellepärast ei wõi mingit juttugi olla klassihuwide lepitamise, nad on lepitamatud. Mitte tõõnõudmine ja paremad elutingimused, millest Palwadre kirjutab, ei ole proletariaadi põhihuwid ja põhinõudmised, waid proletariaadi põhinõudmine on iga suguse kurnamise kaotamine.

Kurnamine on aga kapitalistlike ühiskonna alus ja kurnamist hävitades hävitab tööliklass kapitalismi ja kodanluse. Siin ei ole võimalik mingisugune lepitus. See on klassi võitlus ja ta otsustatakse ainult revolutsioonis kapitalistlike korra hävitamisega. Rääkida sellest, et kapitalistlikes korras oleks võimalik kurnamist hävitada, s.o. et kapitalistid ise wabatahtlikult nõus oleksid mitte enam kapitalistid olema, see on absurd, mõttetus. Walitsew klass, kodanlus, kasutab oma seisukorra kõwendamiseks ja kurnatud tööliklassi mahasurumise jaoks kõik abinõud ära, mis tema kasutada on ja kõigepealt oma riigi võimu, mis muud ei ole, kui aparaat kurnatute mahasurumiseks.

Riik tekkis siis, kui klassiwastuolud nii terawaks muutusid, et wajadus tekkis walitsewa klassi poolt erilise wägiwallaaparaadi järele. Sellepärast on võitlus riigiwõimu pärast klassiwõitluse kõige terawam wäljendus, kõige tähtsam selles võitluses. „Marksism tunnistab klassiwõitluse täiesti arenenuks, „üldrahwuslikeks“ ainult siis, kui ta mitte ainult poliitikat oma alla ei wõta, waid ka poliitikas kõige põhiolulisema, riigiwõimu organiseerimise wõtab“. (Lenin, XII, II osa, lhk. 101.)

Sest võitluse sotsialistlike walmistusi eest on ühtlasi ja esimeses jõeses võitlus proletariaadi diktatuuri eest, sest sotsialistlik walmistusi wõib saawutada ainult *proletaarse revolutsiooni ja proletariaadi diktatuuri läbi*. Ilma proletariaadi diktatuuri maksmapanemiseta ei ole mõeldaw sotsialistlike walmistusi loomine. Kommunistlike Internatsionaali programm, mis proletariaadi võitluseprogramm on, kirjutab:

„Proletariaadi võimuwõtmine ei ole walmistatud kodanlike riigimasina „rahulik“ kätewõitmine parlamentlike enamuse teel. Kodanlus kasutab ära kõik wägiwalla ja terrori abinõud oma rõwomanduse ja oma poliitilise walitsuse kaitseks ja kindlustamiseks. Nagu endisel ajal feodaalsed mõisnikud, nii ei wõi ka kodanlus oma ajaloolist aset ilma kõige meelheitwama ja kõige pöörasema võitlusega uuele klassile anda. Sellepärast on kodanluse wägiwolda võimalik murda ainult proletariaadi walju wägiwõimuga. Proletariaadi võimuwõtmine tähendab kodanluse võimu wägiwaldset kukutamist, kapitalistlike riigiaparaadi (kodanlike sõjawäe, politsei, bürokraatlike hierarhia, kohtu, parlamendi jne) hävitamist ja uute proletaarse võimu asutuste asemelepanemist, mis kõigepealt on kurnajate mahasurumise abinõuks“. (Lhk. 38.)

Rahwusdemokratismi riigiteooria ja proletaarse revolutsiooni ning proletaarse diktatuuri eitamine

Kuid meie rahwusdemokraadid üheskoos sotsiaalfaschistidega, Kautskiga eesotsas, kuulutawad agaralt klasside leppimise ja koostöö teooriat. Nende teooria järele pole proletariaadil selleks, et „paremaid elutingimusi“ saada, sugugi võitlust waja, waid seda wõib wäga hästi rahulikult teel kodanlike parlamendiwalimistel hääletamise teel saada. Sotsiaalfaschistid ja nendega ühes ka rahwusdemokraadid tunnistawad, et praegune „demokraatline“ riik on mingi üle klasside wõi wäljaspool klasside seisew organisatsioon ja praegust kodanlik „demokraatiat“, mis tegelikult kodanluse diktatuuri worm on, kujutawad nad kui kogu rahwa walitsust. Selle põhjal loodawad nad riigiaparaati oma kätte saada, s. o. sotsiaalfaschistid wõiwad walitsuse kabinetti moodustada.

Kui see juba käes on, kui sotsid walitsusekuna juures on, siis on nende arwates poliitilisel kõik juba saawutatud. Jääb järele weel majandusline demokraatia maksuma panna ja „paremad elutingimused“ (wõi nagu nad mõnikord seda sõna wõltsides nimetawad, sotsialism) on walmis. Selle kätte saanud kodanluse riigiaparaadi abil, „waja ära kaotada eraomandus walmistusbiniõude peale, samuti ka kaubawalmistus turgude jaoks, ning walmistada saadusi ühiskonna nõuete järgi. Tähendab, kaotada ära need põhjused, mis sünnitawad wõistluse, anarhia ja wiletsuse. Siis kaswab kapitalistlikust walmistusest sotsialistlik walmistus ja kapitalistlike korra asemele asub kommunistlik kord“ (J. Palwadre, „Uuem ajalugu“, 14), kaswab rahulisel teel, ilma võitluseta, iseenesest „demokraatlike“ riigiaparaadi kaasabil.

Tähendab, ei wõi muldugi mingisugust võitlust oma sarnase riigiwõimu vastu. Näiteks kirjutab Kautski omas raamatus „Proletariaadi diktatuur“: „Asi seisab poliitilise võimu kätewõitmises. Mõned tõendawad, et, kui demokraatlike

maal, mida siitamaale kodanlus walitses, sotsdemokraatidel parlamendi walimiste korda läheb enamust saada, siis wõtawad walitsewad klassid kõik nende kasutada olewad wägiwalla abinõud tarwitusele, et demokraatia wõimu takistada ja et sellepärast ei saa proletariaat poliitilist wõimu demokraatia teel kätte wõita, waid rewolutsiooni teel.

Kahtlemata, et siis, kui demokraatlikes riigis proletariaadi poliitiline jõud kasvab, waja arwestada walitsewate klasside katsetega wägiwaldsete abinõudega demokraatia kasutamist lõuswa klassi poolt ära hoida. Kuid sellega ei tõendata weel demokraatia kasutust proletariaadi jaoks. Kui antud tingimustel walitsewad klassid wägiwalla tarwitusele wõtawad, siis sünnib see sellepärast, et nad demokraatia tagajärgi kardawad. Nende wägiwaldne tegewus poleks sarnasel juhusel muud kui demokraatia, kukutamine". (Kautski, „Prolet. dikt.“, lhk. 6.) Siit tehakse järeldus, et proletariaat peab demokraatiat kaitsma, peab olewat kapitalistlist korda kindlustama.

Sedasama rahulikku riigiaparaadi jürde tulemise teooriat kuulutawad just samuti ka rahwusdemokraadid J. Palwadrega eesotsas. Ka neile on riik ja demokraatia mingi kõrgem „seaduslik“ wõim. „Iseseiswa Eesti“ timukateriigi „seaduslikkust“ põhjendab Palwadre kõigis oma töödes, mis Eestit käsitawad. Ajalooliselt põhjendab ta „iseseiswa Eesti“ algust juba IX sajandist peale. Juba siis olewat olnud iseseisew Eesti riik, „kes edukalt Skandinaawia linnu rööwimas käis (1189. a.)“ (J. Palwadre, Fasch. Eesti, lhk 1.) Kuid praeguse kodanlise timukateriigi alused tekkisid lõpulikult „wanal heal Rootsi ajal“.

„Eesti kodanlise wabariigi klassilised jõud kujunesid juba ammu. Erilise jõuga kujunesid nad esialgse kuhinemise ajajärgul Rootsi walitsuse ajal (1629.—1710.)“... „Klasside kasv kutsub esile erilised klassiwahekorrad, mis wälise walitsuse alluwuses ja ümbritsetuna, kui ka sellest olenematult, tõi kohalise rahwa rahwuslisele eneseteadwusele, tungile kujuneda ühtseks terwikuks, majandusliseks ja rahwusliseks koonduseks. (Samas lhk 7.) Ajalooliselt oli iseseiswa Eesti loomine Palwadre tõendusel täiesti õigustatud ja seaduslik. Ka see loomise protsess ise oli täiesti seaduse alusel: „1917. aastal kogus 1. juulil endise mõisnikkude maapäewa asemel esimene Eesti maakogu kokku“. Ja et see maakogu seaduslik oli, selles pole Palwadrel mingit kahtlust. Ta kirjutab: „Eesti kubermang ja Liwi kubermangu põhjapoolne osa... ühendati administratiivselt üheks oblastiks Eesti maakoguga eesotsas. Omawalitsuste walimised demokratiseeriti ja sellega likwideeriti saksa mõisnikkude eesõigused“. („Eesti“, J. P. — 2 lhk.) Kõik see oli täiesti seaduse alusel ja demokraatline. Seda tõendab ta ka teises kohas hallparunite, wallawanemate deklaratsiooni, kui tõsisit „Eesti rahwa“ tahteawaldust tuues ja sellele täielikult sümptatiseerides: „1917. a. 30. märtsi seaduse alusel on Eestil oma seaduslik esitaja Eesti maanõukogu näol. Wene walitsuse poolt wälja kuulutatud rahwaste enesemääramise õiguse alusel otsustas Eesti maanõukogu juba, et Eesti peab olema iseseisew demokraatline wabariik“. Ka „Nõukogude walitsus ütles oma õigustest 29. augustil 1918. a. Eesti ja Liwimaast lahti. (Palwadre, Faschistline Eesti, lhk. 20.)

Nii oli siis kõik täiesti „seaduslik“ ja „demokraatlik“. „Iseseisew demokraatline, seaduslik“ Eesti riik oli loodud. Mis wõib töölikklass sarnaste raskekaaluliste põhjenduste wastu panna? Palwadre tõendusel ainult wäljast sisse tunginud sõjalise jõu. „Eesti nõukogude walitsus, mis 24. weebruaril ewakueeris, wallutas 24. nowembril sõjariistus jõul oma kommunistliste wäeosadega Narwa. Nii tuli wälja, et on kaks walitsust: Nõukoguline Narwas ja kodanline Tallinnas“ (samas, lhk. 21), kaks üksteisele wastuseiswat walitsust, kelledest üks seadusline, rahwusline, kogu ajalookäiguga põhjendatud walitsus pealinnas Tallinnas, teine isehakanud, ilma ühegi aluseta, „oma kommunistliste wäeosadega wäljast sisse tunginud“ walitsus Narwas. Loomulik, et sarnase sissetungi wastu sõda alustati. Ja „waatamata punaste wäeosade esimese edu peale... algasid nõukogude wäed taganemist ja 2. weebruaril 1920. a. sõlmis Nõukogude Wenemaa Eestiga rahu“ (samas — lhk. 23). Wõõraste pealetungimine oli tagasi löödud ja „waba iseseisew Eesti algas õnnelikku arenemisekäiku“.

See on tegelikkuse kõige alatum wõltsimine. See on otsekohene kodanline teooria, mida eesti pärisfashistid ja sotsfashistid kuulutawad. Seda kuulutab siin Nõukogude Liidus kontrewolutsiooniline rahwusdemokratism. See teooria on ennekuulmata laim eesti wõitlewa töörahwa wastu, kes sõjariistus jõul oma töörahwa-

wabariigi eest wõitles, mille eesti werest nõretaw kodanlus rahwuswahelise kodanluse abiga häwitas, kodanluse fashistlist diktatuuri maksma pannes. Mingist seaduslikkusest ja „demokraatiast kõigile“ ei saa siin juttugi olla. On ainult kodanline diktatuur, demokraatia kodanlusele. „Ainult teadlikud silmakirjateenrid teadlased ja papid toetawad ja kaitsewad seda kodanlist walet, et riik on waba ja on kutsutud kõikide huwisid kaitsma“. Tegelikult on „iga riik, kus walitseb eraomandus maa ja walmistusabinõude peale, kus walitseb kapital, kui demokraatline ta ka ei oleks, — ta on kapitalistline riik, ta on masin kapitalistide käes, et tööliisklassi ja kehwa talurahwast alluwuses hoida. Aga üldine walimiseõiguš, asutaw kogu, parlament, see on ainult worm, on omapärane silt, mis asja sisuliselt sugugi ei muuda“. (Lenin, Loeng riigi üle.)

Seda masinat ei saa tööliisklass lihtsalt oma kätte wõtta, waid ta peab selle purustama. „Tööliisklass ei wõi lihtsalt walmis riigimasinat oma kätte wõtta ja oma huwides käima panna“ (Komm. manifest). Tööliisklass peab „walmis riigimasina purustama, ära lõhkuma, aga mitte tema lihtsalt oma kätte haaramisega leppima“ (Lenin).

Marxi - Lenini teooriale seab rahwusdemokratism kodanlise-sotslise teooria wastu. Palwadre kirjutab: „Riik on ühiskonna worm ja klassi tulude tekitus. Riigi walitsus on klassi walitsus ja kaitsneb ainult oma klassi huwisid. *Mida rohkem tööliisklass areneb ja mida tugewam ta on, seda rohkem püüseb ta riiklise aparadi juurde.* Riik aga iseenesest kestab nii kaua, kui kaua on olemas klassid; kaowad klassid, kaob ka riik“ (J. P. — Uuem ajalugu, lhk. 9). Selle „riikliku aparadi juurde“ pääsemisega tahab Palwadre tööliisklassile „paremaid elutingimusi“ luua. Seda lubab ju ka iga kõige tagurliisem, kõige jõhkram kodanlane, fashist ja sotsfashist walimiseeelses hoogtöös. Rahwusdemokraatia juhi lubadus „ei lähe sellest ju natukestki lahku. Rahwusdemokraatia eitab täiesti rewolutsioonilist klassiwõitlust ja rewolutsiooni üldse. Nad tunnistawad ainult rahulikku riigiaparadi juurde tulemist. Ainult rahulise arenemise ja klasside koostöö kaudu lubawad -rahwusdemokraadid ja sotsid töölisi kodanlise riigi walitsuse aparadi juurde wiia. Et see töörahwa alatu petmine on, seda näitab meile juba küllalt selgesti sotsfashistide riigipiruka nosimiste ajalugu. Lühikese aja jooksul on neid sotside walitsusi, kus „riigiaparad“ sotside partei käes oli, küllalt olnud ja on praegugi, nii „demokraatlikes“ Eestis, Inglismaal, Saksamaal ja mujal. Tööliisklass ei saanud neist sotsfashistlistest walitsustest muud, kui uut jõhkramat kurhamist, tina leiwa asemel.

Oma rewolutsiooni eitamises ja rahulisel teel riigiaparadi juurde tulemise teoorias läheb kontrewolutsioonilise rahwusdemokratismi juht Palwadre isegi niikaugele, et ta ka kõik siinamaale sündinud proletaarsed rewolutsioonid olematuks kuulutab. Isegi Wenemaa 1917. a. Oktoobrirewolutsiooni seletab ta kui tööliisklassi rahulikku riigiaparadi juurde tulemist kodanlis-demokraatlise rewolutsiooni erilise konjunktuuri järeldusel. Rahwusdemokratismi ideoloog ja juht kirjutab (toon terwelt ta 1917. a. kirjelduse ajaloos, sest sarnane „tühine“ sündmus ei nõua „tööliisklassi ajaloo professori“ töös palju ruumi): „Kui Kerenski walitsus oma tegewust algas pealatumisega Saksamaale, said ka sotsialistid aru, et sarnane walitsus enam püsida ei wõi. Sotsialistide ettewõttel taheti kodanlikku walitsust kindlustada ja temale rahwa ees usaldust wõita. Selleks kutsuti Moskwas kokku „Demokraatlik nõupidamine“ ja asutati „eelparlament“. Kuid ka eelparlament ei toonud oodatuid tagajärgi. Eelparlamendist lahkus enamline fraktsioon. Seega oli öeldud, et tööliised ja talupojad ei seisa eelparlamendi selja taga ja ta ei wõinud saada walitsuseks.

Teiselt poolt hakkas enamlaste tabawa agitatsiooni tagajärjel sõjawägi liinil lagunema, kuna talupojad wastu walitsuse tahtmist maad hakkasid wõtma. *Nii oli loomulik, et walitsuse etteotsa wõis astuda ainult see, kes massi tegewusega nõus oli ja tema huwisid tabada oskas.*

Peterburi nõukogus said rõhuwa enamuse enamlasted ja wiimaste poolt 16. oktoobril loodud sõja-rewolutsioonikomitee wõttis walitsuse oma kätte. *Kui 25. oktoobril nõukogude kongress kokku astus, anti walitsus nõukogudele üle.* (J. P., „Uuem ajalugu“, lhk. 163.)

Nii siis, proletaarset rewolutsiooni ei ole. On ainult rahulik walitsuseaparadi juurde tulemine. Kuna kodanlus ei oskanud rahwa tahtmist täita, siis „oli loomulik, et walitsuse etteotsa wõis astuda see, kes massi huwisid tabada oskas“. Sõja-

rewolutsioonikomitee wõttis rahulikult kodanluse käest walitsuseaparaadi oma kätte ja andis selle pärast nõukogudele üle. Kus on siis rewolutsioon? See on ju harilik „demokraatline“ kabineti wahetus.

Just samuti kirjutab Palwadre ka Eestima kohta: „Wõim läks Ajutise Walitsuse käest Nõukogude kätte Eestimaal „allkirja wastu“ 27. oktoobril. Ajutise Walitsuse esitaja Eestis ja Eesti nõukogude esitaja seadsid *wõimu* wastuwõtmises akti kokku. *Akt kirjutati alla ja wõim läks Nõukogude kätte*“ (peatükk „Eesti“ J. Palwadre poolt K.A.L.O. poolt wäljaantawa õpperaamatu jaoks kirjutatud 1931. a. dets.). Ka siin näeb Palwadre ainult kabinetide wahetust, kuid riigiwõimu ei saa ju „allkirja wastu“ üle wõtta. Seda saab ainult sõjariistus klassiwõitluses proletaarse rewolutsiooni teel kodanlust kukutades ja proletariaadi diktatuuri maksma pannes.

Kontrrewolutsiooniline rahwusdemokraat Palwadre ei lepi mitte üksi rewolutsiooni eitamisega, waid laimab kõige alatamal kombel ka seda rewolutsioonilist wõitlust, mida eesti proletariaat kodanluse wastu pidas, seda wõitlust kui wärdjast, kui anormaalset nähtust kujutades. Ta kirjutab: „Kõik need rewolutsioonilised sõjad eesti töörahwal oma kodanlusega, need okupatsioonid Eestis ja opteerimiskomisjonid, — need olid kui rewolutsiooni wärdjad, mis ei lasknud eesti töörahwal Wenemaal järjekindlat ja sirget poliitikat ajada. Need anormaal nähtused Eesti pinnal kutsusid anormaal nähtused nähtawale ka eestlaste keskel Wenemaal“. (J. Palwadre, „Eesti töörahwas Wenemaal.“) Siin on juba igasugused seletused üleliigsed.

Partei kui klassi eelwäe osa

Rahwusdemokraatide waated partei kohta

Täiesti kooskõlas sotsfaschistide klassiteooriaga on ka rahwusdemokraatide waated klassi eelwäe osa — partei peale. Õpetus parteist on neil samuti sotsfaschistiline. See ei saa ju teisiti ollagi. Palwadre annab oma raamatus „Uuem ajalugu“ järgmise lühikese määruse partei kohta:

„Partei on enam arenenud osa klassist ja ta rühma aluseks on: a) majanduslikud huwid; b) poliitilised tingimused; c) ühised sihid; d) ühine wõitlusetaktika, ühine korraldus ja distsipliin.“ (Lhk. 9.)

See on täiesti sotsfaschistide teooria ja kujutab ühte osa jaotuslisest klassiteooriast. Siin on samuti esikohal wõitlus „majandusliste tingimuste“, s.o. oma osa eest üldises tulus, olewa korra raamides. Mis puutub sellesse, et Palwadre räägib, nagu oleks partei osa klassist, siis on see ainult sõnakõlksuks siia juurde pandud, et oma antimarksistilisele teooriale wähegi marksistlist wälimust anda. Tegelikult, kui Palwadre konkreetsete klassiwahekordade ja parteide uurimisele asub, siis on tal partei mingi wäljaspool klasse seisew wool. Nii kirjutab ta raamatus „1905. a. Eestis“:

„1905. aastal oli kolm parteid — woolu.

Esimene — kodanline-kirikuline Jaan Tõnissoni partei. Partei, kes parunitelt tuge otsis ja tugines rahwuslise kaubanduslise-tööstuslise kodanluse, hallparunite ja pastorite peale. . .

Teine — sotsiaaldemokraatline partei ajalehega „Uudised“ ja toimetajaga Speekiga ja sotsiaal-demokraatia töolistega: Martna, Wilde, Ast, Rei — vähemlased, Ruga (surnud), Keskküla, Janson, Grossmann j.t. — enamlased. Sotsiaal-demokraatia *toetus tööliklassi, talurahwa enamuse ja üliõpilaskonna peale*.

Kolmas — wäikekodanline partei sotsialistilise wärwiga, ajalehe „Teatajaga“. See grupp toetus wäikekodanlise haritlaskonna peale.“ (Lhk. 32.)

Rääkimata jämedatest ajaloo wõltsimistest (mis iseküsimus on, kuna ta eesti proletariaadi ja tema partei ajalugu wõltsides kogu eesti tööliikumist vähemlisenä kujutab ja sellega kodanlaste sotsfaschistide laimu, nagu ei oleks enamlusel Eestis üldse alust, õigustab ja toetab), näitab sarnane parteide analüüsimine tema puhtkodanlist-wähemlist sisu.

Oli olemas kolm mingisugust parteid, mitte millegist wälja kaswanud, ei millegiga ega ühegi klassiga seotud, kes siis ühelt ehk teiselt kihilt toetust otsisid. Partei ei ole siin sugugi klassi awangard. Tal ei ole ühegi klassiga midagi tegemist. Partei „rühma (? N.J.) aluseks“ on Palwadrel mingid klassidest ja klassiwõitlusest kõrge-

mal seiswad ideed ja sihid, mis iseendast edasi arenewad ja mille teostamiseks siis waja on ühelt ehk teiselt klassilt tuge otsida. See on täiesti sotsfaschistline idealistiline targutus.

Marksism-leninism, seistes kindlal klassiwõitluse alusel, tunnistab, et organiseeritud klassiwõitlus ilma parteita wõimatu on. Partei on klassiwõitluse juhtija, tema wõitluse staap. Partei on wõitlewa klassi eelwägi, tema kõige parem osa, mis endasse kõik klassi arusaajamad, paremad wõitlejad koondab. Olles klassi eelwäeosa ja tema wõitluse juht, wõib klassil ainult üks partei olla, kes tema huwisid wäljendab. Wõib olla ainult üks wõitluse peastaap. Rahwusdemokraadid, sellewastu, tunnistawad aga mitme partei olemist, mis ühele ja samale klassile „toetuwad“. Nad tunnistawad, et tööliklassil on mitu parteid.

Nii kirjutab Palwadre, et Eestis „Tööliklassi parteidest wõiks nimetada: iseisewate sotsialistide ehk tööliste partei, siis sotsiaal-rewolutsionääride partei . . . ja kommunistlik parteid.“ (J. Palwadre, „Faschistl. Eesti“, lhk. 71, 1931.)

Nii siis on tööliklassil terve rida parteisid ja üks wiimastest on siis ka kommunistiline partei (päris kõrwale jätta teda ju ei saa, aga selle eest peidetakse ta teiste taha). See on juba täiesti kontrrewolutsiooniline wõitlus tööliklassi ja tema ainukese juhi, kommunistlise partei wastu, see on awalik sotsfaschistline wõitlushüüdsõna. Ei eita ju ka sotsfaschism, et kompartei tööliste partei on, waid ta püüab ainult tõendada, et kompartei on ainult tööliklassi ühe wäikese osa partei. Selles on Palwadre samuti 100 prots. sotsfaschist.

Kommunistiline partei on ainuke wõitlewa tööliklassi juht. Ta kogub, töötab ümber ja omab kogu siimaalsed proletariaadi klassiwõitluse kogemused, ja olles warustatud rewolutsioonilise teooriaga, juhib wõitlust klassi wastu. Partei ei wäljenda ainult mitte oma klassihuwisid, waid organiseerib klassi ridu. Ta näeb kaugemale ja töötab strateegilise ja taktilise wõitluse plaani wälja. Olles oma klassi eelwäe osaks, on ta alati klassiga seotud, kuigi ta täiesti klassiga ühte ei lange.

Parteid ei wõi kuidagi klassile wastu seada, ta on osa klassist. Kuid ka kõik parteilikmed ei ole tõesti ühesugused oma wõitluskogemuste ja tasapinna poolest. Selleks, et kogu partei tegewust juhtida, eraldatakse wälja kõige enam kogenenud, teoreetiliselt hästiarenenud, suurte praktiliste wõitluskogemustega ja kaugelenägemajamad seltsimehed, kes partei juhtideks on. Juhid — need on partei kõige paremad seltsimehed, samuti nagu partei ise klassi kõige parem osa on. Juhtide wastuseadmine parteile on samuti mõttetu, lubamatu ja antimarksistiline, nagu partei klassile wastuseadmine.

Ainult sotsfaschistid, töölisi pettes, kisendawad „juhtide diktatuurist“ tööliklassi üle. Sedasama kordab sõna-sõnalt ka rahwusdemokraatide ideoloog ja juht Palwadre. Ta kurjustab koguteoses „Kolm aastat“: „Isiklik autoriteet ei wõi sallida massi autoriteeti. Walitsuse diktatuuri autoriteet eitab alaliselt massi autoriteeti, sest need kaks autoriteeti, olgugi ühes ja samas parteis, on risti wastu käiwad. Hea on walitseda, kuid paha on walitsejal hulga keskel tööd teha, kus ta iga sammu kontrollleeritakse. Parteilist hulka on hea kasutada isiklises suhtes sel korral, kui hulgis eneseteadwus magab.“

See on kommunistlise partei kohta proletariaadi diktatuuri ajal kirjutatud. See on täpselt sotsiaalfaschistline ja trotskistiline kontrrewolutsiooniline kisa partei ja juhtide diktatuurist. See seab wastu juhid parteile ja partei hulkadele. Marksism ei sea ega wõigi seada juhtide autoriteeti hulkade autoriteediga wastamisi.

Partei, olles wõitlewa klassi wõitlusstaabiks, on ühes sellega ka tööliklassi (ja iga klassi) kõrgemaks organiseerimise wormiks. Ta juhib kõikide teiste klassi organisatsioonide tegewust oma liigete läbi, kes neis organisatsioonides on. See annab ühtse, kontsentreeritud wõitlusekawa ühtseks keskendatud löögiks.

Kompartei pole mitte ainult tööliklassi wõitlusestaap ja eelwäeosa, waid ta on ka klassi kõige organiseeritum ja distsiplineeritum osa. Et hulki wõitlusesse wiia, juhtida kõike klassiorganisatsioone ja nende jõupingutusi ühendada, selleks peab partei paenduw ja manöwriwõimeline olema.

See on wõimalik ainult raudse distsipliini korral oma ridades. Kuid peale raudse organisatsioonilise distsipliini peab ta ühtne olema, ühtne organisatsiooniliselt ja ideeliselt. Wõitluses riigiwõimu eest, wõitluses uue ühiskonnakorra eest waja ühtset juhtimist ja ühtset tahet.

Partei peab wisa, karmi wõitlust kõigi wastu, kes partei raudset distsipliini ja tema ühtsust lõhkuda püüawad. Kõigi wastu, kes partei sees fraktsioonisid organiseeriwad oma erilist, parteiiniile wastukäiwat liini wiies. Ainult wõitluses kahel wäerinnal igasuguste kallakute ja nendega leppimise wastu, nii teorias kui ka praktikas, suudab partei klassi wõidule wiia. Wõitlus kontrewolutsioonilise rahwusdemokratiismi, kui walge eesti fashismi agentuuri ja likwideeritawa eesti kulakluse ideoloogiaga Nõukogude Liidus, peab kommunistiline partei kõige wihasemat wõitlust, paljastades üksikuid parteisse pugunud selle woolu esitajaid.

Klassid Nõukogude Liidus rahwusdemokraatide kujutusel ja proletariaadi diktatuuri eitamine

Kontrewolutsiooniline rahwusdemokratism ei tunnista klassiwõitluse olemasolemist ka Nõukogude Liidus mitte. Sarnast asja, kui klassiwõitlus, rahwusdemokraadid üldse ei tunne. Nad ei tunnista järjelikult ka antagonistliste, wõi vähemalt wastuoluliste klasside olemasolu. Kõigis rahwusdemokraatide töödes, alates Ain Rannaleedi ja O. Kullerkupu ilukirjanduslistest ja kriitilistest töödtest, lõpetades Palwadre teoreetiliste kirjutustega ja platwormidega, — igal pool leidub ainult kahe klassi — proletariaadi ja talurahwa rahulik liit, mida ükski wastuolu ei tumesta Wastandina kapitalistilise korra kümnetesse klassidesse jagamisele (kuigi ka seal eitati kurnamist ja sellega kurnamisewahakordi ei olnud, jagamine oli ainult wormaalne), jagawad rahwusdemokraadid Nõukogude Liidu rahwa kahte klassi: töölised ja talurahwas. Kolmandat klassi — kodanlust — eitawad nad kõik kõige kategoorilisemalt. Ka töölised ja talupojad on mõlemad täiesti ühewäärtuslised põhiklassiliitlased, kus mõlemad liidu pooled absoluutselt ühesugused. Mõlemad on walitsewad klassid „tööliste ja talupoegade riigis“.

Talurahwas tunnistatakse „walitsewaks kihiks, täieõigusliseks kodanikuks ja Nõukogude wabariigi aluseks“ (Palwadre — Eesti töörahwas Wenemaal). „Poliitiliselt kui walitsew klass ei wõi tal (talurahwal, — N. J.) wastuolu olla“ (samas). Talurahwas on rahwusdemokraatide arwates proletariaadi liitlasteks kõigis rewolutsiooni astmetes (õieti nad ju rewolutsiooni all mõistawad walitsuse wahetamist). Palwadre kirjutab: „Wenemaa rewolutsioonis olid tööliklassi liitlasteks kõigis astmetes talupojad.“ („Säde“, 1925. a., nr. 1.) Sellega wiitakse rahwusdemokraatide poolt see wõimujagamine läbi, mille eest Kominterni programmis otsekohe hoiatatakse: „rewolutsioonis peab proletariaat erapooletuks tegema talurahwa keskkihid ja aktiivselts tagasi lõõma igasugused kallaletungimised maakodanluselt, kes liitu teeb mõisnikkudega. Sedamööda kuidas diktatuur kindlamaks muutub ja sotsialistiline ehitustöö areneb, peab proletariaat talurahwa keskkihide erapooletuks tegemise poliitika asemel nendega kindla liidu loomise poliitikaline minema, kusjuures ta aga mitte mingisugusele wõimujagamise waatepunktile ei tohi asuda. Sest proletariaadi diktatuur kinnitab üheltpoolt seda tõsiasja, et ainult tööstustöölised suudawad juhtida kogu töörahwa hulki...“ Rahwusdemokraadid aga sellega, et nad talurahwaklassi „poliitiliselt walitsewaks klassiks“ ja Nõukogude riigi aluseks tunnistawad, eitawad otsekohe proletariaadi diktatuuri, eitawad otsekohe seda, et Nõukogude wabariik on proletaarne riik, kus walitseb proletariaadi diktatuur, proletariaadi wõim ja seda wõimu ei jaga proletariaat kellegagi.

Rahwusdemokraadid wõltsiwad otsekohe ka tööliste ja kesktalurahwa liidu mõistet, tunnistades, et selle liidu wahel mingit wastuolu olla ei wõi. Tööliste ja kesktalurahwa liit on omapärane klassiwõitlus liidu wormis, kus tööliklassil juhtiw osa on.

Eitades kodanlise klassi olemist Nõukogude Liidus ja klassiwõitluse puudumist, eitawad rahwusdemokraadid ka kihinemist talurahwa hulgas. Nad eitawad konkreetset eesti asunikku hulgas kulaku olemasolu. Palwadre kirjutab: „Nõukogude walitsuse aluseks, täieõiguslisiks kodanikeks on tunnistatud kehwa- ja kesktalurahwas, kes walitsuselt kaitset leiawad ja kes Tse walitsejaks on. Nüüd tuleks otsusele jõuda, kes on eesti asunik, kas esimesest wõi teisest liigist (kolmandast — kulaklusest ei ole juttugi — N. J.), siis wõime kergesti otsusele jõuda, kui asunikke tunneme ja teame, et nad omal jõul tööd teewad, et nad wõrast tööjõudu ei eksploatēeri. Tähendab, omias enamuses eesti asunik kuulub esimeste hulka ja sellega on tunnistatud walitsewaks kihiks“. (Palwadre — Eesti töörahwas Wenemaal.) See

on otsekohene kulakluse ideoloogia, kes ka tunnistab, et mingit kurnamist ei ole, mingit kulaklust olemas ei ole, on ainult kehvikud, kes „õõd ja päewad tõõd tehes wõisid oma wisaduse ning tööarmastuse tõttu wene talupidajast majanduslikult paremale järjele jõuda ja wene talupojale oma usinuse ja wisadusega põlluharimises ja ka elamises eeskujuks wõisid olla“. (J. Palwadre — Eesti töörahwas Wenemaal.) Mille poolest läheb see lahku kulakluse jutust? Kuid tegelikult on just eesti asundustes külakodanluse — kulakluse — kiht wõrdlemisi suur, keskmiselt 15—20%, tõustes mõnes üksikus asunduses palju kõrgemale (waata sm. Saksa artiklit „Kl.w.“ nr. 139—140, 1932. a.).

See kulakluse ja klassiwõitluse eitamine, talurahwa walitsewaks klassiks tunnistamine on otsekohene klassiwaenlase ideoloogia. See on üks klassiwõitluse worm tööliklassi ja ta diktatuuri wastu. See on otsekohene teoreetiline kahjutegemine. Marksismi-leninismiga ei ole sellel teorial mitte kõige vähematki ühist ja see on kõige alatun, kõige häbematum marksismi wõltsimine, kõige alatun klassiwaenlase manöower seda teooriat leninismina wälja anda, nagu seda Palwadre ja ta kaaslased teewad.

Leninism õpetab, et kapitalistlise ja kommunistlise ühiskonna wahel on terwe ülemineku ajajärk. See ülemineku ajajärk on weel terawa klassiwõitluse ajajärk, kus sotsialistlises rewolutsioonis wõitnud töölikklass maha surub kurnajate püüded endist kapitalistlist kurnamisekorda jälle maksma panna ja töörahwast uuesti orjastada. Kodanlus ei anna weel peale oma esimest kaotust alla, ta ei usu weel, et tema walitsus jäädawalt langenud on. Weel wihasemalt, weel suurema jõuga tungib ta wõidurikka töölikklassi kallale ja püüab oma wõimu, oma warandust tagasi saada mille abil siis kurnamist jatkata wõiks.

Sellepärast on wõidurikka proletaarse rewolutsiooni esimeseks sammuks töölikklassi walitsewaks klassiks muutumine ja proletariaadi rewolutsioonilise diktatuuri makspanemine. Seda diktatuuri on töörahwale tarwis esimeses järjekorras kui wägiwalla aparati, kui jõu peale põhjenuwat wõimu selleks, et kurnajate — kapitalistide ja mõisnikkude wastupanu maha suruda. Proletariaadi diktatuur on kurnajate ja kurnatute wahelise klassiwõitluse jatkamine palju kõrgemal astmel. Proletariaat, kes kapitalismi ajal oli rõhutud klass, hoiab nüüd riigiwõimu oma käes. Proletariaadi diktatuur on klassiwõitluse uutest wormides ja tihtigi palju wihasem kui kapitalistlises korras.

„Proletariaadi diktatuur on kõige meeletlikum, kõige halastamatum uue klassi sõda wõimsama wastase wastu, kodanluse wastu, kelle wastupanek tema kukutamiseks kümnekordseks on muutunud... Proletariaadi diktatuur on wisa wõitlus — werine ja weretu, wägiwaldne ja rahulik, sõjaline ja majandusline, pedagoogiline ja administratiivne, wana ühiskonna jõudude ja traditsioonide wastu“. (Lenin — XVII köide, lhk. 117 ja 136.)

Kuid proletariaadi diktatuur, kui klassiwõitluse kõrgem worm, ei ole ainult wägiwald ja isegi mitte peajaslikult wägiwald. Tal on kolm külge. Need astuwad ühtselt wälja ja ükski neist külgedest ei wõi ainukeseks tunnuseks olla. Proletariaadi diktatuur on: „1) Proletariaadi wõimu kasutamine kurnajate mahasurumiseks, maa kaitseks, teiste maade proletariaadiga sidemete kindlustamiseks, rewolutsiooni wõidu arenemiseks kõigis maades; 2) proletariaadi wõimu ärakasutamine töötawate la eksploateeritawate hulkade kodanluse mõju alt äratõmbamiseks, proletariaadi iidu kõwendamiseks nende hulkadega, nende hulkade tõmbamiseks sotsialistlisele ehitustööle, nende hulkade riiklikuks juhtimiseks proletariaadi poolt; 3) proletariaadi wõimu ärakasutamiseks, klasside häwitamiseks, klassitu ja riigita ühiskonda üleminekuks“ (Stalin — Leninismi küsimused, lhk. 22). Ühel ehk teisel proletariaadi rewolutsiooni arenemiseastmel tuleb esiplaanile üks ehk teine proletariaadi diktatuuri külg, kuid ikka ja alati on ta kõigi kolme külje ühtsus.

Proletariaadi diktatuur kestab niikaua, kuni proletariaat pole walmistuse-tingimused häwitanud, kuni ta pole häwitanud kõik antagonistliste klasside olemasolemise tingimusi. Kestab seni, kuni proletariaat häwitab ühiskonna klassilise jagunemise täiesti ja täieliku sotsialistlise ühiskonnna walmis ehitab, sealjuures ka ennast kui walitsewat klassi häwitades. Ainult siis, kui proletariaadi diktatuur kõik oma kolm külge täiesti lahendanud on, kui kurnajad juba kõigil maadel maha surutud on, kui kogu ühiskond, kõik töötawad kihid on sotsialistlise ühiskonna töö-

listeks muutunud, kui kõik klassid ja klassilise jagunemise jäänused hävitatud, ainult siis kaob ka proletariaadi diktatuur, siis kaob ka riik, kui poliitiline võim.

See võib sündida aga ainult ägedas klassivõitluses, sest, nagu me teame, ei kao ühiskonna klassidesse jagunemine veel proletariaadi diktatuuri maksmapanemisega. Klassid jäävad ka veel ülemineku ajajärgus alles. Sellepärast ongi proletariaadi diktatuuri ajajärk ülemineku ajajärguks, et siin hävitatakse see majandusline ja poliitiline alus, mille peale ühiskonna klassideks jagunemine põhjenes, siin luuakse uus sotsialistline majandus ja hävitatakse sellega klassid täielikult.

Kapitalistide ja mõisnikkude kukutamise, pankade, suurtööstuse, raudteede, mõisate, kogu maa, suurkaubanduse jne natsionaliseerimisega andsime me kurnajate-klassidele purustawa hoobi, kuid ei hävitanud neid veel lõpulikult. Nende olemasolemiseks jäi veel teatud alus. Jäi järele veel paljumiljoniline talurahwas, kes endast väikewalmistajate klassi kujutab (välja arvatud muidugi kulaklus, kes kapitalistideklassi kuulub; taluraha hulka ei kuulu ka külas olevad tööliisklassi liikmed). Jäi järele ka veel proletariaat, kes walitsewaks klassiks muutus ja uue sotsialistlise walmistusewiisi kandjaks on.

Muidugi ei ole need klassid, nende seisukorrad ja wahekorrad enam need, mis enne proletaarset rewolutsiooni, kapitalistlikes korras. Ülemineku ajajärgus on kolm klassi: proletariaat, talurahas ja kodanlus. Neist on proletariaat ja töötaw talurahas põhiklassid, kodanlus ei ole põhiklass. See muidugi ei tähenda, et kodanlus küllalt tugew ei ole ja teda lihtsalt ignoreerida võib, nagu seda parempoolset oportunistid teewad. Ülemineku ajajärgus käib klassivõitlus proletariaadi ja linna- ja maakodanluse wahel. Talurahas võitleb ühes proletariaadiga, proletariaadi partei juhtimisel, kodanluse wastu. Klassivõitluse wormid muutuwad sotsialistlise ehitustöö mitmesugustest järkudest olenedes. Ja sotsialismi pealetungil kapitalistlike terawneb see võitlus paratamata.

Tööliisklass on rewolutsiooni hegemoon ja sotsialistlise ühiskonna ehitaja. Oma võitluses sotsialismi eest koondab ta oma ümber kõik töötawad rahwakihid, kõik rõhutud, kes iseseiswat võitlust ei suuda pidada. Ainult tööliisklass suudab kõik need hulgad kapitalismi peale tormijooksule wiia ja peale proletaarset rewolutsiooni võitu sotsialismile juhtida. Kui proletariaat ennemalt kapitalistlikes korras oli rõhutud klass, siis on ta nüüd walitsew klass. Ta teostab oma diktatuuri kurnajate wastupanu maha surudes, tuginedes kolhoosniku ja kehwiku peale, olles liidus kesktalurahwaga. Ehitab kogu majanduse ümber ja hävitab igasuguse kurnamise, ühes sellega ka klassid.

Rahwusdemokraatide teoria tööliisklassi wõimujaotamisest talurahwaga on täiesti kontrrewolutsiooniline kahjutegemine. Nõukogude Liidus ei ole, ega ei saa olla kahte walitsewat klassi, waid on ainus walitsew klass — proletariaat, kes end toetab kolhoosniku ja kehwiku peale ja on liidus kesktalurahwaga. Kulak aga kuulub kapitalistideklassi hulka ja on proletariaadi diktatuuri weriwaenlane.

Kesktalurahas, Nõukogude Liidu töörahwa suurem osa, on oma walmistuse seisukoha poolest kahene. Ühest küljest puudub väikekaubamajapidamises kurnamine, puudub palgatöö, — samal ajal „sünnitab väikekaubaline walmistus kapitalismi ja kodanlust alaliselt iga päew, iga tund, stüühiliselt ja massilises mastaabis“ (Lenin). Sellest kahesusest oleneb ka see, et kui töötaja on ta sotsialist huiwatud ja kaitseb proletariaadi diktatuuri, olles tööliisklassi liitlaseks; teisest küljest, kui väikewalmistaja, kellel oma walmistuseabinõud on, püüab ta kodanluse poole. Selle kahesuse peal põhjenuwad ka tööliisklassi ja taluraha wahel olevad lahkkelid. Kuna talurahas eraomanik on ja eraomandusest kinni hoiab aga tööliisklass sotsialismi ehitades igasuguse eraomanduse walmistuseabinõude peale ära kaotab, siis on loomulikult tööliisklassi ja kesktaluraha wahel lahkkelid wõimalikud. Kuid need wastuolud ja lahkkelid on ajutised, ülemnewad, üksikute küsimuste kohta käiwad. Kauakestwates elulistes põhiküsimustes on huwide ühtsus, mis kõik lahkkelid kinni katab. Selle põhjal on tööliisklassi liit kesktalurahwaga kommunistlike partei õigel juhtimisel kindlustatud.

Tööliisklassi ja kesktaluraha liit ei ole mingi angunud paigalseisew nähtus, waid wõtab proletaarset rewolutsiooni ja sotsialistlise ehitustöö mitmesugustel arenemisastmetel mitmesuguse kuju ja ulatuse.

Ülemineku ajajärgu kolmas klass on kodanlus, kes proletaarset rewolutsioonis

löödud, kuid mitte lõpulikult hävitatud ei ole, kes ei kadunud ega ei võinudki korraga kaduda. Ta on löödud, kuid mitte lõpulikult hävitatud. Kurnajatel jäi veel teatud majandusline alus väiksete talumajapidamiste näol, kes „kapitalismi sünnitavad“. Jäi järele osa valmistuseabinõudest, mis kurnamise jätkamist võimaldasid. Jäid järele ka ühiskondlikud sidemed ja majanduslikud kogemused. Kurnutatud kurnajatel jäi järele rahvusvaheline baas, kuiwõrd nad rahvusvahelise kurnajateklassi üks osa on,

Uuele majanduspoliitikale üleminekul sai kapitalism võimaluse olemasolekuks ja isegi väheseks kaswuks. Kaswasid linnades väikesed töökojad ja väikesed era-kauplused, arenes ja kaswas külas kulaklus. Kui samal ajal kõwendas uus majanduspoliitika sotsialistlik sektorit, mis mitukorda kiiremini kaswas. See kindlustas sotsialismi pealetungi kapitalismile kogu wäerinnal.

Töölisklassi ja kodanluse wahel peetakse ägedat klassiwõitlust elu ja surma peale. „Klasside hävitamine on pika, raske, wisa *klassiwõitluse asi*, mis peale kapitaliwõimu kukutamist, peale kodanlise riigi purustamist, peale proletariaadi diktatuuri makspanemist *ei kao* (nagu wana sotsialismi ja wana sotsiaaldemokraatia labastajad ette kujutawad), waid ainult oma wormi muudab, paljudes suhetes veel wihasemaks muutudes“ (Lenin — XVI köide, lhk. 227).

See wõitlus käib sotsialistlise majanduse ehitamise eest, kogu majanduse, selle hulgas ka põllumajanduse uutele sotsialistlikele alustele wiimise eest, et kogu majandust uuele tehnilisele, sotsialistlise suurtööstuse tehnilisele alusele wiia. Kuni me seda ei tee, kuni me wäikekaubalist talumajapidamist pole häwitanud, jääb kapitalismile Wenemaal kindlam majanduslik alus kui kommunismile. Ja sellepärast pani sm. Lenin ülesande kehwa- ja kesktalurahwast oma poole tõmmata ja teda sotsialistlise arenemise teele wiia. Kuid ka kodanlus wõitleb keskmiku pärast, tema kaheset seisukohta kasutades ja tööliste ning talurahwa liitu lõhkuda püüdes. Tõusis küsimus „kumb-kumba“? „Kas meie organiseerime wäiketalurahwa tema valmistusejõudude arenemise alusel, toetades seda arenemist proletarse wõimuga, wõi heidawad kapitalistid nad oma alla, — sellest oleneb wõitluse tulemus“ (Lenin, k. XXVIII, lhk. 44). Õige poliitika ja õige juhtimine töölisklassi eelwäe, kommunistlise partei, poolt kindlustas töölisklassi wõitu „kumb-kumba“ küsimuse lahendamisel nii tööstuses kui ka põllumajanduses.

Rekonstruktsiooni ajajärgu algul, kui algas sotsialismi pealetung kapitalismile kogu wäerinnal, lahendati „kumb-kumba“ küsimus sotsialismi kasuks tööstuses ja kaubanduses lõpulikult ja tagasipööramatult. Keskmiku pööre lausakollektiwiisermisele andis wõimaluse esimese wiieaastaplaani kolmandal otsustawal aastal seda küsimust ka põllumajanduses lahendada.

Lausakollektiwiisermisega ja selle alusel kulakluse, kui klassi, likwideerimisega sai see küsimus põllumajanduses samuti otsustawalt ja tagasipööramatult sotsialismi kasuks lahendatud.

Selle küsimuse lahendamine sünnis wisas, wihases klassiwõitluses, mis kogu proletariaadi diktatuuri kestel mitte minutiksiki ei rauged.

Rahwamajanduse sotsialistlise ümberkorralduse alusel likwideeritakse juba teise wiieaasta jooksul alused inimese eksploateerimiseks inimese poolt. 1932. a. likwideeritakse juba peamiselt kurnajateklassid Nõukogude Liidus. „... Teise wiieaastaplaani poliitiliseks põhiülesandeks on kapitalistlike olluste ja üldse klasside lõpulik likwideerimine, nende põhjuste täielik hävitamine, mis sünnitawad klassiwaheid ja eksploateerimist ja kapitalismi jäänustest wõitu saamine majanduses ning teadwuses, kogu riigi töötawate elanikkude hulga muutmine teadlikkudeks ja aktiivseteks klassideta sotsialistlise ühiskonna ehitajateks.“ (Direktiivid II wiieaastaplaani kokkuseadmiseks.)

See klasside kaotamine sünnib ägedas klassiwõitluses kapitalistlike klassiga ja tema jäänustega, sotsialistlike pealetungimisega kogu wäerinnal likwideeritakse kurnajateklass. Kapitalistlike klassi wiimane, kõige suurem osa, kulaklus, likwideeritakse peamiselt juba 1932. a. lausakollektiwiisermise alusel. Ühes sellega häwitatakse ka see alus, mille peale kapitalism ja kurnamine üldse põhjened. Häwitatakse eraomandus valmistusabinõude peale. Tööstuses, kus sotsialistline sektor juba täiesti walitsewaks sektoriks on ja kõik valmistusabinõud riikliselt organiseeritud töölisklassi omanduseks, on eraomandus valmistusabinõude peale juba häwitatud. Külas oli kuni lausakollektiwiisermise alguseni walitsewaks majapidamise laadiks

indiviiduaalne väikemajapidamine. Tähtsam valmistusabinõu — maa — oli ka siin juba Oktoobrirewolutsioonist peale proletaarse riigi omandus, kuid teised valmistusabinõud olid eraomandus ja see andis võimaluse kapitalismi kasvuks, keda väikemajapidamine iga päew ja iga tund sünnitas. Küla sotsialistilise ümberkorralduse tagajärjel hävitame meie eraomanduse tähtsamate valmistusabinõude peale, neid ühiskondlustades ja sellega hävitame aluse, mis klasse sünnitab. Sellega likwideeritakse mitte ainult kurnajateklassid, waid tehakse võimalikuks nende igasugune tekkimine.

Peale kurnajateklassi likwideerimist jääb järele veel kolhooside talurahwas ja proletariaat kui klass. Need klassid on mõlemad sotsialismi ehitajad ja nende kui klasside kaotamine ei wõi loomulikult minna sarnast teed kui kurnajateklassi likwideerimine. Töölisklass ja kolhooside talurahwas muutuvad teise wiieaastaplaani jooksul aktiivseteks klassideta ühiskonna ehitajateks. See protsess läheb töölis klassi ja tema partei aktiivsel juhatusel. Ainult proletariaadi diktatuuri olukorral on mõeldaw klasside kaotamine, samuti on ka kolhooside taluraha ümberkasvatamine klassitu sotsialistilise ühiskonna töörahwaks mõeldaw ainult proletariaadi diktatuuri juhtimisel. Proletariaadi diktatuuri üks ülesannetest seisabki selles, et töötawaid hulki proletariaadi ümber koondades ümber kaswatada ja sotsialismile wiia.

Kolhooside talurahwas, kuigi ta juba täiesti sotsialistilisele teele on asunud, on siiski proletariaadist erinew klass. Kolhoosides alles algab taluraha, kui klassi, ümbertegemine, aga mitte ei lõpe. See ümbertegemise protsess ei lähe, loomulikult, mitte nii ruttu, et juba palja kolhoosi astumisega talurahwas kõik oma endised klassitunnused ja sellele wastawad iseäraldused kaotab. Suurem osa kolhoosnikkudest on eilased indiviiduaalsed väikewalmistuslike kaubamajanduse pidajad. Nad on sadade sidemete ja niitidega veel üksikmajapidamisega ja eraomandusega seotud, kuigi nad enam wäiksed kaubawalmistajad ei ole.

Oma suhtumise poolest valmistusabinõudele, mis iga klassi peatunnuseks on, ei ole nad ka veel täiesti järjekindla-sotsialistilise valmistuse osalised. Kolhoos on küll oma loomu poolest sotsialistiline valmistus, kuid ta pole järjekindlalt sotsialistiline valmistus. Ainult proletariaadi diktatuuri süsteemis areneb kolhoos täiesti järjekindlalt-sotsialistiliseks. Tal ei ole küll riigi ettewõtetega, meie sotsialistilise suurtööstusega, põhimõttelist wahet, majanduse laad on üks, hüpe eraomandusest sotsialismile on juba tehtud, kuid astmes on veel suur wahe. Sel ajal kui riigiettewõtted on kogu riikliselt organiseeritud tööliklassi omandus, on kolhooside valmistusabinõudest ainult maa proletaarse riigi omandus, teised valmistusabinõud on aga ainult artelli, kolhoosnikkude ühine omandus. Peale selle on suuremal osal kolhoosnikkudest (artelli astmel) veel indiviiduaalse majapidamise osa, kuigi see mõõduandew ei ole. Siia kuulub oma maja, juurwiljaaed, lüpsilehm jne.

Sellepärast on kolhoosnik veel tööliklassist erinew. Ka erineb ta tööliklassist oma psüholoogia poolest, sest selle ümbermuutumine nõuab kauemat kaswatustööd. Kes siis kolhoosnik on? Kas wõib siin öelda, et ta hoopis uus klass on, erinew nii talurahwast kui ka töolistest? Ei, ta ei ole uus klass, sest me kaotame klasse, aga ei tekita uusi juurde. Kolhooside talurahwas on veel sama talurahas, kuid juba sotsialistilisele teele liikumisel. See on klassi kadumise protsess, kus kolhooside talurahwas veel klass on, ta pole oma klassitunnused veel kaotanud.

Selle wastuolu kolhoosnikkude ja tööliklassi wahel hävitame meie häwitades wastuolu linna ja küla wahel, häwitades wastuolu tööstuse ja põllumajanduse wahel. Kolhoosid muutuvad teise wiisaasta jooksul järjekindlateks - sotsialistilisteks ettewõteteks, nagu seda on sotsialistiline tööstus, nagu seda on sowhoosid. See muutumine sünnitab sel teel, et masina- ja traktorijaamad, kui järjekindla-sotsialistilise loomuga ettewõtted, haarawad oma ringi kõik kolhoosid, nende osa kolhooside valmistuses kaswab suuresti ja nad koondawad enda kätte kõik tähtsamad, mõõduandwad valmistusabinõud kolhooside valmistuses. Samal ajal suureneb kolhoosides ühiskondlustatud waranduse osa ja indiviiduaalselt kasutada olewad valmistusabinõud wähenewad tähtsusega miinimumini. Selles ümberkaswamises on suur osa ka sowhooside mõjul kolhooside peale.

Kogu põllumajanduse tööprotsessi täieline mehaneerimine ja sotsialistiline töökorraldus häwitab wahe tööstuslike ja põllumajanduslike töö wahel ja muudab põllumajanduslike töö, tema tööwiljakust määratult töstes, üheks industriaaltöö haruks.

Sellega ühes kaob wahe ka wabrikutöölise ja kolhoosniku töötasus. Töowiljakuse kiire tõusu tagajärjel tõuseb kiirelt ka kolhoosnikkude töötasu, tõuseb see osa, mis läheb isiklikuks tarvitamiseks.

See ümbertegemise protsess läheb terawas klassiwõitluses kapitalismi jäänustega, mis weel korraga ei kao. Kapitalistlik klassid on küll kui klassid häwitatud, kuid on järel weel nende elawad kandjad, endised inimesed, kes weel siiski püüawad edukat sotsialismi ehitust takistada. Kolhooside talurahwa psüholoogias on weel palju eraomanduslikka elemente ja seda asjaolu kasutawad kapitalistlike klassi jäänused, püüdes suurendada indiwiduaalset majapidamise osa kolhoosis, püüdes ühiskondlist majapidamist üksikmajapidamise täienduseks teha, käib teraw wõitlus sarnaste klassiwaenlaste wõtete vastu, kus kohalised silmapilgu huwid üldsuse huwidetele vastu seatakse, sellega üldist sotsialistlik ehitustööd takistades. Selles alalises wõitluses kapitalismi jäänuste vastu, ümber ehitades kogu majanduslik alust ja kultuurirewolutsiooni läbi wiies, teeme me lõpulikult ümber kolhooside talurahwa psüholoogia, häwitame kapitalismi jäänused inimese teadwuses.

See klasside lõpuliku kaotamise protsess läheb proletariaadi ja tema partei otsekoheisel juhatusel ja mõjul, proletariaadi diktatuuri olukorras. Ainult sel tingimusel on wõimalik kolhooside talurahwast, kui weel töölisklassist erinewat klassi, muuta klassitu sotsialistlike ühiskonna töolisteks.

Oleks ekslik arwata, et teises wiisaastas klassiwõitlus wäheneb. Ei, klassiwõitlus wõib weel terawneda. Klasside lõpuliku hävitamise protsess on äge klassiwõitlus kurnajateklassi jäänustega. Ei lõpe klassiwõitlus ka weel teise wiisaasta lõpuga, kuigi me häwitame klassid täiesti. Jääb järele suur klassiwõitluse ala: endiste kolhooside talurahwa ja ka proletariaadi mahajäänud osa lõpulik ümberkaswatamine klassitu ühiskonna liikmeteks. Jääb weel ka klassiwõitlus rahwuswahelise kodanluse vastu ja tema mõju vastu osa töörahwa peale Nõukogude Liidus. Jääb järele weel proletariaadi diktatuuri juhtiw osa.

Partei, kui kogu wõitluse staap, proletariaadi eelwägi, juhib klassiwõitlust kodanluse vastu, juhib klassitu ühiskonna ehitamist. Tema osa selles wõitluses on määratusuur. Wõitlus partei pealiini eest, wõitlus kahel wäerinnal partei pealiini igasuguse wõltsimise ja sellega leppimise vastu, on just nüüd, klasside hävitamisel, erilisel tähtis. See wõitlus käib kõigil klassiwõitluse aladel, majanduslikel, poliitilisel ja teoreetilisel wäerinnal.

Eesti töörahwa hulgas Nõukogude Liidus on praegu aktuaalsemaks küsimuseks wõitlus kontrewolutsioonilise rahwusdemokratismi vastu, mis on otsekoheks walge Eesti faschistlike kodanluse agentuuriks ja likwideeritawa kulakluse ideoloogia Nõukogude Liidus. Ainult halastamata wõitluses kahel wäerinnal, halastamata wõitluses kommunistlike partei pealiini eest teostame meie need määratud ülesanded, mida partei XVII konwerents meie ette seadis, teostame klassitu sotsialistlike ühiskonna ehituse.

Sm. W. Kingissepa pärandusest*)

Kas on iseseisew sotsialistlik partei kommunismini wälja jõudnud?

Isse nad on Karl Freibergi käega koera saba tõstnud ja „Töolistele Lehe“ 20. n-ris kiidelnud, et nende seisukoht olla Kominterni „seisukohtadele (mitu tükki tal neid on?) igatahes palju wastuwõetawam“ kui meie seisukoht. Kominterni III kongress on mõõdas, seal tehti kokkuwõtteid; kokkuwõtte selle kohta, kui kaugele Eesti iseseiswate partei oma arenemise wõi kõdunemise käigus jõudnud on, tuleks meil ka sel korral teha, kui K. F. oma koerasaba targalt rahule oleks jätanud.

Mis wahe on kommunistlike ja sotsialistlike parteide wahel?

Kominterni III kongress ütles ka selle kohta jälle oma sõna:

„Wastolu Kommunistlike Internatsionaali ja mõlemi sotsiaaldemokraatia rühma

*) Käesolewaga teeme algust sm. W. Kingissepa enamlise päranduse realiseerimisega, mille tarwidust rõhutas EKP KK üleskõne sm. W. K. 10-aastase tapmisepäewa puhul. P o i m.

wahel ei ole mitte see, et nagu oleksime *meie* rewolutsiooni teatud tähtjaks kindlaks määranud, kuna *nemad* seda tagasi lükkawad kui utopismi ja putshismi. Wastolu seisab selles, et sotsiaaldemokraadid rewolutsiooni tegelikule arenemisele vastu töötawad, kuna *nemad* niihästi walitsuses kui ka opositsioonis olles tasakaalu uuesti jaluleseadmist kõigest jõust nõuawad, kuna kommunistid kõik jõud, kõik meetodid, kõik võimalused selleks kasutawad, et kapitalistlist riiki kukutada ja teda proletariaadi diktatuuri läbi häwitada.“

Ja põhilausestes taktika kohta ütleb kongressi otsus:

„Kommunistlised parteid wõiwad endid ainult wõitluses arendada. Isegi kõige wäiksemad kommunistlised parteid ei tohi leppida ainult propaganda ja agitatsiooniga.“

Sellessamas otsuses öeldakse wõitluse kohta II ja II^{1/2} Internatsionaali vastu:

„Ainult selle halastamata wõitluse läbi, mis päewast päewa hulkadele näitab, et sotsiaaldemokraadid-tsentristid mitte üksi mitte ei taha wõidelda kapitalismist ülesaamise eest, waid isegi tööliklassi kõigei lihtsamate ja edasi-lükkamatute wajaduste eest mitte, — wõib Kommunistline Internatsionaal häwitada nende kodanluse agentide mõju tööliklassi peale. Seda wõitlust wõib ta ainult siis wõidukalt lõpule wiia, kui ta iga tsentristlise tendentsi ja kalduwuse ise oma ridades juba idus ära lammatab, näidates oma igapäewase praktikaga, et tema on kommunistlise teo, aga mitte kommunistlise sõnakõlksu Internatsionaal.“

Neid Kominterni otsuseid mõõdupuuks wõttes, asume lähemalt uurima, kui palju Eesti iseseiswate partei oma teistest nimekaimudest eemale läinud ja Kominternile lähenenud on.

Millest oleneb rewolutsiooni puhkemine Eestis?

Meie ei ole Eesti töörahwa rewolutsioonile mitte kunagi tähtaega pannud, sest kommunistline partei ei ole mitte wandeselts, kuigi kaitsepolitsei ja kodanlised ajakirjanduslised libud wastupidist kinnitama kipuwad. Aga ka K. Freiberg tõmbab kriiskawa häälega selles kooris kaasa: meie ei olewat ometi õelnud, mitme aasta jooksul sotsialism Euroopas wõidule pääseb, kuid siiski olewat meie talle sellest etteheite teinud, et ta selleks „kümned aastad“ määras. Tuleb sel puhul meelde, kuidas pahempoolne sotsialist-rewolutsionäär Kamkow 1918. a. märtsis 3. Wenemaa nõukogude kongressil, kus Bresti rahuleping kinnitamisel oli, Leninile kiuslikult peale kippus: ütelgu tema, kui kauaks Bresti rahulepingu kinnitamine Nõukogude Wenemaale hingetõmbeaega annab? Lenin wastas: üks loll wõib rohkem küsida, kui sada tarka jõuawad wastata!

Kuid juba 7—8 kuud hiljem pühkis Saksa rewolutsioon keiser Willemi ühes ta pantserdatud rusikaga ajaloo prügikasti. See ei ole K. Freibergi poolt Tartus üles leitud, et maailm sotsialistlise rewolutsiooni *ajajärku jõudnud* on. Seda ütlesid enamlased juba siis, kui ilmasõda puhkes. Sotsiaalpaendlaste suuremeelne luba, et sotsialistline rewolutsioon kümneid aastaid kesta tohib, tähendab tõepoolest seda, et see rewolutsioon nende arwates *alles kümnete aastate pärast tuleb*. Ka K. F. kuulutab muheledes, et „Eestis ometi praegusel silmapilgul puuduwad eeltingimused rewolutsiooniks, nii majanduslikud kui hingeelulised.“ Ta hurjutab meid, et „oma alalise rewolutsiooni ettekuulutamisega *homme*“ olla meie „otsata palju kaswatanud ükskõiksust tööliste hulkades rewolutsiooni vastu“. Ja seepärast pöörab see halastaja wend meie poole oma eestkostwa palwega: „ka töölistel on närwid ja kui alalõpmata rewolutsiooni oodatakse *lähemal ajal*, mis ometi nii kaua tulemata jäänud, siis wäsiwad nad ja ei oota rewolutsiooni *üldse* enam.“

Meie küsime: miks peaksid Astid ja Reid niisugustele wäidetele oma allkirja keelama! Sest sotsid on seda Eesti kohta ikka ja alati kinnitanud, et Eestis kõik eeltingimused rewolutsiooniks puuduwad. Ning nende Oinad, Hellatid, Sternbekid on siis ka alati wastawalt talitanud. Wõi mõistis härrasriigi walitsus sotsid A. Rei, N. Kõstneri, K. Lutsu ja M. Martna oma palja tuju pärast walgeristi rüütlikeks!

Tibatilluke Eesti on rohkem kui ükski teine maa *rahwuswahelise* seisukorra köidikutes. Seda aimawad ka iseseiswad sotsialistid Eestis tumedalt. Sest mida muud siis peaks tähendama see, kui nad peaga *lääne* poole noogutawad: „kui seal

mürgele lahti läheb, siis teeme meie siin rewolutsiooni, mis enneaegne pole! Ja sealsamas tõmbawad nad kergendatult hinge: Läänes tuleb rewolutsioon alles kümnete aastate pärast!

Kuid see'p see asi ongi, et üleilmse rewolutsiooni wiibimine ähwardab Eestile rewolutsioonilist katastroofi kaela tuua enne, kui klassiwahekorrad seespool Eestit rewolutsioonikraadini terawaks lähewad, sest Lääne kapitalistlikud walitsused ihuwad aina hammast Wenemaa nõukogude wabariigi peale ja — kes wõib kahelda, et Eestist niisama kui teistestki rajariikidest sõja lähtekoht Nõukogude Wenemaa vastu saab niipea, kui see Pariisis ja Londonis otsustatakse. Teiste sõnadega: kõige wägewam klassiwahekordade terawamaks ajamise tõukejõud asub väljaspool Eestit, aga mitte Eestis, ja kuritegu on, kui üks tööliste partei selle rahuliku teadmisega lakka magama läheb, et Läänes rewolutsiooni plahwatust niipea weel ei tule. Wastupidi: just sellepärast peab Eesti tööliklass weel pinewamalt walwel ja wõitluswalmis olema.

Kas arwab Komintern Saksamaa märtsisündmustest sedasama, mis Karl Freibergki?

K. F. kirjutab, et meile olewat „nähtawasti meele järele“ Saksa kommunistide omapärane blankistlik taktika“, mis „parteile ja rewolutsioonile kahtlemata kahju toonud“ ja Komintern ei olla märtsi wäljaastumist „suutnud õigeks mõista“ ning Lenin „ei leidnud küllalt terawaid sõnu niisuguse taktika hukkamõistmiseks.“ Siin on K. F. wõltsinud, et Kominterni oma palge järele ümber luua ja sel moel siis Kominterni „seisukohtadele pääseda“.

Kominterni kongress otsustas sõnasõnalt järgmist:

„Kommunistilise Internatsionaali III kongress tunnistas Saksamaa Üh. Kommunistilise partei märtsi wäljaastumist sammuks edasi. Märtsi wäljaastumine oli sadatuhandete proletaarlaste kangelaslik wõitlus kodanluse vastu. Ja kuna Saksamaa Üh. Kommunistiline partei julgelt etteotsa astus, et kesksaksa töölist kaitsta, siis on ta sellega tõendanud, et ta Saksamaa rewolutsioonilise proletariaadi partei on.“

Kas see on märtsi wäljaastumise õigeksmõistmine wõi ei? See on õigeksmõistmine.

Kongress tunnistas, et

„märtsi wäljaastumine oli Üh. Kommunistilisele parteile seeläbi pealesunnitud wõitlus, et walitus kesksaksa proletariaadile kallale tungis“.

Kongress ei jätnud oma otsustes ka neid wigu arwustamata, mis Saksamaa partei selles wäljaastumises teinud:

„Saksamaa Üh. Kommunistiline partei tegi rea wigu, millest kõige tähtsam selles seisis, et ta wõitluse kaitseeloomu mitte selgesti etterinda ei tõstnud, waid pealetungimise hüüdsõnaga proletariaadi südametunnistusega waenlastele — Saksamaa sots.-dem. parteile ja Saksamaa iseseiswale sots.-dem. parteile asja andis Saksamaa Üh. Kommunistilist parteid proletariaadi ees kui putshide (mürglite) toimepanijaid laimata. Seda wigu süwendasid mitmed parteiseltsimehed, kuna nad pealetungimist praeguses seisukorras kui Saks. Üh. Kom. partei peamist wõitluse meetodit kujutasid. Selle wea vastu astusid wälja niisasti partei häälekandjad, kui ka partei esimees sm. Brandler.“

Nagu nendest wäljawõtetest selgub, ei olnud mitte Kominterni kongress ja sm. Lenin need hukkamõistjad, waid hukkamõistja istub Tartus ja tal on Karl Freibergi nimeline isikutunnistus taskus ning „iseäraliste tundemärkidena“ tuleb sellele isikutunnistusele kirjutada Kominterni kongressi otsus: Proletariaadi südametunnistusega waenlane iseseiswate sotsialistide liigist.

Kuidas oli lugu „paratamatusega“ ja kust on pärit K. Freibergi „kulunud ja sisutud“ lööksõnad?

Mais awaldasime meie oma üksteistkümme nõudmist Eesti iseseiswale sotsialistilisele parteile ja nõudsimet seal ka seda, et see partei töörahwa rewolutsioonit mitte ei kuulutaks kui „saatuslikku paratamatust“, waid kui *wajadust*, mis proletariaadi elulistest huwidest tingitud on. K. F. kui „saatusliku paratamatuse“ eri-

teadlane teeb sellest suure lobanumbri ja jõuab otsusele, et kommunismis olla „orgaaniliselt ühte sulanud“ sotsialistide-revolutsionääride subjektiivism marksisismiga.

Ruum ei luba nende kirjaoskamatute wassimiste juures peatada. Sotsialistide-revolutsionääride „õpetus“ sulas orgaaniliselt ühte mitte kommunismiga, waid *Koltshakiga*. See on ajalooline tõeasi. Ka Karl Freibergis tuleb samalaadiline orgaaniline protsess awalikuks, kui ta kinnitab, et meie revolutsiooniline agitatsioon ei olewat muud kui „kulunud ja sisutaks jäänud lööksõnad“. Sest Karl Freibergil on oma eelkäijad: Miljukow kuulutas punase lipu punaseks närtsuks, roomas siis tsaari ees ja jõudis Koltshaki juurde wälja; Karl Ast kuulutas kommunistlised lendlehed makulatuuriks, lõmitas walitsewa kodanlise klassi ees ja Koltshaki juurde ei läinud ta ainult sellepärast, et ta Judenitshi juures juba oli. Igasugused Freibergid teewad sedasama käiku, kuigi natuke teistmoodi astudes. Nad ei kuuluta punast lippu närtsuks, waid õmblewad „kolme“ kinni, kui see punasel lipul Internatsionaali ette juhtub. Nad ei kuuluta mitte kommunismi rämpsuks wõi lööksõnaks, waid ainult kommunistlisi lendlehti; nad ei ole revolutsiooni wastu jumala eest mitte, waid nad ainult tahawad seda revolutsiooni tuua kotiga, mis tühje targutusi revolutsiooni „paratamatuse“, „enneaegsuse“ ja muude sarnaste ainete üle täis on. Nad teewad kõike seda, mida revolutsiooni saboteerimiseks ja äraandmiseks waja on.

Kuhu on Eesti iseseiswate partei wälja jõudnud?

See partei seisab ikka weel *teelahkmel*. Selles parteis on ikka weel tsentristisid, kellele esimaadlejaks suwewaheajal K. Freiberg oli. See partei ei hooli vähematki Kominterni kongressi otsustest, et iga tsentristiline kalduwus parteis juba oma idus ära lammata tuleb. Selle partei keskkomitee jätkab keskpaigameeste suhtes diplomaatlat, sest et see keskkomitee ise täis tsentristlisi õisi on. Kommunistlisi tegusid ei wõi sellelt parteilt sellepärast oodata.

Kui iseseiswad Tartus palgastreiki (esimest streiki Eesti härrasriigi ajaloos!) mitte just selleks ei korraldanud, et ära näidata, et töölised streikida ei taha, siis mängib K. F. seda nüüd ometi trumbina wälja, et oma partei kahe tooli wahel istumist õigeks mõista ja hõisata: kus peaks säärane töölisklass wõima kodanluse walitsust kukutada ja sotsialistlist korda teostada! Jah, töölisklass ei saa seda mitte, kuni ta ei ole igasuguste Freibergide mõju alt oma enamuses täielikult wabanenud. See on tingimata tarwilik eeltingimine, et wabaneda kodanluse ikke alt. Sest wõitlejat ei ole sellest, kes — olgu see üksikult wõi parteina korraldatud ridades teist juttu ei tea kui ainult hädaldamist (ja silmakirjalist hädaldamist!) selle üle, et töölisklass nii koledasti nõrk olewat. See on oma nõrkade närwide tagajärg, kui töölisklassi nõrkuse üle teist-kolmat aastat ühtesoodu nutetakse selle asemel, et töölisklassi samm-sammult wõitlusesse wiia hüüdsõnadega, mis tema igapäistele hädadele ja selle suurusele wastaksid. See on haritlase pirisemine, kes töölisele kangesti head tahab, aga kohe saba läbi jalgade tõmbab, kui see tööline mitte jalamaid temaga kaasa ei tule.

Tänapäewani on iseseiswate partei keskkomitee oma parteid mingisuguses halwatud seisukorras hoidnud. Selle partei edaspidine käekäik oleneb sellest, kas jõuawad proletaarlised ja aktiivsed elemendid, see on — tõeliselt kommunistlised kihid sellele parteile uut elu sisse puhuda wõi mitte. Kui Freibergidel korda läheb oma „seerumiga“ parteid edasi halwata, siis ei wõi meil selle parteiga muid wahekordi olla, kui kõige halastamatum wõitlus, sest et tema kahjutoowat uinutawat mõju awaldab töörahwa peale.

Põrandaalune kommunist.
(Wiktor Kingissepp.)

11. septembril 1921. a.

Juhatuskiri organiseerimise ja agitatsiooni töö juurde

I.

1. Juba riigikogu walimised näitasid, et Eesti tõusikkodanlusel kõhklemise aeg möödab on ja et algab kõige jõhkram töörahwa kurnamise ajajärk. Maanõukogude ja teiste linnade walimiste tagajärjed kinnitawad seda kodanluse jõhkru ajajärgu tõusu weel selgemalt.

Maal hallparun, käsikäes mõisnikuga, töörahkonna nõul ja toetusel, astub ülbelt maatöölise vastu välja. Linnades — wabrikant, endine kindral, börsemaakler, maja-peremees, poodnik-spekulant — kõik nad on ühinenud ühiseks wäerinnaks töörahwa vastu. See ühine wäerind ei alusta mitte ainult wõitlust tööliste töötaste tõstmise vastu, ta ei suru mitte ainult tööliste palkasid alla, waid ka awalik sõjakäik tööliste ühisuste vastu on käimas. Nii moodustatakse kaks waenulikku üksiteelse wastuseiswat klassi, kelledest üks — kurnajateklass — wõitlust peab oma wäewõimu kindlustamiseks, kurnamise õiguste igaweseks tegemiseks ja teine — rõhutute klass, kes wõitleb oma wabastamiseks, et kurnajate wõimu murda ja wõimu kodanluselt wõtta, sest ainult sel teel wõib igasugusele kurnamisele lõppu teha.

2. See klassiwahekordade terawnemine määrab ära ka ülesanded, mis tööliklassi esitajatel, nende organisatsioonidel selles wõitluses tulewad täita ja kuidas-nend täita tuleb.

Peale kommunistide ei ole ainustki erakonda, kes oleks julenud selget joont tõmmata kodanluse demokraatilise lobisemise ja töörahwa kurnamise wahel. Kommunistid on näidanud, et jutt demokraatlistest wabadustest on hundi jutt. Töörahwal ei ole wabadust peale wabaduse kurnajate omawoli nurisemata vastu wõtta. Iseseiswad sotsialistid on ainult osalt, nii palju kui see „meie oludes wõimalik“, nagu nad ise ütlevad, kurnajate jõhkruuse vastu wõidelnud. Sotsid on awalikud demokraatliste wabaduste kiitjad, seega on nad ka awalikud töörahwa waenlased.

3. Sellest järgneb, et organiseerimis- ja agitatsioonitöös maal peab warjamatult seda kodanluse ja sotside demokraatlist lobisemist paljastama, millega põllutööliste hulki tagasi püütakse hoida wõitlusesse astumast oma kurnajatega. Igalpool: töörahwa koosolekutel, miitingutel, töölisteühisustes, üksikutes jutuajamistes peab organisaator, agitaator ja kommunistlike rühmade esitaja seletama: meie ei salgakusagil oma eesmäärke. Meie oleme kodanlise wabariigi vastu, meie wõitleme selle walitsuse vastu sellepärast, et see kurnajateklassi walitus on, kes töörahwa orjuses hoiab, neid kurnata laseb ja ainult nende rahwakihtide kasusid kaitseb, kes elawad töörahwa werest ja higist, kuna need, kes ennast oma kätetööst elawad ja oma tööga kodanlusele warandusi kokku kuhjawad, ise seal juures nälgivad ja seaduslise kaitse asemel wangimajadesse juhatatakse. Kodanlises riigis ei ole töörahwale seaduslist kaitset. Selle kurnajate riigi vastu meie wõitleme nii kaua, kuni see wägiwaldne walitus wägiwallaga saab kõrwaldatud.

Ei ole sünnis kommunistil-organisaatoril, wõi kommunistlike tööliiterühma esitajal niisuguseid kõweraid teesid tarwitada, nagu seda iseseiswad sotsid teewad, kes kangesti püüawad näidata, nagu ei oleks nemad praeguse walitsuse vastu, nagu ei kutsuks nad töölisi üles wõitlusesse selle walitsuse vastu, waid nad tahawad ainult töörahwa seisukorda kodanlises riigis parandada. Meie organisaator ega agitaator ei tohi niisugusele seisukohale asuda, waid ta peab selge joone tõmbama sotsiaalpetiste ja isenda wahela. Iga lihttööline peab aru saama, mis wahel on sotsi, isesotsi wõi kommunisti wahel.

4. Et niisugust wahajoont tõmmata ja seda igale töölisele arusaadawaks teha, peawad meie organisaatorid ja kommunistlike tööliste rühmade esitajad kommunistlike partei eesmäärke ja ülesandeid asjalikult igapäewaste elunähtuste waral seletama. Iga organisaator peab seda, mis ta ütleb, oskama tööliste igapäewasesse keelde ümber panna, ainult sel korral aitab niisugune töö tööliste organisatsioonid suurendada. Tehes organiseerimistööd, peame meie töölistest selle pettelootuse välja tuulutama, nagu wõiks midagi kodanluselt kätte saada demokraatlike paranduste teel, nagu wõiks nende paranduste abil pikkamisi minna töörahwa wabariigi poole, mitte aga rewolutsioonilise ülesastumise teel.

5. Edasi peame siit järeldama, kuidas niisugust agitatsiooni ja propaganda tööd teha?

Iga organisaator, kes maal alaliselt töötab, wõi kui ta sinna ainult töörahwa koosoleku korraldamiseks, wõi töölisteühisuste asutamiseks sõidab, peab enesele kõigepealt selgeks tegema:

- a) on wallas põllutöölisi organiseeritud töölisteühisusesse;
- b) kas ühisuse tegewust juhiwad sotsid, isesotsid wõi kommunistid;
- c) missugune on reaalne põllutööliste majandusline seisukord ja nende wahel-

kord tööandjatega. Maatöölise ja tööandjate wahekorra terawust ja tööliste arusaamist oma klassiilistest ülesannetest arwesse wõttes tuleb agitatsiooni wäljendamise wiisi seada.

II.

6) Seal, kus weel töölisteühisusi ei ole, on tööliste koosolekutel tarwis seletada nende ühisuste tähtsust. Tähtis ongi selle seletamise juures eeskätt põllutöölise majanduslise, s. o. palga, korteri, toitlusolude kirjeldamisele asuda, see puudutab otsekohe iga töölise olulisi, igapäewaseid huwisid, see kogub poolehoidu, järgmine aste on kohe ära näidata, millest need puudused tekiwad. Need oleks: sotside kokkulepe kodanlusega aitas wiimast wõimule pääseda. Tööliste hulka sid suigutati siimaaani unele, kästi rahul olla ja oodata kuni demokraatlikud seadused töörahwa seisukorda parandada aitawad. Selle asemel aga said töölikud igapäew alla surutud, kurnamine muutus jõledamaks, kurnajate saagiahnitsemise himu kaswas. Põllutööline langeb nüüdki tõusikkodanluse ohwriks, kes omale lihawad tükud, wedruwankrid põllutöölise kulul muretseb.

Hallparuni hea käekäik kerkib põllutöölise wiltsuste peal. Sotside kokkulepe ja selle sohielu kodanlusega tõukab töölistehulgad weel sügawamale kodanluse soppaaku. Selle wastu seab töölikklass oma ühisused, koondab end nende ümber ja wõitleb nende abil oma poliitiliste ja majanduslike õiguste eest.

7. Kus töölisteühisused olemas, nende juhtimine aga sotside käes on, peab organisaator oma tähelpanu pöörama põllutöölise majanduslise ja poliitilise seisukorra selgitamise peale. Sotsid armastawad kelkida, nagu oleksid nemad tööliste asja eest kõige wapralt wäljas. Selle wastu on tarwis näidata, et just sotside kokkulepe tõstis hallparuni wõimu etteotsa, pani töölike näljakanika külge kinni ja wiskas töölikud poliitilisesse umbsõlme, mida nüüd kurnajate walitsus keerutab, wägistades töölike ühisusi. Konkreetseid näitused sellest, palju saab tööline palka, palju maksab wilja puud, teisest küljest — hallparunite ja igasuguste spekulantide ja riigiwaraste ühinemise õigused ja töölike ühinemise wabadus. Edasi maaseadus. Põllutöölised ja teised poolproletaarilased, popsnikud tõstetakse kohtadelt wälja, asemele pannakse hallparunite pojad, nende armualused. Aset ei ole neil, kes oma õigust nõuawad, waid ainult neil, kes härrasmeeste kintsu kaabiwad. Sealt edasi on tarwis näidata, et kokkulepe kurnajaga wõimalik ei ole, et töölikud ainult siis wõiwad omale inimesewäärilist ülespidamist saada, kui nad kurnajad ka tööle on pannud, et maaküsimus ainult siis töörahwa huwide kohaselt otsustatakse, kui seda töörahwa walitsus teeb.

8. Edasi, neis ühisustes, kus iseseiswad sotsid tegutsewad ja endid nõndanimeetatud legaalseste kommunistide nime all wälja lasewad paista, seal tuleb iseseiswate wastu niisama otsustawalt wälja astuda. Ükski kommunist ei tohi ühest kõrwast sisse, teisest wälja lasta seda, mis iseseisew sotsialist ütleb. Mispärast see tarwilik on?

Paljudel näib see ülearune olewat, kui ka iseseiswate wastu wälja astume, aga mitte ainult sotside materdamisega ei lepi. Kuid siin seisabki küsimus. Iseseiswad sotsialistid on mõnikord wäga kenad noored-härrad, nad armastawad ilusaid sõnu teha, kuid mitte see ei ole ainuke wiga isesotsidel. Nad on paendilased, see tähendab nad on kepi sarnased, mida kord edasi, kord tagasi wõib kõweraks murda. Nendel ei ole üheski küsimuses oma kindlat seisukohta, waid nad muudaw oma seisukohti nagu kuubesid pidule minnes. Kolmandaks, nad ei julge tunnista kusagil awalikult, et nad ka kodanluse wägiwalla wastu on walmis wõitlema wägiwallaga. Nad kardawad seda kuulutamast, sest siis wõib kurnajate riigi prokurör neid wastutusele wõtta. Kui meie, kommunistid, laseks isesotsid rahulikult töötada, ilma et neid arwustaks, neile kibedaid etteheiteid ei teeks, siis tõukaksime meie töölikklassi haige pea pealt terve pea peale. Sotside mõju on kadumas, nüüd ei tohi selle asemele mitte astuda iseseiswate kõhklemine ja ühest kohast teise waarumine, waid kindel töölike poliitika. Meil ei ole töölike klassiwõitlust mitte sellepärast tarwis, et ilusaid paraadisid pidada töölikeühisuste ja liitude eesotsas, waid et need töölikeühisused, liidud jne töölikklassi wabastamiseks tegelikult käed külge paneks. See töö on aga raske, waewarikas. Seda peamegi igalpool ütlema.

Et isesotsid seda ei ütle, nad kardawad seda ütelda, siis wõitleme meie nende

wastu ja wiime töölisteühisustes juhatustese ainult kindlad klassiteadlikud töölised, mitte aga kelkijad ja kõhklejad.

9. Töölisteühisused maal on maatöölise wõitluseorganisatsioonid. Kodanluse agent on see, kes ütleb, et töölisteühisused peawad ainult majandusliste küsimustega tegemist tegema. Kodanlus räägib nii, sotsid räägiwad ka sedasama. Mis on siis maatöölise majandusline wõitlus?

Kui maatöölised kõrgemat palka nõuawad, kui hallparun oma armust pakub, siis nimetatakse seda seda „poliitiliseks wõitluseks“, mis kodanluse kukutamisele olla sihitud. Ja tõepoolest, eks tähenda see kurnajate riigikorra lõppu, kui tööline paremat palka saab, sest sellest tugewneb näljane tööline, saab jõudu, et uuele pealetungimisele asuda. Palgawõitlus on seega täiesti poliitiline wõitlus töölistel. Teine näitus. Töölised nõuawad 8-tunnilist tööpäewa, ületunnitöö tundide arwu kindlaks määramist. Need on ka poliitilised nõudmised, sest 8-tunniline tööpäew wõimaldab maatöölistel koosolekul käimist, ühinemist ja hoiab ka töölise terwist, tähendab on ka majandusliselt töölistele kasulik.

Majandust ja poliitikat ei saa teineteisest lahutada, waid üks seisab teise najal püsti. Töölistele aga on ühisus majanduslise ja poliitilise wõitluse organisatsioon, mille kaudu töörahwas oma wabastamisele läheb kurnajate wägiwalla alt.

10. Edasi, paljastage walget terrorit. Kodanlus jutlustab demokraatlistest wabadustest. Seda wabadust ei ole, waid kodanlus ja nende agendid ainult peidawad nende demokraatliste wabaduste kätte alla oma wägitegusid. Kus on tööliste ühinemise wabadus? Meil ei sallita töölisteühisusi, need olla riik riigi sees. Kas on meil sõnawabadus? Meie esitajatel riigikogus wõetakse sõnaõigus sagedasti ära, kui nad julgewad kurnajatele tõtt näkku ütelda. Wäljaspool riigikogu waritseb awalik ja salapolitseid iga töolist, kui see julgeb kodanluse riigikorra wastu mõne sõna ütelda. Ja need nuuskurid ütlewad, et nad „rahwawalitsust“ kaitseda. Kurnajate walitsust kaitsewad nad.

Kas on töölistel trükiwabadus?

Tööliste ainuke leht „Rõhutute Hääl“ pandi kinni, teise jaoks anti küll luba siis wälja, kui walimised möõdas, kuid nüüd ei wõta ükski trükikoda töölistelete oma trükikida ja kõik trükikojad on kurnajate käes. Nii wägistatakse tööliste waba sõna ja nad ei häbene seal juures „rahwaesitusest“ rääkimast.

10. Muutke iga koosolek, miiting, jutuajamine elawa ajalehe sarnaseks kõnelemiseks. Kostku kodanluse ja sotside metsik wägiwald ja töörahwa petmine töörahwa koosolekul kõigile rõhututele. Kui tööline ei saa awaliku trükisõna läbi lähemaid teateid oma organisatsioonilistest ülesannetest, siis sündigu see kõnedes, lühidates teadaannetes koosolekul. Kodanluse prowokatsioonilised teated tööliste liikumise mahasurumisest teistes maades ja nõukogude wõimu langemisest Wenemaal, neid paljastage igalpool: raudteel sõites wõi juttu ajades, igalpool kõlaga tööliseorganisatoori hääl elawa rõhutute häälena.

Kõigi maade proletaarilased, ühinege!

Eestimaa Kommunistlise Partei Keskkomitee üleskutse riigikogu walimiste tagajärgede kohta

Kõigile partei liigetele, poolehoidjatele ja rewolutsioonilistele töölistele

Mööõdunud riigikogu walimised Eestis sündisid ennenägemata sügawa majanduslise kriisi, kodanluse pealetungimise, walge terrori, metsiku prowokatsiooni olukorras. Kodanlus koondas kõik oma klassijõud pealetungimiseks töörahwa wastu. Faschiseeruw suurkodanlik-hallparuniline põllumeestekogude erakond ja asunikkude koondus ühinesid ühiseks parteiks. Rahwaerakond, kristlik rahwaerakond, tööerakond ja majaõmanikkude rühm ühinesid ühiseks rahwusliseks keskerakonnaks, kes samuti enese ette seab terve rea faschistlisi ülesandeid.

Walimise kihutustööd wiisid kodanlised erakonnad läbi palkade alandamise, tööpäewa pikendamise, igasuguse sotsiaalse kindlustuse kärpimise ehk täieliku ära-kaotamise, elukalliduse tõusu, otsekoheste ja kaudsete maksude kõrgendamise, faschistlise diktatuuri teostamise hüüdsõna all. Suurkodanlise kogupõllumeeste ja

häärasunikude programm, mida ta käesolewatel walimistel eriti terawalt üles seadis, mis terwelt oli sihitud töörahwa wastu ja mida kõik kodanlised parteid tähtsuseta muudatustega omaks wõtsid, seisis selles, et läbi wiia, esiteks, *otsekohest kodanluse ja külakurnaja (hallparuni) majanduslist ja poliitilist toetamist töörahwa arwel*, et läbi wiia, teiseks, *otsekohest majanduslist ja poliitilist pealetungimist tööliisklassile ning kogu töörahwale*, et läbi wiia, kolmandaks, *Nõukogude Liidu wastast otsekohest interwentsiooni ettewalmistust ning osa wõtta sellest interwentsioonist.*

Seda kodanluse kriisist wäljapääsuprogrammi, mis on ühtlasi ka sotsiaalfaschismi kriisist wäljapääsu programmiks, teostab oma kätega ning püüab töörahwale wastu wõetawaks teha eesti sotsiaalfaschism. Sotsiaalfaschismi ülesandeks on külakurnajate ja töösturite *otsekohene toetamine odawa tööjõu muretsemisega külakurnajatele ja töösturitele.*

Wõttes osa Pätsi walitsusest aitasid sotsid läbi wiia üldist palkade alandamist linnas ja maal. Nad teostawad ja toetawad kogu kodanluse pealetungimist töörahwale. Nad wiisid ellu tasumaksmise seaduse uussakslastele. Nad teostasid kodanluse otsekohest majanduslist ja poliitilist toetamist töörahwa arwel. Sotsiaalfaschistid on Nõukogude Liidu wastase sõja eest wõitlejad ning toetawad täielikult kodanluse nõukogudewastast sõjaprogrammi ja teostawad oma kätega nõukogudewastase sõja ettewalmistamist. Kodanluse sõjaprogramm on täielikult ka sotsiaalfaschismi sõjaprogramm.

Walimiste läbiwiimisel wõttis kodanlus ja sotsiaalfaschism hulkade rahulolematuse juhtimiseks kodanluse mõju alla ja selle rahulolematuse äraandmiseks kõige laialisemal ulatusel tarwitusele prowokatsiooni. „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirja, mida kodanline ja sotsiaalfaschistiline ajakirjandus hulkade petmiseks kujutas kui kommunistlisi nimekirju, poetas kaitsepolitsei oma prowokaatoreid. Poetades prowokaatoreid pahempoolsesse nimekirja, tahab kodanlus ja sotsiaalfaschism sellega rewolutsiooniliste tööliste häält juhtida prowokaatorite kaudu oma sõiduwette, takistada rewolutsiooniliste tööliste pääsemist riigikogusse, kasutada „tööliste rühma“ sildi all töörahwa poolt walitud esitajaid töötawate hulkade huwide äraandmiseks.

Laialise prowokatsiooni kõrwal wõttis kodanlus ja sotsiaalfaschism walimiste läbiwiimisel tarwitusele walge terrori. Ta organiseeris tööpuuduse tõttu N. Liitu tööd otsima põgenewate töötatööliste laskmisi piiril ning korraldas nende laskmiste alusel prowokatsioonid Nõukogude Liidu ja EKP wastu. Ta organiseeris töötatööliste hirmutamiseks prowokatsioonilisi protsesse. Ta korraldas üksikute rewolutsiooniliste tööliste wangistamisi Narwas, Tartus, Wiljandis ja maakondades, organiseeris hulkade hirmutamiseks suurt walele ja prowokatsioonile rajatud kihutustööd „piiri tagant tulewatest juhtnõõridest“, „pangatshekkidest“ ja „rahasummadest“ ning „salakirjadest“.

Lahutamata osaks sellest prowokatsiooni ja terrori süsteemist oli sõjariistade jaotamine üksikutele Tallinna töölistele, prowokatsiooni lewitamine, et EKP organiseerib käesolewa aasta kewadel sõjariistus ülestõusu, et Eestisse saadetakse selleks otstarbeks „wäljastpoolt“ kakstuhat kommunisti jne.

Faschistlise demagoogilise kriisist wäljapääsuprogrammi ja prowokatsiooni ning terrori abil läks kogupõllumeeste ja häärasunikude parteil korda wõita juurde 11 tuhat häält. Selle partei wõit walimistel kõneleb fashiseeruwa kodanluse mõju kaswust küla wäikekodanliste hulkade peale, sest peale linna- ja maasuurkodanluse ning külakurnajate hääletasid kogupõllumeeste ja asunikude partei poolt tuhanded keskmikud ja kehwikud, kehwad ja keskmised kalurid ning asunikud.

Edasi näitasid walimised wanade kodanliste parteide (rahwaerakond, kristlik rahwaerakond, tööerakond) edaspidist lagunemist, kes kaotasid kokku üle 21.000 hääle, millest osa läks peajasalikult kogupõllumeeste ja asunikude parteile.

Sotsiaalfaschistid kaotasid walimistel 17.000 häält, sellest linnades üle nelja tuhande, ülejäänud osa maal. Kuna walimistest osawõtjate protsent oli käesolewatel walimistel eelmistega wõrreldes märksa wäiksem, siis moodustawad eestkätt sotsiaaldemokraatliised walijad selle hulga, kes walimistest kõrwale jäid. See fakt signaliseerib sotsiaaldemokraatliste walijate pettumust sotsiaalfaschistiliste juhtide poliitikasse, mis eestkätt terawalt wäljendus maaproletaarlaste seas, kelle palkade

alandamise arwel sotsiaalfaschistid 1931. a. kokkuleppe koalitsiooniks faschistlise kogupõllumeeste erakonnaga löid.

Kuid need maaproletaarlaste hulgad, kes jätsid oma hääled sotsiaalfaschistidele andmata, ei olnud aga weel jõudnud arusaamisele kommunistlise parteiga kaasa mineku wajaduse üle. Waatamata kaotuste peale Narwas, Tartus, Pärnus, Wiljandis, Walgas ja teistes linnades, wõitis sotsiaalfaschism Tallinnas 5000 uut häält juurde. Sotsiaalfaschistidel olid Tallinnas kõige paremad manööwerdamise wõimalused. Nad organiseerisid siin oma lööksalku, kes Grand-Mariinas korraldasid rusikawõitlusi faschistlise wabadussõjalaste liidu liigetega ning keda kodanline ajakirjandus kogu walimisteeelsel ajajärgul reklameeris kui „punakaarti“. Sotsiaalfaschistide Tallinna organisatsioon ajas kõige äraandlikumat „pahempoolset“ poliitikat. Ja kuna kommunistline partei „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirja üldiselt ei toetanud, siis läks sotsiaalfaschistidel korda Tallinnas osaliselt tööliste hulgas mõju wõita.

Kommunistlisel parteil ei läinud organisatsiooni nõrkuse ja walge terrori tingimiste tõttu korda walimistest osa wõtta. Kommunistline partei ei toetanud ka terwelt „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirja. Kuna aga kommunistline partei ei jõudnud kuigi laialiselt oma seisukohti selgitada ning kuna kodanline ja sotsfaschistline ajakirjandus kujutas pahempoolsete tööliste ja kehwikute ajakirja kui kommunistlikku, wangistades üksikuid selle nimekirja esitajaid (Puis) kommunistlisest liikumisest osawõtmise ettekäandel, siis tuleb waadelda neid hääli, mis anti pahempoolsete tööliste ja kehwikute nimekirjale, kui rewolutsiooniliste tööliste ja talupoegade hääli. Pahempoolsete tööliste ja kehwikute nimekirja kaotas käesolewatel walimistel 5000 häält, sellest pooled Tallinnas. See kaotus ei räägi mingil tingimisel töötawate nulkade pahemale poole kaldumise wastu. See kaotus on eeskätt tingitud sellest, et rewolutsioonilised töölised selle nimekirja eest ei hääletanud, kuna neile selge oli, et selles nimekirjas esinewad kaitsepolitsei prowokatorid ja kuna kommunistline partei seda nimekirja terwelt ei toetanud, waid ainult üksikute rewolutsiooniliste tööliste kandidaatide eest hääletama kutsus. Teiseks põhjendas selle nimekirja kaotust tema taga seiswate organisatsioonide (Tallinna ametiühisuste kesknõukogu, transporttööliste ametiühisus jne) oportunistline poliitika ning selle nimekirja walimistekomitee oportunistline, sisuliselt sotsline walimiste platform, mis töötawaid hulkasid oma ümber ei mobiliseerinud ja lõpuks selle nimekirja esitajate täeline passiwsus walimiste kihutustöös.

Missugused järeldused peawad partei liikmed, poolehoidjad ja rewolutsioonilised töölised neist walimiste tulemustest tegema?

Kogupõllumeeste ja asunikude erakonna kasw signaliseerib faschismi edaspidisest, kodanluse pealetungimise edaspidisest kõwenemisest töötawatele hulkadele ning Nõukogude Liidu wastase sõjahädaohu kaswust. See nõuab kommunistliselt parteilt weel otsustawamat wõitlust kodanluse pealetungimise wastu. Kommunistline partei peab koondama linna ja maatöölised wõitlusele palkade alandamise, tööpäewa pikendamise, sotsiaalse kindlustamise kärpimise ja ärakaotamise, kehwikute ja keskmikude kohtadelt wäljapildumise, otsekoheste ja kaudsete maksude, nõukogudewastase sõja ettewalmistamise wastu. Kommunistline partei peab saawutama kodanliste ja sotsiaalfaschistlise parteide mõju all olewate tööliste ja kehwikute hulkade ühise wäerinna loomist oma juhtimise all kodanluse pealetungimise wastu.

Sotsiaalfaschismi kõwenemine Tallinnas ühest küljest ja tema mõju lagunemise esimesed tundemärgid teisest küljest nõuawad kommunistliselt parteilt wõitluse kõwendamist sotsiaalfaschismi wastu, tema äraandliku poliitika ja „pahempoolsete“ manööwrite paljastamist, tema mõju all olewate tööliste süstemaatilist wõitmist kommunistmõle. Järjekorraliseks „pahempoolseks“ pettusemanööwriks sotsiaalfaschismi poliitikas on Eesti Sotsialistlike Tööliste Partei keskkomitee üleskutse walimiste tagajärgede kohta, milles pahempoolsetele töölistele ette pannakse ühist wäerinda luua. Sotsiaalfaschistide koalitsioon kogupõllumeeste parteiga, maatööliste palkade alandamine, parunitele tasumaksmine, elukalliduse tõstmine esimesejärgu tarbainete pealt, sotsiaalse kindlustuse kärpimine, sõjaseaduse pikendamine, sõjawäe, kaitsepolitsei ja kaitseliidu celarwete täielik toetamine, rewolutsiooniliste tööliste mahatapmine ilma kohtuta (Potin, Kiwisson), Nõukogude Liidu wastane sõja ettewalmistamine selle koalitsiooni päiwil, näitawad, et sotsiaalfaschistid sammuwad faschistliku kodanlusega ühises wäerinnas töörahwa wastu. Ühise wäerinna ettepa-

panekuga tahavad sotsiaalfaschistlised juhid ette walmistada järjekorralist töölisklassi äraandmist. Sellepärast peawad kõik kommunistlised ja rewolutsioonilised töölised paljastama seda sotsiaalfaschistide uut manöövrit.

Kommunistline partei paneb rewolutsioonilistele töölistele ette pöörata kõikide sotsiaaldemokraatliste tööliste poole, luua üle äraandlikkude juhtide peade tõeline ühine wäerind all, hulkades, wabrikutes, tehastes, ametiühisustes, mõisates ja hallparunite põldudel järgmiste hüüdsõnade alusel:

faschistlike pealetungimise wastu;

palkadealandamise wastu. Palkade kõrgendamise eest linnas ja maal;

kõikide linna- ja maatööliste kinnitamise eest riigi ja ettewõtjate kulul tööpuuduse, haiguse, wanaduse ja õnnetute juhtumiste wastu. Hulgaliste lahtilaskmiste wastu;

kõikide töötatööliste wiibimata kinnitamise eest riigi ja ettewõtjate kulul;

töolistelt ja töötatöölistelt wõetawate isiku-, sissetuleku- jne maksude ärakaotamise eest;

popside, saunikute, kehwade asunikkude, käsitööliste, kehwikute ja keskmikkude kohtade ja waranduste sundusliku mahamüümise wastu. Kõikide kehwikute maksude ja wõlgade ärakaotamise eest. Keskmikkude maksude otsustawa vähendamise ja wõlgade mahakustutamise eest. Külakurnajatele antawate preemiate wastu, mis maksude näol töolistelt ja talupoegadelt sisse nõutakse;

mõisnikkudele (Eesti ja ka teiste riikide alamatele) tasumaksmise wiibimata lõpetamise eest;

wene walgekaardlaste Eestist wäljasaatmise eest;

Nõukogude Liidu kaitseks.

Nende hüüdsõnade alusel kutsub Kommunistline Partei kõiki töölisi linnast ja maalt, kehwikuid ja wäikemaapidajaid, kes seni sotsiaalfaschistlike juhtide poolt hääletasid wõi sotsiaaldemokraatlistest organisatsioonidest osa wõtsid, ühist wäerinda looma rewolutsiooniliste ja kommunistlike töölistega Kommunistlike Partei juhtimisel, kes on näidanud, et ta on ainukene partei, kes wõitleb kodanluse pealetungimise wastu, töölisklassi huwide eest;

Wõideldes nende hüüdsõnade alusel töörahwa seisukorra parandamise eest, mobiliseerib Kommunistline Partei hulka wõitlusele kodanluse kukutamise ning tööliste ja talurahwa walitsuse maksmapanemise eest, mis on ainukeseks pääseteeks töörahwale kriisist ja kurnamisest.

Juba walimiste eel paljastas Kommunistline Partei oma üleskutsetes terwe rea prowokaatoreid, keda kodanlus ja sotsiaalfaschism kaitsepolitsei kaudu pahempoolsesse nimekirja poetasid. Niisugustest prowokaatoritest paljastas meie partei Roman Laesi, Weissi, Bristol, Muulit, Tereponi. Nendest prowokaatoritest on riigikogusse läinud Roman Laes Tartumaalt.

Neist asjaoludest wälja minnes teatab Kommunistline Partei siinkohal awalikult, et ta ei toeta ega kutsu ka töörahwast „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ riigikogu rühma seni toetama, kui see ei täida järgmisi tingimusi:

1. Heidab wiibimata oma ridadest wälja prowokaator Roman Laesi.

2. Ütleb awalikult lahti kõikidest neist prowokaatoritest „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirjades, kes juba Kommunistlike Partei wäljaannetes paljastatud on.

3. Kuulutab tõsist awalikku wõitlust prowokatsiooni ja oportunisti wastu pahempoolsetes organisatsioonides.

4. Toetab töölisklassi rewolutsioonilisi nõudmisi parlamendis ja wäljaspool parlamenti ning wõtab osa töölistehulkade organiseerimisetööst wõitluseks töölisklassi rewolutsiooniliste nõudmiste eest palkade, tööpuuduse wastu wõitlemise, tööliste ja töötatööliste kinnitamise, otsekoheste ja kaudsete maksude, parunitele tasumaksmise, sunduslikkude oksjonite wastu wõitlemise, wene walgekaardlaste wäljakihutamise, Nõukogude Liidu kaitsemise küsimustes.

Keskkomitee kutsub kõiki partei organisatsioonid, partei liikmeid ja poolehoidjaid, kõiki rewolutsioonilisi töölisi ja tööliste organisatsioonid algama kõige otsustawamat ja wihasemat wõitlust prowokaator Roman Laesi wastu. Pange ta boikoti alla, kihutage ta tööliste organisatsioonidest minema, organiseerige tema wastu töörahwa wihatormi, sühtuge talle kui kärnkonnale.

Ühtlasi ei saa töölistel olla ka mingit usaldust Johannes Tamsoni vastu, kes, olles walitud Tallinnast, Tartust ja Pärnust, ei kasutanud seda võimalust ära riigikogusse minemiseks Tartust, et seega takistada juba enne walimisi paljastatud prowokaator Laesi riigikogusse pääsemist; ka seisab Tamson kõige tihedamas ühenduses Helene Pumboga, kes kommunistlikes ajakirjanduses awalikult paljastatud ja keda eesti tööliste delegatsioon 23. mail s. a. oma ridadest wälja heitis.

Kommunistline Partei kutsub töörahvast riigikogu „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ rühma toetama ainult sel juhtumisel, kui ta need nõudmised täidab. Kommunistline Partei kutsub kõiki rewolutsioonilisi töölisi hulgaliselt kontrollerima, kuidas täidawad „Pahempoolsete tööliste ja kehwikute“ nimekirja saadikud neid nõudmisi.

Wõitlusele töörahwa ühise wäerinna eest Kommunistlise Partei hüüdsõnade alusel!

Maha prowokaatorid ja kaitsepolitsei prowokatsioon!

Prowokaator Roman Laesi paljastamisele ja wäljakihutamisele!

Maha sotsiaalfaschistid, kui prowokatsiooni ideelised isad ja juhid!

Nõudke oma esitajatelt rewolutsioonilist poliitikat! Paljastage nahahoidjaid ja ülejoosikuid!

Wõitlusele kodanluse näljapealetungimise vastu!

Walwelolekule! Nõukogude Liidu kaitseks! Wene walgekaardlased Eestist wälja! Maha Jaapani imperialismi sõjakäik Hiina töörahwa vastu!

Wõitlusele rewolutsioonilise wäljapääsu eest kriisist!

Juuni, 1932. a.

**Eestimaa Kommunistlise Partei (Kommunistlise
Internatsionaali sektsiooni) Keskkomitee**

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Eestimaa Kommunistlise Partei üleskutse rahwa- hääletuse kohta

Kõigile töölistele linnas ja maal, popsidele, saunikutele, kehwikutele, keh Wadele asunikudele ja kaluritele, käsitöölisele, keskmikkudele, alamatele teenijatele, sõduritele ja madrustele!

Kogu Eestimaa töörahwale!

Ühenduses majandusliku kriisi terawnemisega teostab kodanlus ikka jõhkramat pealetungimist töörahwale. Tööpuudus kaswab järjekindlalt ja suwiste tööde hooaeg ei toonud siia mingit kergendust. Otsekohest ja kaudsete maksude koorem kaswab, sellele tuleb juurde arwata tasumaksimist parunitele ja uussakslastele, sõja- ja muude wäliswõlgade tasumist, nõukogudewastase sõja ettewalmistamiseks tehtawaid hiiglakulusid, lennukite, tankide ja sõjawarustuse ostmiseks minewaid kulusid, kaitseliidu ülewaltpidamiseks wäljaantawaid summasid, mis kõik töörahwa taskust wälja pumbatakse. Et pääseda töötawate hulkade arwel kriisist wälja, selleks jätab kodanlus ja sotsiaalfaschism töötatöölised nälga, wõtab tuhandete waestelaste ja tööjõuetute käest ära wiimase leiwatüki, likwideerib wiimasedki sotsiaalse kindlustuse jäänused. Kehwad asunikud, kehwikud, keskmikud ja kehwad käsitöölised kihutatakse oma eluasemetelt ja kohtadelt oksjonite teel wälja ehk tehakse paljaks inwentarist ja loomadest.

Lahutamata osaks sellest kodanluse pealetungimisest on töölisteorganisatsioonide ja rewolutsiooniliste tööliste tagakiusamine, wangistamised, mahalaskmised kohtuta ja kohtu kometimängu abil, organisatsioonide rüüstamised ning nende sisemine lõhkumine prowokaatorite abil. Tagakiusamise, surwe ja prowokatsiooniga tahab kodanlus ja sotsiaalfaschism purustada tööliklassi wastupanekut kodanluse pealetungimisele, walmistada ette kallaletungimiseks Nõuk. Liidule ning tulla niwiisi töötawate hulkade arwel kriisist wälja.

Järjekorraliseks sammuks faschistlise pealetungimise kõwendamisel töörahwa vastu ning awaliku faschistlise diktatuuri maksmapaneku ettewalmistamisel on *põhisaduse muutmine sundusliku rahwahädletuse kaudu.*

Põhiseaduse muutmisega ja presidendi ameti sisseseadmisega walmistab kodanlus ette weel jõhkramat, weel julmimat, weel järjekindlamat pealetungimist töötawatele hulkadele. Presidendi kaudu, kellel kõige laialisemad õigused mitmesuguste seaduste wäljaandmiseks, tahab kodanlus ellu wiia igasuguseid töörahwa wastu sihitud maksude, palkade alandamise, pensioonide äramuutmise, hallparunitele preemiade jagamise, koolide sulgemise, maa jne seadusi. Wõimu koondamisega ühe isiku kätte walmistab kodanlus ette uut palkadealandamist, tööliste uulitsatele pildumist, otsekoheste ja kaudsete maksude tõstmist, elukalliduse tõusu. Presidendil on õigus seadusi wälja anda maa ärawõtmiseks kehwikutelt ja keskmikkudelt ning selle maa andmiseks „juurelõigete“ näol hallparunitele. Wõimu koondamisega presidendi kätte on kodanlusel weel suuremad võimalused kulused suurendada sõjawägede, kaitseliidu ja kaisepolitsei peale, samuti ka nõukogudewastase sõja ettewalmistamiseks, sest presidendil on piiramata võimalus sõjawägedesse puutuwait seadusi ja määrusi wälja anda. Tal on õigus ilma riigikogu nõusolekuta riigieelarwet maksma panna ning sel teel töötawatele hulkadele igasuguseid maksusid ja kohustusi peale panna. Põhiseaduse muutmisega walmistab kodanlus ühtlasi ette edaspidist walimistsensuse muutmist, hääleõiguse ärawõtmist nooremalt walijatelt, samuti ka kehwematelt walijatehulkadelt. Põhiseaduse muutmisega walmistab kodanlus ette uut sõjakäiku tööliisklassi ja tema organisatsioonide wastu, walmistab ette töölisteorganisatsioonide rüüstamist ja tagakiusamist, sest presidendil on õigus wälja anda diktaatorlisi seadusi tööliisklassi wastu. Põhiseaduse muutmisega walmistab kodanlus ette nõukogudewastast sõda, sest presidendil on õigus riigikogu otsust ootamata mobilisatsiooni wälja kuulutada, wälisriikidega igasuguseid nõukogudewastaseid salalepinguid sõlmida, sõjaseisukorda wälja kuulutada jne, mille abil võimalus luuakse nõukogudewastase sõja ettewalmistamise kiirendamiseks.

Kõikidest neist asjaoludest wälja minnes kutsub Eestimaa Kommunistiline Partei, kui ainukene tööliisklassi juht ja ainukene õige töörahwa huwide kaitsja, kõiki töölisi linnas ja maal, kehwi teenijaid ja alamaid ametnikke, saunikuid, popse, kehwi asunikke, käsitöölisi, kalureid, kehwikuid ja keskmikke, sõdureid ja madruseid, kogu Eestimaa töörahwast sunduslikul rahwahääletusel 11., 12. ja 13. augustil s. a. *põhiseaduse muutmise eelnõu wastu hääletama.*

Selle juures ei kutsu meie, kommunistid, töölisi kaitsma olewat kodanlist korda ja põhiseadust, nagu seda teewad sotsid. Häda ja wiletsus, tööpuudus, palkadekärpimine, kõrged maksud, elukallidus, sunduslikud oksjonid ja oma eluasemetelt wäljakihutamine, poliitiline ja majandusline surwe, tagakiusamised, wangistamised, terror ja mahalaskmised, kõikide õiguste puudumine näitawad, et olemasolew kodanline kord ühes oma „kõige demokraatlikuma põhiseadusega“ on kõige rängemaks ikkeks töörahwale. *Wäljapääs sellest ikkest seisab ainult kodanlise korra kukutamises ning tööliste ja talurahwa walitsuse maksmapanemises, mis päästab töörahwa kriisist ja kodanluse pealetungimisest, likwideerib tööpuuduse, kinnitab tööliised tööpuuduse, haiguste ja wanaduse wastu, kaotab kõrged maksud, wabastab töötawa talurahwa riigiaparaadi ja küllakurnaja rõhumise alt, annab wäikemaapidajatele elamiseks tarwisminewa maa, parandab kiiresti töötawate hulkade kultuurilist ja majanduslist seisukorda, wabastab töörahwa igasugusest kurnamisest ja rõhumisest.* Sellepärast ei kutsu meie, kommunistid, töötawaid hulke kaitsma olemasolewat kodanlist korda. Kutsudes töörahwast hääletama põhiseaduse muutmise wastu, kui kodanluse järjekorralise pealetungimise akti wastu, mis töörahwa seisukorda weel hullemaks ja rängemaks ähwardab teha, kui ta seda praegu on, kutsume meie töörahwast ühtlasi wõitlusele rewolutsioonilise wäljapääsu eest kriisist, et sel teel, kodanluse kukutamise ja tööliste-talurahwa walitsuse maksmapanemise teel, wabaneda kriisist, kodanluse pealetungimisest ja kurnamisest.

Põhiseaduse eelnõu wastu lubawad hääletada ka fashistid Eesti wabadussõjalaste liidust ja sotsiaalfashistid Eesti sotsialistlikust tööliste parteist. Fashistilised kondimurdjad Eesti wabadussõjalaste liidust lubawad sellepärast põhiseaduse wastu hääletada, et uus muudetud põhiseadus, mida kodanlised parteid ette panewad, neile liig puudulikuna näib ja et nad weel järsumalt pealetungimist töörahwale nõuawad, weel kiiremalt awaliku fashistilise diktatuuri maksmapanemist nõuawad. Sellepärast lubawad nad pärast käesolewa põhiseaduse eelnõu tagasilükkamist esitada omalt poolt uue. Hääletades põhiseaduse muutmise wastu, ei tee rewolutsiooni-

lised töölisel mingit ühist väerinda fashistidega Eesti wabadussõjalaste liidust, waid paljastawad ja wõitlewad kogu jõuga nende wastu.

Sotsiaalfashistid Eesti sotsialistlikust tööliste parteist wõtsid oma esitaja August Rei kaudu uue põhiseaduse eelnõu wäljatöötamisest osa ning olid muudetud eelnõuga põhiseaduse wäljatöötamise komisjonis täielikult nõus. Hulkade ninapidi wedamiseks ja oma tõelise näo warjamiseks lubawad nad rahwahääletusel põhiseaduse muutmisele wastu hääletada. Selle juures ei hääleta nad wastu mitte sellepärast, et põhiseaduse muutmise tähendab uut laialatuslist pealetungimist töötawatele hulkadele, waid sellepärast, et wana põhiseadus ja olemasolew kord küllalt hea olewat, et põhiseaduse muutmise praegu warajane olewat jne. Lubades hääletada põhiseaduse wastu, asuwad sotsiaalfashistid maksma kodanlise korra, kui „wähema pahe“ kaitsmise seisukohal, ning wõitlewad tööliklassi wastu, kes kommunistide juhtimisel wõitleb kodanlise korra kukutamise ning tööliste ja talurahwa walitsuse maksmapanemise eest. Samal ajal kui sotsiaalfashistid lubawad wastu hääletada, panewad nad juba presidendi kandidaatsid Martna ja Rei näol seks puhuks walmis, kui põhiseaduse muutmise rahwahääletusel läbi peaks minema ja selle järele presidendi walimised ette wõetakse. See näitab, et sotsiaalfashistide wastuhääletamise lubadus on paljas manööwer. Nad ei tee mingit kihutustööd põhiseaduse muutmise wastu, nad teewad tegelikult kõik, et põhiseaduse muutmise läbimineku kindlustada. Seda tõendawad ka kõik sotsiaalfashistide wiimase aja teod. Nad wõtsid osa Pätsi walitsusest, mis oli fashistilise diktatuuri ettevalmistamise walitsuseks. Oma osawõtuga walitsusest aitasid nad hallparunitel maatööliste palkade alandamist läbi wiia. Nad aitasid ellu wiia tasumaksimist uussakslastele. Nad aitasid läbi wiia maksude ja elukalliduse tõstmist. Nad wõtsid kõige aktiivsemalt osa nõukogudewastase sõja ettevalmistamisest. Nad toetasid ja teostasid oma kätega täiesti kodanluse kriisist wäljapääsu programmi.

Paljastades sotsiaalfashistiliste juhtide äraandlikkust, pöörame meie ühtlasi kõikide tööliste poole, kes on sotsialistliku partei ja ametiühisuste liigeteks ja kõikide nende töötawate hulkade poole, kes wiimastel riigikogu walimistel hääletasid selle partei poolt. Meie kutsume teid looma ühes kommunistiliste ja rewolutsiooniliste töölistega tõelist ühist väerinda kodanluse pealetungimise wastu eelseiswal rahwahääletusel. Ühinege meiega ühiseks wõitluseks töö ja leiwa eest, kurnamise ja fashismi wastu.

Meie pöörame ka kõikide nende tööliste, maatööliste, kehwikute, keskmikkude, alamate teenijate, sõdurite ja madruste poole, kes wiimastel walimistel hääletasid kogupõllumeeste ja asunikude parteile, rahwuslisele keskerakonnale, wene ja rootsi rahwuslikkudele nimekirjadele. Astume ühisesse väerinda rewolutsiooniliste töölistega, kes alati teie huwide eest walwel seisawad! Ärge laske ennast petta oma waenlastest! Aidake ühiste jõududega tagasi lüüa uut kodanluse pealetungimist. Wõideldge meiega ühes koos töö ja leiwa eest, kurnamise ja fashismi pealetungimise wastu!

Meie kutsume teid põhiseaduse muutmise wastu wõitlema järgmiste hüüdsõnade alusel:

- fashistilise pealetungimise wastu;*
- palkade alandamise wastu; palkade kõrgendamise eest linnas ja maal;*
- kõikide linna- ja maatööliste kinnitamise eest riigi ja ettewõtjate kulul tööpuuduse, haiguse, wanaduse ja õnnetute juhtumiste wastu; hulgaliste lahtilaskmiste wastu;*
- töolistelt ja töötatöolistelt wõetawate isiku-, sissetuleku ja igasuguste muude maksude wastu;*
- popside, saunikute, keh Wade asunikude, käsitööliste, kehwikute ja keskmikkude kohtade ja waranduse sundusliku mahamüümise wastu; kõikide kehwikute wõlgade ärakaotamise eest; keskmikkude maksude otsustawa vähendamise ja wõlgade mahakustutamise eest; külakurnajatele antawate preemiade wastu, mis maksude näol töolistelt ja talupoegadelt sisse nõutakse;*
- mõisnikkudele (Eesti ja ka teiste riikide alamatele) tasumaksimise wiibimata lõpetamise eest;*
- wene walgekaardlaste Eestist wäljasaatmise eest;*
- Nõukogude Liidu kaitseks.*

Ühinege nende nõudmiste ümber. Wõideldge nende hüüdsõnade eest! Sellega võitlete teie oma seisukorra parandamise eest.

Wõideldes nende hüüdsõnade alusel oma seisukorra parandamise eest, võitlete teie seega rewolutsioonilise väljapääsu eest kriisist, kodanlise korra kukutamise ning tööliste ja talurahwa walitsuse maksmapanemise eest. Ainult see on ainukeks pääseteeks töörahwale kriisist ja kodanluse pealetungimisest.

Andke wastulöök kodanluse pealetungimisele! Andke kõik hääled põhiseaduse muutmise wastu!

Wõitlusele kodanluse näljapealetungimise wastu!

Wõitlusele rewolutsioonilise väljapääsu eest kriisist!

Juuni, 1932. a.

Eestimaa Kommunistlise Partei (Kommunistlise Internatsionaali sektsiooni) Keskkomitee.

Preisi maapäewa walimised

Preisi maapäewa walimised wäljendasid erilise selgusega äärmiselt pinewat poliitilist olukorda Saksamaal. Nad näitawad, et kriis Saksamaal ikka terawneb, et õhus on tunda suuri hulgalisi kokkupõrkeid.

Preisi walimiste lõpptulemused iseloomustawad kõige selgemini Saksamaa omapärast seisukorda, mil erakordselt terawa majandulise kriisi juures kodanlusel, sotsiaaldemokraatia abiga, õnnestus kõrwale pöörduda hulkade tähelpanu otsekohele ja awalikult wõitluselt oma kapitalismi wastu, rahwuswahelistele suhetele, Versaille rahu- lepingule ja rahwuslisele rõhumisele, mille all kannatab Saksamaa, õnnestus ära kasutada seda kõrwalekaldumist oma diktatuuri kindlustamiseks. Selles seisab nüüdse poliitilise arenemise omapärusus Saksamaal, mis wäljendus selgelt wiimastel walimistel. Walijate hulga hiigla tõus, kes hääletasid fashistlise partei, rahwus-sotsialistide eest, näitab, et kodanlus oskas petta tuntawat osa poliitiliselt kogenematuid ja wäljakannatamatu kriisi surwe all meeltheitwaid wäikekodanlisi hulke ja isegi osa proletariaati. Ja seda pettust kodanlus kasutas oma seisukohtade kindlustamiseks. rewolutsioonilise tööliikumise wastu. Osawalt kasutades Versaille süsteemi olemasolu silti, õnnestus kodanlusel kindlustada ja laiendada oma wõitlusorganisatsiooni ja uut massilist parteid oma diktatuuri sotsiaalse toena.

Preisi walimised näitawad wanade kodanliste parteide pea täielikku likwideerimist, kelle pooldajad üle läksid rahwus-sotsialismile. Rahwusline partei, kes omas wanal maapäewal 40 mandaati, omab neid uues waid 6. Demokraadid, kel oli 21 mandaati, saawad waid 2. Ainult katoliikline keskpartei suurendas oma hääle hulka, wõrreldes 1928. a. walimistega. Ka saksa rahwuslaste partei, kes tegelikult blokis rahwus-sotsialistidega, kaotas wõrdlemisi wäikse osa hääli ja mandaate.

Rahwus-sotsialistide partei on muutunud kõigi wanadest kodanlistest parteidest ärawalguate olluste pelgupaigaks. Esmakordselt poliitilisse ellu wirgutatud talu- rahwahulkade, meeltheitwa ja pauperiseeruwa wäikekodanluse ja wiimasel ajal ka teatud osa töötute oma ridadesse tõmbamise teel ta suurendab tundawalt oma erikaalu fashistide diktatuuri läbiwiimisel.

Teiseks tähtsamaks walimiste tulemuseks on sotsiaaldemokraatide häältearwu hiigla langus, mis wäljendab rahulolematuse kaswu laiemates hulkades Prantsusmaa tahte täitmise ja sellele allumisega wälispoliitika- ja nälja, toetuste kärpimise ja kaswawa wäljakannatamatu puuduse ja waesuse poliitikaga sisemaal. Aga ka kommunistiline partei, ehk küll suurendades oma hääle hulka, wõrreldes 1928. a. maapäewa walimistega, ei suutnud alal hoida seda häältearwu, mis ta sai 1930. a. maapäewa walimistel, isegi mitte seda hääle hulka, mis ta sai presidendi walimiste esimeses järgus. Tal õnnestus ainult suurendada jõupingutawa töö abil 608 tuhande wõrra häältearwu, mis sai presidendi walimiste teises järgus. See näitab, et kommunistiline partei, ainus tõeline wõitluspartei Versaille ja fashismi wastu — pole weel küllaldaselt mobiliseerinud tööpuuduse ja kriisi all kannatawaid hulke kapitali pealetungi wastu, fashismi wastu, kriisist rewolutsioonilise wäljapääsu eest. Kommunistiline partei ei osanud wäljendada küllaldaselt energiat selleks, et haarata kriisi läbi poliitilisele aktiivsusele äratatud tööliikide, takistada rahwus-sotsialistide juurdepääsu neile, ei osanud weel koondada kõike sotsiaaldemokraatidest lahku-

töövaid hulke rewolutsiooniliste võitlejate ridadesse. Asjaolu, et kommunistiline partei ei osanud täielikult üle võtta neid sadasid tuhandeid töölisi, kes ära tulid sotsiaaldemokraatide seast, näitab, et ta pole veel kaugeltki kõik teinud hulkadele sotsiaaldemokraatide äraandmise selgitamiseks, ja end veel küllalt selgelt ja arusaadavalt vastu pole seadnud sotsiaaldemokraatidele. Seetõttu ka tuntavad hulgad, pettunud sots.-demokraatias, langesid rahvus-sotsialistide demagoogia püüsesse. Kommunistiline partei järeltab neist walimistest, et tal on tarwis kogu energiaga parandada oma tööd hulkade mobiliseerimiseks kapitali pealetungi vastu, faschismi pealetungi vastu, oma programmi arendamiseks saksa rahwa sotsiaalse ja rahvuslise wabastamise eest.

Preisi walimiste lõpptulemused ei takista päewa võrdki kriisi arenemist Saksa-maal. Kriis terawneb wahetpidamata. 6 kuni 7 miljonit saksa töolist seisawad uute tariifepingute sõlmimise ees, mis teostub neil päewil. Kodanlus seab uuesti päwakorda töötasu weelgi alandamise. On walmimas uued erakordsed seadused. Kodanlus tõstab üles küsimuse töötute toetuse kärpimiseks töötawate hulkade weel suuremaks surweks. Oleks naeruwäärt oletada, et töötawad hulgad kannatawad lõpmatuseni seda oma ainelise ja poliitilise seisukorra järjekindlat halwenemist. Rahvus-sotsialistid ei suuda midagi anda töötawatele hulkade peale terrori ja ekspluateerimise kõwendamise. Sots.-demokraatia näitas end tegelikult kodanluse sotsiaalse põhitoena, ega ole enam suuteline kinni pidama endiseid hulke oma ridades. Kommunistiline partei on ainus jõud, kes suudab organiseerida ja mobiliseerida hulke võitluseks kriisist rewolutsioonilise wäljapääsu eest. Juba K. I. T. K. XI pleenum hoiatas, et ei tohi loota rewolutsiooni tõusu ühetaolise ja katkestamatu edasiarenemise peale, et Saksamaa erakordselt keerulise sise- ja wälisolukorra tõttu võib tulla seisukord, mille juures kommunistilise liikumise kiire areng ajutiselt takistub ja töö-lisklassi enamuse võitmise ajutiselt aeglaseks muutub. Kuid, teisest küljest, pole mingit põhjust oletada, et praegune saksa proletariaadi rewolutsiooniliste jõudude kaswu takistamine oleks kauakestew. Sarnases olukorras kui praegune, on ajalugu rikas wäga äkiliste pöörete poolest.

Ja terve olukord näitab, et uus laiemate hulkade pööre kommunistilise partei poole võib juhtude õige ruttu. Kommunistid peawad kõik jõu tarwitusele wõtma, et seda pööret kiirendada.

Walimistulemused iseendast ei otsusta ainustki küsimust. Nüüd, peale walimisi, seisab saksa kodanlus tähtsama küsimuse lahendamise ees, kelle abil, millise partei läbi, missuguse fraktsiooni läbi põhimiselt juhtida Preisi- ja kogu Saksamaad. Walimistulemused takistawad tuntawalt walitsuse kujundamist. Walitsus, mis toetub Preisi parlamendi enamusele, on muutunud võimatuks. Selgelt ette nähes sarnast seisukorda, wiis endine parlamendi enamus, eesotsas sots.-demokraatide ja kesk-kohaga, läbi uue maapäewa seadustiku, mille järgi uue walitsuse koostamiseks on wajalik kogu maapäewa absoluutne häälteenamus. Ükski kodanline grupp ei oma seda enamust, mis wajalik selle seaduse muutmiseks. Kommunistidel, kes peawad järjekindlat võitlust sotsiaaldemokraatide walitsuse vastu, pole vähematki põhjust toetada ettepanekut, mis võimaldab igasuguseid maapäewa kodanlisi wõtteid samasuguse ehk weel awalikumalt faschistide walitsuse kujundamiseks. Kommunistid võitlewad järjekindlalt igasuguste kodanliste walitsuste vastu, niihästi warjatud kui awaliku faschistilise diktatuuri walitsuste vastu. Neis tingimustest oleneb sotsiaal-demokraatiast ja ta lähemast kaaslasest, tsentrist, kellega ta ühiselt juhib saksa kodanluse riiklikke asju, millal ja mil teel luuakse see parlamentline kombinatsioon, mis lubab konstitutsioonilisel teel maksma panna awalikku faschistlik diktatuuri. Ühes sellega suureneb hädaoht, et saksa faschistid püüawad kindlustada omi walimise edusamme wägiwaldsete wäljaastumistega, et kõrwaldada takistusi wiibimata awaliku faschistliku diktatuuri maksmapanemiseks. Sotsiaaldemokraatia, teostades wana-de kindralite abil, wälismaa imperialistide juhatusel, faschistiliste lööksalkade wormillist keeldu, ei mõtlegi tõsisele võitlusele faschismi vastu. Ta kasutab seda rahvus-sotsialistide lööksalkade wormillist keeldu selleks, et laialt ajada kõiki neid proletaarsetid organisatsioonide, kes võiksid awaldada wastupanu faschistilisele terrorile ja kaitsta töö-lisklassi faschistilise rüüstamise eest. Kunagi weel pole olnud nii selge kui nüüd, et sots.-demokraatia awab tee faschistilisele diktatuurile ja teeb kõik, et wälja anda saksa proletariaadi lõpulikult Hitleri terroristilistele bandedele.

Wõitluses faschistilise diktatuuri teostamise vastu — SKP ei sarnasta rahvus-

sotsialiste ja sotsiaaldemokraatiat, vaatamata sellele, et samahästi ühed kui teised on fashistilise diktatuuri läbiwiijad, ainult erinevate meetoditega. Kommunistline partei kasutab need lahkkelid, mis olemas nende kahe kodanlise organisatsiooni wahel, olgugi, et need lahkkelid põhimõtteliselt waatepunktilt on tühised ja tähtsusetud.

SKP teeb kahe wiimase aasta kestel suuri edusamme. See löi mulje, nagu oleks kõik põhiraskused töölisklassi enamuse wõitmise töös juba wõidetud. See löi ka ekslikud ja waled arwamised ja seaded, et samal teel partei liigub ikka edasi, kuni töölisklassi enamuse wõitmiseni, proletaarse rewolutsiooni wõiduni. Wiimased sündmused näitasid, et töölisklassi enamuse wõitmistee ei ole otsekohene alaliste wõitude tee. Ainult kergemeelsed inimesed, ainult partei waenlased wõiwad mõelda teisiti.

Saksa kommunistline partei arwestab kõigi Preisi walimiste õppetundidega, et saawutada hulkade otsustawat pööret kompartei poole, otsustawaid edusamme töölisklassi wõitmise suhtes, hulkade mobiliseerimise kiirendamist wõitluseks kodanlise diktatuuri vastu, proletariaadi diktatuuri eest.

„Prawda“, 26. IV 32.

Walge Eesti elupäewad

K r o o n i k a

Märts

24. Eesti käesolewa eelarweaasta sissetulekud on wähenenud 5,9 miljoni, ehk 7,5% wõrra. Kriisitangid pitsitawad selle „ilmariigi“ elusooned wägise koomale ja koomale.

— Maalt rändab palwekirje põlluministeeriumisse kuhjadena. Ääre- ja uudismaadest kokkuklopsitud 395 kohale kandideeriwad 1200 maasoowijat. Waatamata raskele põllumajanduslisele kriisile olewat maanälg suur. Tegelikult on aga selle maanälja taga päris tõsine nälg, mis otsekohe maatameeste kõhus end tunda annab.

— „Sakala“ teatab, et Petserimaal olewat lasterikastes perekondades nälg majas, sest talwe jooksul ei olewat mingisugust kõrwaltööd leidunud. Seemnewili olewat juba kõik ära söödud ja kewadel ähwardawat põllud seemendamata jääda.

25. Lõppes kristlikkude noorte naisühingute liidu kongress, kus otsustati rohkem kontakti luua teiste samasihiliste (s.o. fashistiliste) organisatsioonidega, kuna kaadrite kaswatamiseks korraldati kursused.

— Pankroti äärel seiswad kaubalaewade omanikud paluwad riigiwanemalt laenuprotsentide wähenemist 6—9 protsendist 4 protsendini.

— Kaupmehed nõuawad kaubandus-tööstuskoja kaudu, et käsikaupmeeste käest äritunnistusi nõutaks, ehk käsikauplemine hoopis ära keelataks. Sellega tahetakse selles „wabakaubanduslises“ riigis wäikesi sidruni- ja sukamüüjaid suurte teelt eest ära pühkida.

— Riiklist abi antawat Eestis 30.000 töötatöölisele. Imelik! Tööstöörside registreerimise andmetel olewat aga Eestis üldse 10.000 töötatöölis. Kuidas sellest aru saada? Kuid see ristmõistatus polegi wäga keeruline: $10.000 \times 10 + 30.000 = 130.000$. See on tegelik töötatöölise arw Eestis, kelledest „abi“ saawad 30.000.

26. Tallinna serwal Suure Pärnu maanteel heinaküüni põlemasüstitimisel jäi seal tulde ja põlesid ära 10 öömajal olewat elukorterita inimest, kuna üle kümne olewat ära pääsenud. Kui palju wõib siis üldse selles „wabariigi“ pealinnas neid koduta ja peawarju-wabasid elanikke olla, kui ühes heinaküünis neid juba 25—30 oli? Sarnast statistikat see Lääne-Euroopa „kultuurilinn“ kahjuks ei awalda.

— Neljas lörikogu lõpetas oma töö ja läks „hingusele“. Wiimane koosolek wõttis vastu weel rea fashismile tüüriwad seadusi, nagu: põhiseaduse fashistiliseks muutmise eelnõu, mis augustis rahwahääletusele antakse, talude moratooriumi seaduse, wähenendas hallparunite tulumaksu lisaks endisele 23%-lisele wähenemisele weel 50%, seega nüüd juba kokku 70% j.t.

30. Tallinna majaomanikkude selts algas andmete kogumist tühjade korterite kohta. Esialgul on andmeid 110 majaomanikult, kellel kokku 110 tühja korterit.

mis enamuses kahe ja enam toalised (töölised aga tõstetakse uulitsale isegi keldriurgastest ja pööningukambritest, sest neil puudub üürimaksmiseks raha). Neil 110 maja omanikul on üüri saamata 29.650 krooni.

31. Töötatöölisi, kes vähem kui aasta linnas elanud, ei võeta hädaabitöödele. Nad surgu sõna tõsisel mõttes nälga.

— Töötü intelligents lubatakse hädaabitööde krediitide arvel üldisele rahwalugemisele tööle panna.

— Kanamunade eksport jääb välisturu puudusel täiesti soiku.

Aprill

1. Esimesest aprillist hakkab maksma seadus, mille järele kõik välismaalased ja kodakondsuseta isikud võivad teenistust saada ainult kohtu- ja siseministri erilise loa.

— Inglismaa kontingenteerib peekoni sisseweo. Selle kawatsuse teostamisel kaotab Eesti 1000 tonnile peekonile turu.

— „Päewaleht“ hädaldab, et Eesti väliskaubandus kipub võtma würtspoe ilme.

— Sonda-Mustwee raudtee piirkonnas lõpetati metsatöö. Wabanes jällegi hulka töölisi.

— Sotsfaschistid kurdawad „Rahwa Sõnas“, et „waatamata praeguse Wenemaa tugewale tsensurile, mis kõrwaldab kõik, mis pole wastuwõetaw diktatuurile, on see siiski ainuke maa, kus teatrikunst õitseb, kus teatrid rahwast tungil täis, kuna kapitalistilises ilmas kunstitemplid oma ukseid suluwad.“

— Mittekallaletungimise lepingu allakirjutamisest Nõukogude Liiduga ei tulewat midagi välja. Välisminister Tõnissoni läbirääkimised teiste imperialistlike riikide esitajatega Genfis olewat sellekohaste näpunäidete saamisega lõppenud.

2. Kolme esimese kuu kestel on Eestist välja weetud wõid 8000 tonni, mis 23% vähem, kui sama aja jooksul mõõdunud aastal.

— Tartu linna Ulila turbatööstuses vähendati tööliste palkasid 10—15 ja 20%. Samal ajal olewat seal aga 2000-kroonilise aastapalgaga põhjaarmealased, kes juhtiva personaali hulka kuuluwat, kuna nad suwe jooksul ainult 2—3 kuud hooaja tööde juures olewat. Kodanlus peab ju ometi oma lähematele abimeestele eesõigusi andma.

— Uued lorikogu walimised lähenewad. Hallparunid olewat sulaste wastu päris lahkeks muutunud ja isegi kohati toitmist parandanud, et nende häält oma meestele andmiseks meelitada.

3. Kristlik Noortemeeste Selts awab Tallinnas lõhkeainete käsitamise ja kasutamise kursused. Ega need „Kristuse jüngrid“ ometi wanajumalale lähe pomme alla panema? Ei, siin on tegemist maiste faschistlike huwide taotlemisega NSWL wastu sõja ettevalmistamisega.

5. Eestis on üldse 133.357 talundit, milles elanikke 57,5% kogu rahwa arwust. Waranduste koguwäärtus nendes on 1,019 miljardi krooni, kuna nende wõlakoor-matus 77 miljoni kroonile ulatab.

6. Wabadussõjalaste Liit (puhtfaschistline org.) astub otsustawalt uue põhi-seaduse kawa wastu välja, sest seal ette nähtud presidendi wõimupiirid olewat liiga wäikesed selleks, et teha lõpp erakondade korrupsioonile (s.t. et teha lõpp wiimastele demokraatia hilpudele).

— Rakweres „Wirulase“ trükikoja tööliste palkasid 15% vähendatud.

— Kohtus mõisteti õigeks Tallinna politseinik Neumann, kes arestimajas oli wahialuse selgroo puruks murdnud (mille tõttu ka wiimane suri). Küllap talle anti weel wirgutusraha sarnase osawa wõtte eest.

7. Põllutööstusteeringumise seisab praegu 4000 maasoowija palwekirja.

— Tallinna töötutele ei antud jällegi koosoleku pidamiseks pitsimajas luba.

— Sõjaminister tegi walitsusele ettepaneku, suwel kutsuda kordusõppustele 5800 25—40-aastaseid reserwwäelasi.

— Järjekordne Saksamaa wõi sisseweo piiramine (jaanuaris oli Eesti kontingent sinna 5000 tonni, märtsis alandati aga 500 tonnile) halwendab Eesti wõituru konjunkturi weelgi.

8. Märtsikuul on Narwas kuritegude arv tõusnud 154-ni, s.o. kahekordseks, võrreldes eelmise kuuga. Nälg ajab wargile.

— Ühenduses laewade seismajäämisega ja halwenewate wäljawaadetega suwilele prahiturule, ähwardawad laewaomanikud madruste palkasid alandada.

— „Päewaleht“ teeb hiigla kõmu oma iluduswõistlusega, alla kriipsutades, et sellega wõiwat Eesti ka wälisriikide tähelpanu rohkem enda peale tõmmata. Ei tea, kas loodetakse ilusate naistega oma wäliskaubandust elustama hakata ja sel teel kriisist wälja pääseda?!

9. Eesti wäliskaubandusest on 80% „monopoliseeritud“. Selle tagajärjel olewat aga sisseweo tollidest saadud tulud katastroofiliselt wähenenud. Nüüd kawatsetakse „monopol“ kaotada ja sisseweetawatele kaupadele tolli juurde lisada.

— Märtsis Tallinna tööbörsses registreeritud 2633 töötatöolisest on kõige enam, s.o. 40%, lihttöölisi, selle järele 14% rätsepatöölisi, 9,5% kantselei- ja kontoritöölisi, 8,3% ehitustöölisi, 7,5% metallitöölisi jne.

10. Hädaabitööd lõpetatakse krediidi puudusel. Tallinnas wallandati neilt näljatöödelt juba 450, Narwas 300, Pärnus 250, Rakweres 70 hädaabitöölisi. Tartus ootab paari päewa pärast 1200 töölisi sama „saatus“. Samuti jätkub wallandamine ka teistes linnades.

12. Eesti ei anna enam Nõukogude Liidu kaupade sisseweoks litsentse, mille tõttu kaubawahetus nimetatud maade wahel täitsa soiku on jäänud.

— Abielunaste riigiteenistusest wallandamise seadusega kandideerib nüüd 1000-le wabanewale kohale 6000 kandidaati. Eks onupojad sokuatatakse nüüd jälle ametisse.

13. Kriisimaksu alla kuuluwate maiustusainete ettewõtete omanikud otsustawad igalpool oma ettewõtteid sulgeda. Sarnaste otsuste elluwiiemisega täiendatakse töötute ridasid jällegi uute hulkadega.

— Majandusliselt raske aeg mõjuwat ka pühakirja lewitamisele. Piiblite müük olewat wiimasel ajal tuntawalt langenud. Kas see ehk wast wiimastpäewa ette ei kuuluta?

15. Eesti lutheri kiriku keskwalitsus pööras üleskutsega õpetajate ja koguduste poole korjanduse alustamiseks NSWLiidus waewlewate lutheri usust kinnipidajate eestlaste toetuseks. See on rahakerjamine kontrrewolutsioonilise tegewuse toetuseks NSWLiidus.

— Äärmiselt halbade töötingimuste tõttu algasid 150 hädaabitöölisi Tallinnas streiki. Streikijate nõudeid täita ei lubatud, waid neid ähwardati asetada uute töötutega tööbörsselt.

— Hiljuti puhkes Tallinnas restoraaniteenijate streik. Nüüd on restoraanide omanikud hakanud streikiwatele töölilistele kohtasid üles ütlima.

16. Kreenholmis wähenewat tööpäewade arwu nädalas ühes osakonnas 6-lt 5-le, teises aga 3—5-lt 2—3-le.

— Tubaka sisseweotollide ja aktsiisimaksude kõrgendamine tõstis ka tubaka-saaduste hindasid 40%. Tagajärjeks on aga see, et Eesti tubakawabrikute toodang wähenes 36%.

17. Hädaabitööde järsu seismajäämise ja hulgalise töötute wallandamise ärahoidmiseks määras walitsus hädaabitööde jätkamiseks weel 40.000 krooni, millest wast maikuu alguseni jätkub.

19. Tartu noorsotsfaschistid keelanud ära töötutele koosoleku pidamiseks saali andmise. Põhjendus — tehtawat ässitustööd wanemate wendade (sotsfaschistide ninameeste) wastu.

— „Suurele maale“ tööd otsima tulnud saarlased ja setud olewat meeleheitlikku seisukorda sattunud. Talunikud ei tahtwat neid isegi päewa sõõgi eest tööle wõtta, sest rahapuudus sundiwat ka toiduga kokkuhoidlik olema.

20. Kuresaares on wõi kilo hind 65 sendile langenud.

— Paide ühispank läheb likwideerimisele, sest kahjud neelawat suure osa põhi-kapitalist.

21. Wälismaalaste teenistusest kõrwaldamise seaduse wastuwõtmise järele on 2000 wälismaalast esitanud siseministrile teenistusluba saamiseks palwed.

— Kuigi paberil pagaritööliliste õõttöõ keeluseadus olemas on, panewad pagari-töösturid töölilised õõseks seaduse silma eest luku taha tööle, kus wiimased siis suitsus ja wingus ilma wäljapääse wõimaluseta peawad hommikuni töötama.

— Esimese weerandaasta väliskaubandus on passiivne 415.600 krooni võrra. Eelmise aasta sama ajaga võrreldes on väliskaubandus kokku kuiwanud 41,5%.

23. Kolme kuu jooksul ületas Tallinnas surewus sündiwuse 56 inimese võrra.

— Eestis on praegu 5—6 miljoni krooni väärtuses rukkitagawarasid.

— Tartus oli töötute kongressilt detsembris arreteeritud 6 töötut kohtuprotsess. Sotside materdamise eest mõisteti nad 4—6 kuuks kinni.

— Munade wälisturu kaotamise tõttu maksab munapaar maal mõnes kohas 2 kuni 3 senti. Arenda nüüd veel kanakaswatust!

24. Potipõllumehed ühes hallparunitega siunawad ja süüdistawad wälisministrit Jaan Tõnissoni, et see ei oskawat väliskaubanduse terwendamiseks teesid leida.

26. „Päewaleht“ teatab, et Tallinna 245 majaomanikul on üüri saamata 56.641 krooni eest. Keskmiselt tulewat nende korterite kuuüür 21 krooni, mis omakorda näitawat, et wõlgu elatakse agulite wäikestes majades. Siin öeldakse nüüd ometi kord wälja, kui kõrget üüri töölistel tuleb agulimajades maksta.

— Narwas pühitseti suurejooneliselt I jalawäe rügemendi (I polgu) 15. aasta-päewa. Parajasti paraadi kõnede ajal alganud Nõukogude Liidu poolt järjekindel kahurite mürin. Laskmine olnud nii tugew, et seganud isegi paraadil kõnelejaid. Wõi hakkasid neil „wahwatel wabariigi kaitsjatel“ oma „jõudusid demonstreerides“ proletaarse kahurite müriat kuuldes püksid püüli sõeluma.

— Eesti pank on inglise naela langemisega 687 miljoni senti kahju saanud ning 1931. a. panga tegewus lõppes 381 miljoni sendi puudujäägiga.

27. „Wabadussõjalaste Liidus“ on peale wiimast kongressi omawahelised lahku-minekud ja tülid igapäewased asjad. Marufaschistid annawad walu oma laisematele wendadele, kes küllalt aktiivselt faschiseerimise poliitikat ei toeta.

— Tallinnas algas ülemaaline kaitseliidu malewapealikute nõupidamine. Faschistline kaader teeb kokkuwõtteid möödunud tegewusest ja seab kokku uusi tegewusplaanu.

— Kreenholmis wallandatakse 150 töolist. Põhjuseks — tellimiste puudus.

28. Raamatute ostmine on Eestis paari wiimase aasta jooksul 30% langenud. Eks ole iseloomustaw näitus kodanlise „kultuuri“ tõusust.

— Walitsus kinnitas põllupidajate (loe: kulakute) moratooriumi seaduse. Seega algab ka moratooriumi teostamine.

— Eesti tööstust tahetakse üle wiia põlewkiwi õliküttele.

— Tallinnas olewat kartuliuputis, sest sellekohased wälisturud puuduwad.

— Wõiekспорт olewat järjest suurenewate raskuste eel. Kontingendid on maksma pandud Prantsusmaal, Saksamaal ja Belgias. Uusi turge ei lähewat korda aga kuidagi leida.

29. Merimeeste palka wähendatakse 10%. Wäljawaated laewaprahtide saamiseks kõige wiletsamad.

— Krediidid puudusel lõpetati kehwadele ja puudustkannatajatele lastele toidu-ainete andmine ja toitluspunktides supijagamine. Abisaajate nimekirjas oli 3000 last. Et aga kerjamine keelatud, siis ootab neid lapsi kohutaw nälg.

— Teedeministeerium määras Harju maawalitsusele 9000 krooni erakorralist toetust teede ehitamiseks. Eks see summa wõeti nälgiwate laste supi krediidist, sest kawatsetawa Nõukogude Liidu wastase sõja jaoks peab ju teed hästi korda panema.

30. Wäikeses Elwa alewis on 300 töötut. Neist said aga hädaabitöödel tööd ainult 10%.

SISUKORD

	Lhk.
Sõda ja kommunistlike parteide lähemad ülesanded	1
EKP KK üleskutse riigikogu walimisteks	6
EKP KK ja Tallinna komitee teadaanne	10
Parteiaktiivi õppus.	
ÜK(e)P XVII konverents. <i>A. Stetski</i>	11
Jutuajamine saksa kirjaniku Emil Ludwiguga. <i>J. Stalin</i>	20
Kontrrewolutsioonilise rahwusdemokratismi juured (lõpp). <i>H. Saks</i>	27
Rahwusdemokratismi klasside ja klassiwõitluse teooria. <i>N. Jürison</i>	39
S m. W. Kingissepa pärandusest.	
a) Kas on iseseisew sotsialistlik partei kommunismini wälja jõudnud	57
b) Juhatuskiri organiseerimise ja agitatsiooni töö juurde	60
Eestimaa Kommunistlise Partei keskkomitee üleskutse riigikogu walimiste tagajär- gede kohta	63
Eestimaa Kommunistlise Partei üleskutse rahwahääletuse kohta	67
Preisi maapäewa walimised	70
Walge Eesti elupäewad. Kroonika	72

Ответственный редактор: Г. Пегельман. — Технический редактор: Каротамм.
Издание № 99. Сдано в производство 19. VI. 1932. Подписано к печати 15. VII. 1932.
Формат 74×105. 5 печ. лист. Кегль 10. 1 печ. лист. 82.336 зн. Всего 411.680 знаков

Журнал „**КЛАССОВАЯ БОРЬБА**“ № 143-144 на эстонском языке.
Издание ЭКП (Отсекции Коминтерна).

Ленторлит № 48215. — Тир. 1000. — Типография „Кюльва“, ул. Дзержинского № 49.
Вак. 3126. Изд. „Кюльва“.